

Mí casa es tu casa, pero las olas son mías

"Mitt hem är ditt, men vågorna är mina"

En etnografisk studie om hur surfarnas organisering
konstrueras i Puerto Escondido, Mexiko

Catharina Lindberg

Pro gradu-avhandling i ämnet organisation och ledning

Fakulteten för samhällsvetenskaper och ekonomi

Handelshögskolan vid Åbo Akademi

Handledare: ED Mika Mård

Åbo 2021

ÅBO AKADEMI – FAKULTETEN FÖR SAMHÄLLSVETENSKAPER OCH EKONOMI

Abstrakt för avhandling pro gradu

Ämne: Organisation och ledning

Författare: Catharina Lindberg

Avhandlingens titel: *Mi casa es tu casa, pero las olas son mías* ”Mitt hem är ditt, men vågorna är mina” – En etnografisk studie om hur surfarnas organisering konstrueras i Puerto Escondido, Mexiko

Handledare: ED Mika Mård

Surfare överallt tävlar om vågor. Denna tävling är oundviklig eftersom efterfrågan på vågor långt överskrider utbudet på den begränsade resursen, vilket har därför resulterat till konflikter på vågbryt där det surfas. I denna avhandling läggs fokus på hur surfarnas organisering konstrueras på den offentliga platsen, med avsikt att porträttera resursproblemet i anknytning till den allt mer betydelsefulla surfturismen.

I denna studie visar jag att antalet vågor som en surfare fångar är i korrelation med det lokala sammanhanget, individens egenskaper, men framför allt naturens dikterade omständigheter. Surfare har som följd av det växande resursproblemet utvecklat två allokeringspraktiker för en fungerande fördelning av resursen: lokalism och surfetikett. Lokalism studeras som en organiseringspraktik med territoriella egenskaper, medan surfetiketten hävdas styra den sociala organiseringen i vattnet. Själva aktiviteten och de sociala mekanismerna har ändå en direkt beroenderelation till de lokala omständigheterna och surfförhållandena, vilket gör det naturliga landskapet till den primära mekanismen för organiseringen.

Genom denna etnografi ger jag insyn i hur en efemär grupp av deltagare organiserar sig på ett handlingsutrymme som är i konstant förändring och som dessutom är tillgänglig för alla. I avhandlingen strävas efter att ifrågasätta det mänskliga i organisationer och istället flyttas blicken på naturen som mekanism och meningsskapare för organisering. Tillika eftersträvas en förmåga att se på organisering av socialt liv som en helhet i samverkan med sitt naturliga och politiska landskap.

Nyckelord: *etnografi, organisering i naturen, territorialitet i organisationer, konflikt, plats, efemära organisationer, surfing*

Datum: 20.4.2021

Sidoantal: 95

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	INLEDNING	5
1.1	Intresse för den empiriska kontexten	7
1.2	Organisering i samspel med naturen.....	9
1.3	Organisering av surfing.....	12
1.4	Syfte och forskningsfrågor	14
1.5	Avhandlingens disposition	15
2	METOD OCH MILJÖ	17
2.1	Etnografiska studier	18
2.2	Puerto Escondido, Mexiko.....	20
2.3	Ute på fältet	23
2.3.1	Intervjuer	24
2.3.2	Observationer	27
2.3.3	Informanterna.....	28
3	TERRITORIALITET I PARADISET.....	38
3.1	Om surfingens, lokalismens och surfturismens uppkomst.....	39
3.2	Det är vårt territorium	41
3.3	Den lokala surfaren.....	44
3.4	Territoriellt beteende	49
3.4.1	Markering och försvar.....	51
4	ORGANISERING PÅ VÅGORNA	60
4.1	Tävlan om vågorna	61
4.2	Trängsel på territorium	66
4.3	Att konstant evaluera och bli evaluerad	70
4.3.1	En social ordning	73
4.3.2	Påverkande mekanismer	75
4.4	Från oenighet till harmoni	80

5	AVSLUTANDE DISKUSSION.....	87
5.1	Studien och lärdomar	88
5.2	Trovärdighet och etiska överväganden	91
5.3	”Du måste vara surfare för att förstå”	93
	KÄLLFÖRTECKNING	96
	APPENDIX	101
	Bilaga 1. Surfstermer	101
	Bilaga 2. Intervjuguide.....	103
	Bilaga 3. Observationsschema.....	104
	Bilaga 4. Tabell: Informanternas surfkarriär och ursprung	105

FÖRTECKNING ÖVER BILDER

Bild 1:	Karta över Puerto Escondido, Oaxaca, Mexiko.....	21
Bild 2:	Utsikt över Playa Zicatela och huvudgatan i La Punta.....	23
Bild 3:	Puerto Escondidos vågbryt i storleksordning: Zicatela, La Punta och Carrizalillo.....	23
Bild 4:	Skyltar i närheten av surfplatserna.....	52
Bild 5:	"Normas del surfing", surfnormer i La Punta.....	57
Bild 6:	Trängsel i La Punta.....	67

Skribenten har upphovsrätt till alla bilder i avhandlingen.

ZICATELA, PUERTO ESCONDIDO 2020

1 INLEDNING

När vågen ger en knuff, blir kroppen utmanad att utnyttja naturens kompromisslösa kraft till att glida genom tid och rum mot det icke-definierade. Alla som har ägnat sin livstid, eller ens endast en timme åt surfing, kan medge att känslan som fyller kroppen när man glider ner på en våg är en unik känsla av sinnesförnimmelse och närvaro. Att rida en våg beskriver kulturforskarna Hough-Snee och Eastman (2017) som att få en inblick i hur det kan vara att leva som ett mänskligt mellanting mellan land, hav, och himmel. Detta är något som jag som surfare fullt instämmer i. Surfing sker endast på naturens villkor och skapar därmed en attraktion och känslomässig sammansmältning av naturen och dess skönhet kombinerat med kroppen och dess prestation (Hough-Snee & Eastman, 2017). Det är samspelet mellan just dessa element som ger surfaren befrielsen från det förutsägbara och ytterligare förstärker det kroppsliga och mentala avståndet till jordiska bekymmer. För att förstå naturens dikterade fysik, alltså svällningar¹, vindar och tidvatten, som surfaren är totalt beroende av, krävs det tålamod, kunskap och otaliga timmar i vattnet. Surfaren kan uppleva sig som ett med havet och svällningen av vågorna, som att vara en del av något större (Booth, 2020). Känslan som fyller kroppen då första vågen fångas är obeskrivligt magisk. I dessa förhållanden bildas oftast kopplingen som gör surfaren hopplöst beroende av den specifika känsla av spänning (Hough-Snee & Eastman, 2017). Detta gör att även jag, gång efter gång, tar mig ut i vattnet för att återigen förvånas över den lekplats vi har tillgång till här på jorden.

Surfing som den imponerande sport den är, har inom de senaste åren bemött en tidigare obevittnat stor tillväxt. Från att ha betraktats som en försumbar och marginaliserad aktivitet, främjas den nu både som professionell sport och som en populär fritidsaktivitet som skapat en mångmiljardsbransch för företag och deras annonsörer (Oliver, 2010). Under det senaste 50 åren har även surfturismen ökat i takt med sportens globala spridning och tillväxt. Uppskattningsvis kan man finna

¹ Förklaringar på surfstermer se s. 101-103

över 35 miljoner surfare världen runt (Towner & Lemarié, 2020). Detta är en signifikant ökning från året 2002 då uppskattningen var omkring 10 miljoner surfare (Buckley, 2002). Tack vare revolutionerande framsteg inom flygresor, satellitkommunikation och surfprognoser, har surfare nu möjlighet att hålla koll på orkanhändelser och svällningsprognoser runtom hela världen. Detta har resulterat att surfare i dagens läge har kapaciteten att bli mer mobila och förflytta sin surfing från plats till plats enligt prognoser (Anderson, 2013). Härmed fick alltså letandet efter den ”perfekta vågen” sin början (Luhr, 2015).

Spridning av sporten har ändå inte upplevts ha endast positiva verkningar. Även om surfing kan påstås vara värt all hyllning för sin skönhet, har dess andra, mänskliga sida, svärtat sporten. Surfing är en individuell aktivitet, som eventuellt äger rum i sällskap av andra som strävar efter samma ändamål – att fånga så många vågor som möjligt. Sportens tillväxt har resulterat till utmaningar i form av överbelastning och trängsel på vågbryt (plats där det surfas, eng. *surfbreak*), vilket innebär att lokala surfare tvingas dela vågor med en hela tiden växande mängd surfare, som inkluderar allt från nybörjare, resenärer och bosatta utlänningar (Usher & Gómez, 2016). Det ökade trycket på den begränsade resursen har hämtat med sig en mängd anti-socialt beteende till surfplatserna, vilket spelar ut sig på varierande sätt, som bland annat våld (Oliver, 2010). Inom surfing kallas detta fenomen lokalism (eng. *localism*), och som har inom tidigare vetenskaplig forskning inom surfing studerats som form av mänsklig territorialitet (Anderson, 2013). Denna studie kommer att behandla den erkända territorialiteten från organisationsteoretisk grund och som en organiseringspraktik som styr organiseringen av surfare i vattnet. Studiens empiri har samlats i Mexiko på en ort med levande surfkultur, där befolkningen varit tvungna att omforma sina handlingssätt i samma takt som turismen ökat i regionen.

1.1 Intresse för den empiriska kontexten

Efter att ha återvänt till mitt hemland från en givande och minnesvärd utbytesperiod i Mexiko under våren 2019, kände jag ett tomrum som min finländska vardag inte kunde fylla. Under resan hade jag besökt surfstaden Puerto Escondido i Oaxaca, Mexiko där jag, dag efter dag, hade bestämt mig för att förlänga min visit. För mig var platsen som ett paradiset; varje dag steg jag upp med barnlik iver för att se vad som dagen kunde hämta med sig. För det mesta handlade det om strand, sol, nya vänner, äventyr och givetvis surf. Dit måste jag komma tillbaka.

I början av september 2019 hittade jag mig på flyget tillbaka till Mexiko och Puerto Escondido. Jag hade verkligen förälskat mig i sporten och kunde inte vänta på att få ta mig ut i det klarblåa Stilla Havet igen. Efter första månaderna av bekantskap med havet, surfbrädorna och vågbryt, började jag så småningom lägga mera märke till den surfetikett och de otaliga regler som styr organiseringen av surfare i vattnet. Jag insåg snabbt att det fanns fascinerande sociala konstruktioner av hierarki mellan surfare i *lineupen* (köformationen / gruppen av surfare i vattnet). Som bosatt utlänning i Puerto Escondido hade jag möjligheten att lära mig surfa genom tät interaktion med lokala invånare, som jag redan tidigare hade bekantat mig med under min första visit till Puerto. Dessa bekanta började nu coacha mig i vattnet, vilket betydde att jag konstant blev utsatt för direkt- och indirekt insiderinformation om hur en surfare bör och inte bör bete sig i vattnet. Tack vare att jag kom bra överens med lokala surfare och de facto ofta surfade i sällskap av dem, anser jag ha varit en fördel för mig och hjälpt mig att integreras i surfgemenskapen. Som kvinnlig nybörjare inom surfing, och som utlänning, blev jag ändå snabbt medveten om lokalismen – det territoriella beteendet och motstånd som ofta hörts talas om inom världen för surfing. Bortsett från att jag nu som då fick höra av mina misstag i lineupen, upplevde jag ändå att min status i vattnet kopplades starkt med mina lokala bekantskaper som i utomstående uppfattning ansågs ha ”ansvar över mig”. Detta ansåg jag vara orsaken till att de

utomståendes kommentarer var milda mot mig, men mitt intresse uppväcktes för att få reda på hur dessa sociala konstruktionerna kunde se ut i ett större perspektiv – och i större vågor.

På grund av att jag aldrig tidigare upplevt liknande beteende inom sport, vill jag nu vidga min kunskap och ägna min pro gradu-avhandling för att studera detta intressanta fenomen som förekommer inom surfvärlden. Valet av denna empiriska kontext styrs alltså av min egen inspiration och passion för surfing. Men vad som speciellt tände mig var utmaningen att se på kontexten från ett perspektiv som jag ägnat mina studier för, nämligen organisationsteori.

Surfing har i allmänhet studerats tidigare från olika samhällsorienterade ämnen, som till exempel sociologi och antropologi. Det går att identifiera åtminstone fyra nyckelteman inom den tidigare forskningen; (1) surfkultur och surfing som en social process (Mc Daniel Sumpter, 2019; Oliver, 2010; Liberman, 2015; Ford & Brown, 2005), (2) identitet, sexualitet, kön, ras, etnicitet (Waite, 2008; Olive, 2019; Lisahunter, 2017; Comley, 2018; Usher & Kersetter, 2015; Booth, 2020), (3) territorialitet och lokalism (Anderson, 2013; Usher & Gómez, 2016; Beaumont & Brown, 2015; Waite & Warren, 2008) och (4) surfturism och hållbarhet (Buckley, 2002; Towner & Lemarié, 2020). Dessa teman har ändå i regel studerats i kors på grund av att sporten skapar en komplex helhet där varje medverkande faktor ger en nyans som sällan går att ignorera. Även om fokuset inom tidigare forskning har varierat, lyfter en stor del av forskningarna upp lokalism, främst utifrån maskulinitet- och territorialitetsperspektivet. Majoriteten av studierna hävdar att lokalism ses som socialt territoriellt beteende, där målet är att skydda sitt revir från utomstående. Trots att det finns mångfald inom studier om lokalism, har alla dessa utgått från en definition som knappt omformats av forskare sedan begreppets födsel på 1980-talet: de lokala delar inte sitt revir (Usher, 2013). Eftersom fenomenet studerats främst av forskare inom sociologi och antropologi, kommer denna avhandling att vidare studera ämnet från ett organiseringsperspektiv. I denna forskning vill jag framför allt undersöka hur

territorialitet som form av organisering konstrueras och varför det anses som en nödvändig praktik för de lokala surfarna.

Flera forskare har påpekat bristen av studier om kvinnornas och minoriteternas position inom surfing, vilket de nyaste forskningarna har de facto uppmärksammat. Denna avhandling kommer även att ge röst åt enstaka kvinnliga lokala surfare på den valda surforten och ta i beaktande kvinnliga surfarens ställning och synpunkter. Dessutom kan man se att intresset för studier inom surfturismen också ökar. Buckley (2002) hävdar att surfturismen har blivit ett socialt fenomen av tillräcklig ekonomisk, social och miljömässig betydelse för att motivera dess behov av vetenskaplig uppmärksamhet. Litteraturen angående surfturismen har hittills fokuserat mycket på själva industrin och på hållbarhetsaspekter, medan större kopplingar mellan turism och lokalism fortfarande fattas. Även om huvudfokus för denna avhandling inte ligger vid surfturism, är det ändå ändamålsenligt att förstå dess innebörd för lokalismen och dess utveckling som fenomen. Speciellt uppmärksamhetsbart är att lokalismen studeras på en ort som befinner sig i ett utvecklingsstadium, var en växande andel av platsens befolkning försörjer sig med hjälp av turismen som surfingen lockar till. Detta har skapat en paradox då lokala surfare i sin tur har motstått besökare på vågbryt. Kopplingar mellan surf och organisering är dessutom starkt underrepresenterat; endast Mc Daniel Sumpters (2019) studie har gjort ett försök inom detta fält. Genom denna avhandling strävar jag efter att ta vara på denna brist och ytterligare hämta en ny vinkel till den redan befintliga forskningen inom både organisering och vetenskapliga studier om surfing.

1.2 Organisering i samspel med naturen

Likasom surfare tävlar om en begränsad naturresurs på överbelastade vågbryt, tävlas det om begränsade naturresurser minst lika hårt inom den globala ekonomin. Även om naturresurser utgör en viktig del av affärsverksamhet, tenderar natur och miljö ofta betraktas som externa sammanhang utan mening

inom företagsekonomiska organisationsstudier (Kalonaityte, 2018). Enligt Kalonaityte (2018) fokuserar organisationslitteraturen istället främst på sociala fenomen såsom kultur, språk, meningssystem och maktförhållanden. Organisationsforskare har som svar på problem av överkonsumtion och hänsynslös resursförbrukning börjat ifrågasätta kapitalismens utveckling som den dominerande ekonomiska modellen, som i sin grund har ignorerat de planetariska problem som våra samhällen nu handskas med (ibid.).

En dikotomi av natur och mänsklig aktivitet har starkt varit närvarande i organisationsforskning (Wright et al. 2018). Genom att ta i tu med och diskutera denna tudelning som hittills format de dominerande ramarna för organisering inom vetenskaplig litteratur, hävdar Kalonaityte (2018) att en uppdatering i organisationsforskningens ramar kunde ske. Dessutom har Walsh et al. påpekat redan år 2006 att organisationsforskningen står inför en utmaning och att organisationer i framtiden bör studeras ur ett bredare perspektiv med strävan att omkonceptualisera organisationer som endast sociala konstruktioner. Det som menas är att forskning måste ta en växande hänsyn till hur människan inte bara organiserar sig kring, utan också *med* det icke-mänskliga som omringar våra organisationer, såsom t.ex. teknologi, natur och djur. Den organisering som sker i avhandlingens kontext är i direkt koppling med naturen. Därmed strävar jag efter att porträttera hur en alternativ och kontextspecifik organisering ser ut mellan det mänskliga och det icke-mänskliga.

Tack vare nya behovet av nya sätt för människan att organisera sig kring naturen, har vetenskapliga diskussioner om *organisering i Antropocen* fått sin födsel. Diskussionen om Antropocen (den geologiska tidsepoken för mänsklig civilisation på jorden) ifrågasätter kritiskt människans påverkan på de naturliga landskap vi lever i och vidtalar alternativa åtgärder för att lösa planetariska problem genom nya och hållbarare sätt att organisera sig (Wright et al. 2018). Istället för att fortsätta se jorden och naturen endast som en källa för naturresurser, har organisationsforskningen tagit ett försiktigt steg mot studier om Antropocen och det som Wright et al. (2018) kallar för organisering av motstånd

(eng. *organizing resistance*). Denna organisering av motstånd har hittills inte bara en form, utan kan istället förstås som bland annat lokal aktivism, klimatmobilisering och strävan efter social rättvisa (ibid.). Wright et al. (2018) skriver att denna form av självorganisering för motståndsändamål har främst uppstått bland ursprungsbefolkningar och andra lokala samhällen som direkt påverkas av utomstående affärsverksamhet och industriell förnedring av naturen. I denna avhandling porträtteras just det mänskliga samspelet med naturen på en plats där lokala samhället format sina egna villkor för förbrukning av naturresurser genom alternativ organisering. Organisationsforskning om människors alternativa sätt att organisera sig i samspel med naturen och dess resurser är enligt Wright et al. (2018) underrepresenterat. I denna avhandling porträtteras därför hur lokala aktörer dagligen organiserar sig i direkt interaktion med naturen och hur de med hjälp av territoriella åtgärder försöker kontrollera överbelastning på en begränsad naturresurs.

Jordbruksproduktionen har varit den första som presenterat organisatorisk respons inom fältet och gjort förslag på förändring i organisering i naturen (Roux-Rosier, Azambuja & Islam, 2018). Även om permakulturrörelser (eng. *Perma(nent) (Agri)culture movements*) har hittills erbjudit nya alternativ på organisering för industriella jordbruksmodeller, illustrerar dessa rörelser dessutom behovet att utveckla nya former av organisering också i sociala sammanhang där människan aktiverar sig med den icke-mänskliga naturen (Wright et al. 2018; Roux-Rosier, Azambuja & Islam, 2018). Målet med permakulturrörelser som organiseringsform inom diskussionen för Antropocen är att hitta lokala lösningar och organiseringspraktiker som tillämpar de lokala omständigheterna på ändamålsenliga sätt (Roux-Rosier, Azambuja & Islam, 2018). Roux-Rosier, Azambuja och Islam (2018) skriver att i formandet av nya permakulturrörelser ska det lokala samhället ses som den primära aktören, som autonomt utvecklar organisering på sitt lokala territorium genom delad kunskap, gemensamma värderingar och intressen. Forskarna fortsätter med att påpeka att konflikter och behov för liknande rörelser i lokala sammanhang ofta härstammar

från problem i ojämlikhet och svårigheter i att hitta en gemensam grund för förståelse mellan olika parter (ibid.). Permakulturrörelser kan därför ses som organisering som strävar efter att skapa hållbara platser för levnad och aktivitet, och därigenom skapa mer autonomi och frihet för det lokala samhället (ibid.).

På grund av att den ringa organisationsforskningen som gjorts av människans och naturens samspel hittills byggt på studier inom företagskonstruktioner och jordbruk, påpekar Roux-Rosier, Azambuja och Islam (2018) att det finns starkt behov att studera denna typs organisering även i alternativa organisationer. En koppling mellan organisering i naturen, konflikter och lokala samhällets vilja att bevara kontroll över sina naturresurser kunde göras med surfing och organisationsstudier om territorialitet. Mänsklig territorialitet har inom organisationsteori hittills främst studerats av Pierce et al. (2001) och Brown et al. (2005) som hävdar territoriellt beteende vara en sociospatial organiseringspraktik för att minska konflikter mellan organisationer på lång sikt.

Eftersom territorialitet studeras i denna avhandling som en specifik organiseringspraktik för surfare, kunde förståelsen av interaktionen av natur och människa i sin tur öppna upp en övergripande förståelse om varför lokala surfare önskar så starkt bevara sin tillgång till naturresurs och försäkra gynnsamma framtidsutsikter speciellt för det egna lokala samhället. Genom studien vill jag alltså visa hur alternativa grupper organiserar sig i samspel med naturen och delta i den vetenskapliga diskussionen om människans egentliga roll i den naturliga miljön, som Roux-Rosier, Azambuja och Islam (2018) anser vara understuderad.

1.3 Organisering av surfing

I avhandlingen studerar jag organisering av surfare i ett lokalt sammanhang. Coakley (2009) hävdar att sport sällan är en spontan aktivitet och de facto är till hög grad en organiserad och ritualiserad form av mänsklig interaktion i ett visst utrymme. Likasom organisering inom företagsvärlden, utvärderas organisationsmedlemmar i sport utgående från omedvetna processer för social

kategorisering och social ordning (Vermeulen et al. 2016). Detta ger en stark grund för mig att studera surfing just inom ramen för organisering.

”Sport involves not only organization but also *organizing*.”

(Vermeulen et al. 2016)

Då vi speglar organisering med surfing, kan vi hitta många likheter. Surfing skiljer sig från flera organiserade sporter, eftersom det inte finns någon utsedd person som tilldelar turer, bestraffningar eller anvisar om regler; surfare måste göra allt detta själv (Lieberman, 2015). Lieberman (2015) hävdar att även om surfing inte är organiserat, kan sporten ändå inte påstås utövas i oordning. Regler och etikett är i själva verket väldigt djupt tilltrasslade i lokala omständigheterna, och varierar beroende på vilken surfplats man surfar på. Eftersom surfing blir allt mer populärt blir även frågor gällande etikett och regler viktigare för surfare i själva lineupen, främst för att undvika kollisioner och skador och för att maximera mängden surfade vågor (ibid.). Dilemmat som surfare konstant möter är att dela den begränsade resursen (vågorna) med en hela tiden växande mängd anhängare. Denna uppsättning har redan som sådan upplevts negativ av lokala surfare som i bästa fall ägnat hela sitt liv för ett visst vågbryt, och är nu tvungna att dela det med nykomlingar och övriga surfare. Detta har under tidens gång hämtat med sig konflikter, våld och efterlysning av respekt och uppskattning (Warshaw, 2010). Även om gruppen av surfare i vattnet följer sociala konstruerade normer, ger vågbrytet och surfförhållandena spatiala variabler för organiseringen. Faktumet att surfare som organiserar sig tillsammans i vattnet består av individer med olika bakgrund, ålder, kön, kunskapsnivå och kompetens, men dessutom organiserar sig på en offentlig plats, tyder vidare på att gruppen är efemär och konstant föränderlig (Raulet-Croset & Borzeix, 2014).

Lokalism är ett välkänt begrepp inom sporten och kan klassificeras som en form av mänsklig territorialitet (Usher & Gómez, 2016). Lokalism handlar om lokala surfares sätt att organisera sig och för att kontrollera utomstående surfares

tillgång till resursen (ibid.). Det territoriella beteendet har ansetts ha en negativ inverkan på besökande surfare, då en stor del genom tiderna blivit exkluderade från att ta del av vågorna (genom hot, skrämelse och även våld), vilket har resulterat till att besökande surfare har valt att söka sig till andra surforter istället. Som medföljd av detta, har platsens värdgemenskap (eng. *host community*) påverkats, eftersom befolkningen fortsättningsvis gått miste om värdefull inkomst som besökande surfare annars skulle bidra med. Tydliga regler skulle lindra problem som uppstår av trängsel, dock hävdar Liberman (2015) att den allmänna surfandan förhåller sig ändå motståndskraftig mot diverse yttre regleringar. Ett flertal studier bevisar att surfare är vana med att organisera sig själv och att oskrivna regler styr hur denna organisering ser ut – utomstående reglerare är därmed icke välkomna (Liberman, 2015). Min pro gradu-avhandling undersöker från ett organiseringsperspektiv vilka sociala, politiska och spatiala variabler styr organiseringen av surfare på surforten Puerto Escondido i Mexiko. Fokuset ligger på lokalbornas anknytning till det lokala handlingsutrymmet och deras roll i samband med den sociala organiseringen av surfare i vattnet, men också själva platsens och omständigheternas inverkan på hur organisering konstrueras. Framförallt vill jag ändå sträva efter att skapa förståelse om varför denna typs organisering anses nödvändig för de lokala surfarna.

1.4 Syfte och forskningsfrågor

Syftet med denna pro gradu-avhandling är att utforska organisering av surfare med hänsyn till naturliga, sociala och politiska variabler. Genom studien strävar jag efter att skapa förståelse om hur territoriellt beteende utspelar sig i lokala sammanhang och i efemära grupper. Dessutom kommer jag att i denna avhandling beskriva lokaltillhörighet på surforten och ta vara på hur lokala surfare upplever det geografiska området i förhållande med utomstående. Naturens och platsens inverkan kommer att speglas med den organisering som sker på både land och i havet för att upprätthålla och skydda det lokalt upplevda territoriet. Vissa praktiska frågeställningar är framställda och besvarade; vem och vad avgör vem

som får surfa eller ha tillgång till en specifik våg, vilka regler och undantag tillämpas och på vem, vilka konflikter och sanktioner följer av missförstådda eller ignorerade regler, och varför tillämpas denna typs organisering från första början? Dessa nyanser kommer ändå att studeras utgående från två övergripande frågeställningar som kommer därmed att stå som styrande forskningsfrågor för denna avhandling:

1. *Hur konstrueras territoriellt beteende på surforten Puerto Escondido?*
2. *Vilka mekanismer styr organisering av surfare i vattnet?*

Utgångspunkten och avgränsningen för diskussionen kommer att läggas på lokalbefolkningens uppfattningar, det vill säga de antagna ägarna för territoriet där organisering sker. Svaren på dessa frågeställningar kommer skapa vidareförståelse om hur fenomenet av territorialitet kan förstås utifrån organiseringsperspektiv och därmed medföra mervärde till studier om organisering på offentlig plats och organisering i naturen.

1.5 Avhandlingens disposition

Denna avhandling följer inte det traditionella upplägget som företagsekonomiska avhandlingar tenderar följa, utan är istället indelad olika kapitel där teori, empiri och egna analyseringar smälter ihop. På grund av studiens etnografiska karaktär och den alternativa organisering som studeras i avhandlingen, utgår studien inte heller endast ifrån *en* organiseringsteoretisk teori. Istället porträtteras organiseringen med hjälp av ett så kallat collage av olika organisationsteorier. Orsaken till att en kombination av organiseringsteorier används är att, likasom i resterande vetenskapliga studier inom surfing, skapar den studerade kontexten en komplex helhet som i sin grund går inte att förstås endast utifrån en vetenskaplig teori. För att skapa förståelse om varför daglig organisering i samspel med naturen är nödvändig inom surfing, utgår jag från att det naturliga landskapet utgör en viktig variabel för meningsskapande i organisering hos de lokala surfarna.

Avhandlingen är indelad i fem olika kapitel. I det första kapitel har jag redogjort för intresset av studien varefter diskussion har gåtts kring den organisering som formar startpunkten för att studera den valda kontexten. Jag har dessutom fastställt avhandlingens syfte och övergripande forskningsfrågor. I det andra kapitlet behandlas de använda forskningsmetoder och på grund av studiens natur har jag också gjort en platsbeskrivning av miljön där empirin insamlats. Vidare har jag diskuterat själva fältarbetet och presenterat mina informanter.

I det tredje kapitlet ligger fokusen på det territoriella beteendet och hur det konstrueras i det lokala sammanhanget. Kapitlet diskuterar bland annat det psykologiska ägandet och dess sociala karaktärsdrag som ger en grund att förstå fenomenet som en organiseringspraktik. Här definieras dessutom den 'lokala surfaren' samt dess anknytning till surfplatsen redogörs. En genomgående diskussion om territoriella beteendes drag i Puerto Escondido utförs.

Det fjärde kapitlet behandlar i sin tur själva organiseringen på vågbrytet, dvs. på arenan där det surfas. Detta kapitel redogör för den efemära gruppen som agerar på en offentlig plats, som dessutom är i konstant förändring. Jag strävar efter att tydliggöra hur de komplexa organiseringspraktikerna är i direkt relation till det mänskliga (det sociala) och det icke-mänskliga (naturen).

Det sista kapitlet består av en avslutande diskussion där jag överblickar studien, presenterar det vetenskapliga lärdomar som studien ger upphov till, diskuterar studiens trovärdighet och etiska frågeställningar, ger förslag på fortsatt forskning och avslutar med motiverade reflektioner.

2 METOD OCH MILJÖ

2.1 Etnografiska studier

Insamling av empiri för denna avhandling bygger på etnografiska metoder. Etnografi används i sin grund för att undersöka kulturella kontexter med hjälp av ett inifrånperspektiv (kallas även för *the native's point of view*, Malinowski 1922 refererad i Alvehus 2014), genom att använda sig av kvalitativa tillvägagångssätt (Göransson, 2019). Utgångspunkten till etnografisk forskning ligger alltså på 'den Andres', d.v.s. lokalbefolkningens, meningar och handlingar (Alvehus, 2014). Kulturrelativismen utgör en grundsten för etnografi, som antyder på uppfattningen om att alla kulturer måste förstås enligt sina egna premisser och går härmed inte att jämföras med varandra (Göransson, 2019). Det mänskliga beteendet och förståelsen av traditioner, kunskap, värderingar, lagar och moral, samt andra aspekter som ter sig inom ett specifikt kulturellt ramverk hos en specifik grupp, består som utgångspunkt för studien (ibid.). Tolkningen av dessa aspekter ur ett etnografiskt samband har krävt mig som forskare att medvetet positionera och förhålla mig objektivt till både fältet och materialet (ibid.). Även om etnografi ofta förknippas med kulturstudier inom antropologi och sociologi, poängterar organisationsforskaren Watson (2010) att fler organisationer borde studeras utifrån perspektivet vad som *egentligen* sker.

Tack vare mina tidigare erfarenheter inom surfing, kunde jag se en stark koppling mellan sportens praktiker och sociala fenomen, vilket formade en grund för etnografiska forskningsmetoder (Göransson, 2019). Valet av forskningsmetod förstärktes då jag tog del av tidigare forskning inom surfing, som bevisade att en kombination av observationer och intervjuer har fungerat ändamålsenligt i forskning av ämnet. Göransson (2019) hävdar att kombinationen av just observationer och intervjuer berikar varandra i etnografisk forskning, eftersom etnografen kan dra nytta av att befinna sig i den miljö där intervjuerna äger rum. Jag upplever även att denna kombination av forskningsmetoder har berikat min uppfattning om fältet och därmed gett bättre redskap för att analysera fenomenet i fråga. Observationer gav mig möjligheten att betrakta helheten inifrån fältet,

medan intervjuer i sin tur gav en tydligare insyn i hur attityder och upplevelser beskrivs av de lokala medlemmarna i surfgemenskapen.

Även om etnografi ofta förknippas med långvarigt fältarbete, skriver antropologen Pink och kulturarvsforskaren Morgan (2013) hur kort-tids etnografi även kan ses som ett effektivt sätt för att samla empiri. Inom kort-tids etnografi ställer forskaren sig aktivt i olika handlingar och uppmuntrar sina informanter att involvera sig i projektet med tydlig avsikt (Pink & Morgan, 2013). För studien har jag använt mig av denna taktik för att optimera produktiv insamling av empiri och härmed minskat risken av brist på material. Fältarbetet utfördes under en ca. en månads tidperiod (18.11-18.12.2020) i surfstaden Puerto Escondido, Mexiko.

Beslutet av att utföra etnografiska studier i kända miljöer har tidigare kritiserats av forskare, oftast ur forskningsetiska skäl då det lätt kan påverka forskarens objektivitet. Trots det finns det även flera som förespråkat för valet då det ger en chans att upptäcka det extraordinära utöver det som kan betraktas vara de så kallade vanliga (Ybema & Kamsteeg, 2009). Davies (2008) påstår att selektionen av informanter inte endast sker på forskarens villkor men handlar såväl även om informanternas beslut av att välja dig. I och med ett kort-tids fältarbete kändes valet av en bekant miljö för mig som ett relevant val, eftersom det gav en snabbare tillgång till informanter tack vare mina tidigare kontakter, och därmed en kännedom om vem jag kunde sträva efter. Speciellt det karaktäriserande territoriella beteendet hos surfare förstärkte mitt val av att studera en gemenskap där jag redan delvis är integrerad i.

Som en effekt av detta har jag i tillägg till traditionella kvalitativa metoder även använt mig av autoetnografi. Denna metod har möjliggjort användningen av mina egna erfarenheter i den studerade miljön som empiri för en förstärkande analys som förespråkar ett mer inkluderande förhållande med den kulturella Andra och mig själv som forskare (Adams, Holman Jones & Ellis, 2014). Autoetnografi möjliggör en transparent beskrivning av de fenomen som förekommer i omvärlden

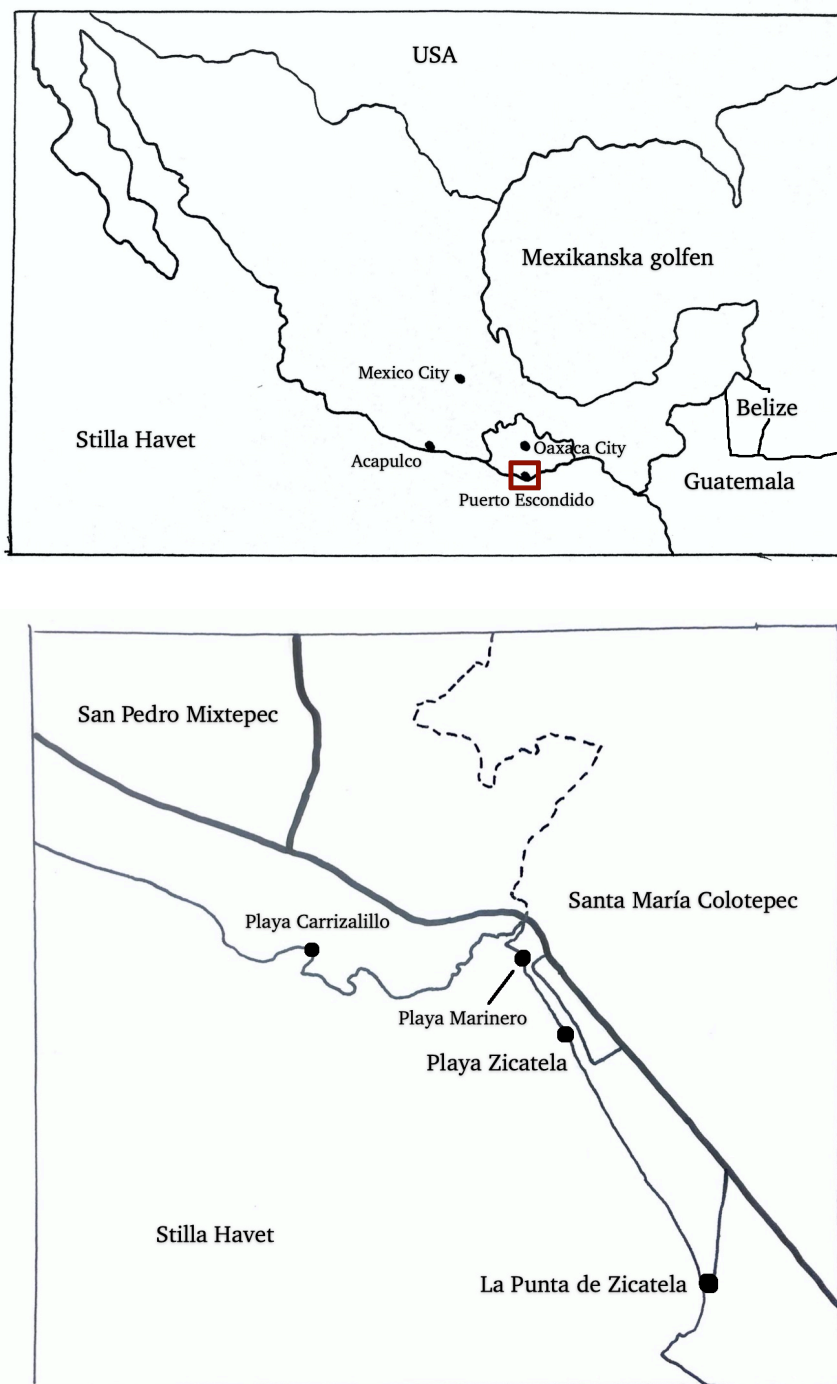
utifrån forskarens synpunkt, men Göransson (2019) påpekar att etnografens tolkningar bör ledas av reflektivitet och förståelse över de problem som lätt förekommer då en ”tolkar sina egna tolkningar”. Avhandlingen bygger på en induktiv metodanvändning. Detta syftar på att studien utgått från det insamlade empiriska materialet varefter det teoretiska ramverket tillämpats för att belysa ett specifikt framkommande fenomen på ett mer generellt plan (Hsieh & Shannon, 2005).

2.2 *Puerto Escondido, Mexiko*

Puerto Escondido är en kuststad belägen i staten Oaxaca i södra Mexiko, och är en av det mest populära surfdestinationer i Mexiko (Valencia Chávez, 2020). Från att ha varit en liten fiskeby, har Puerto Escondido växt till en surfstad på ca. 45 000 invånare där stadens inkomster i dagens läge består till mestadels av turism (Miguel-Velasco et al., 2019). Området som uppfattas täcka Puerto Escondido är i själva verket uppdelat mellan två olika kommuner; San Pedro Mixtepec och Santa María Colotepec (de la Rosa García, 2015). Gränsen mellan kommunerna löper genom staden och skiljer centrum från de ekonomiskt mest vitala turistområden Playa Zicatela och La Punta. Speciellt stranden Playa Zicatela, som har en längd på 7km och sträcker sig ända fram till La Punta, är det ekonomiskt mest betydelsefulla element för staden i sin helhet. Faktumet att stranden börjar direkt vid kommungränsen har lett till att vara den huvudsakliga orsakaren till konflikter mellan kommunerna (de la Rosa García, 2015).

Oavsett att en viss spänning mellan kommunerna råder fortfarande, kan staden ändå uppfattas som lugn och säker att besöka, och vars politiska disharmoni inte är synlig för den besökande turisten. Detta är orsaken till att Puerto Escondido har blivit ett livligt turistmål för både utlänningar och nationella turister, och vars popularitet fortsätter att växa (Valencia Chávez, 2020). Lokalbefolkningen påpekar ändå att en fortsatt ökning i turism ger potential till framtida konflikter orsakade av föroreningar, dysfunktionell infrastruktur, bristfällig planering och möjlig friktion inom ortens kartellverksamhet (Fältdagbok 20.11.20). De flesta

informeranter upplevde stadens tillväxt vara en möjlighet endast om kommunregeringarna lyckas ta hänsyn till långsiktiga biverkningar av stadens utveckling. Speciell vikt önskades ha på förbudning av storbygge i närhet av strandlinjen, eftersom byggnader tenderar förändra vindar och därmed förstöra surfbara vågorna (Williamson, 2016), som i Puertos fall är essentiella.

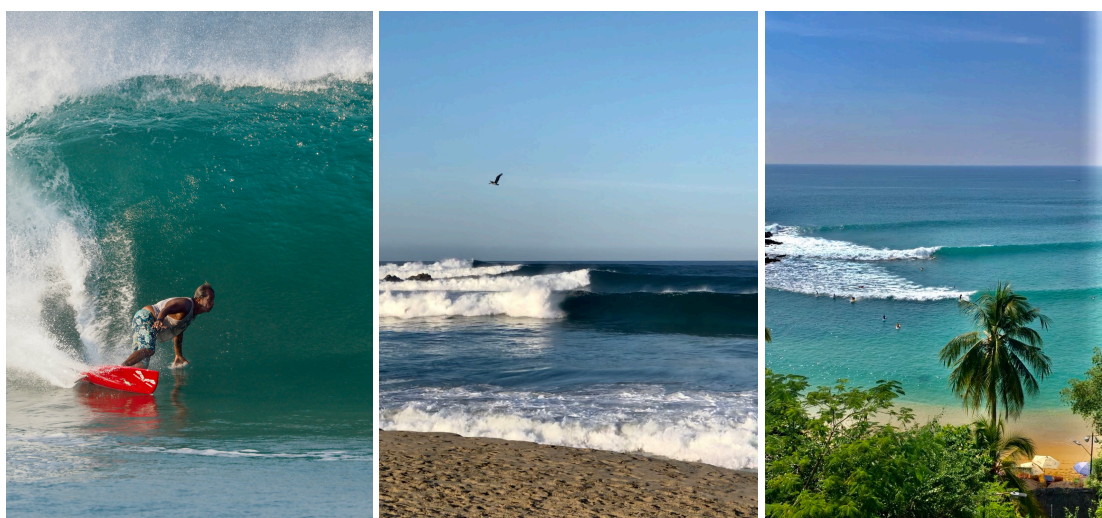
Figur 1: Karta över Puerto Escondido, Oaxaca, Mexiko

Även om den allmänna andan i Puerto Escondido är avslappnad och lockar turister till att njuta av den varma havsvinden och de tropiska stränderna, är staden även hemmet för en av de mest massiva och farliga vågorna i världen (Rode, 2020). Stadens mest berömda surfplats Playa Zicatela är ett bultande *beachbreak* som producerar kraftfulla, tubformade vågor (eng. *barrels*), och som under de bästa svällningarna genererar upp till 15 meter höga vågor (Rode, 2020; Hunt, 2015). Den så kallade ”*Mexican Pipeline*” blev tillagd till World Surf Leagues (WSL) årliga surftävling Big Wave Tour i mitten av 2010-talet (Rode, 2020). Detta ökade stället popularitet enormt i jämförelse med 1970-1980-talet, då de första amerikanska surfare hade börjat ta sig till Puerto (ibid.).

Tack vare variation i vågbryt, erbjuder Puerto vågor även för intermediära surfare och nybörjare. Allra flesta surflektioner äger rum i La Punta och Playa Carrizalillo, där vågorna är av mindre storlek i jämförelse med vågorna i Zicatela, som i första hand lämpar sig för avancerade surfare. Den nybörjarvänliga stranden Carrizalillo är belägen i kommunen San Pedro Mixtepec, medan de övriga surfplatserna ligger i Santa Maria Colotepec. Playa Marinero är en del av Zicatela och är speciellt populärt bland bodyboarding surfare på grund av vågens form och fysik. La Punta i sin tur hänvisas ofta som Puertos ’hippie’-kvarter där sandgatorna är fulla med små bodar, hostel och *taquerior* som fylls av bohema surfare och ryggsäcksvandrare. Vågbrötet i La Punta är populärt bland intermediära surfare, men tenderar bli packad av surfare med olika färdighetsnivåer. Sommarmånaderna är säsongen för de stora vågorna i Puerto Escondido, vilka naturligtvis hämtar en växande mängd internationella surfare till staden. Turistsäsongen utsträcker sig dock långt in på vintermånaderna, då resenärer anländer för att njuta av solen i den mildare hettan efter regnperioden (Valencia Chávez, 2020).

Figur 2: Utsikt över Playa Zicatela och huvudgatan i La Punta

Figur 3: Puerto Escondidos vågbryt i storleksordning: Zicatela, La Punta och Carrizalillo

2.3 Ute på fältet

I november 2020 återvände jag till Mexiko med ett nytt mål. Till skillnad från de tidigare resorna där jag mest fokuserat på att utveckla mina kunskaper i surfing, skulle jag denna gång samla in material för min avhandling. Jag kände mig extremt entusiastisk och förväntansfylld över vad som de kommande 4 veckorna i Puerto Escondido skulle hämta med sig, men samtidigt var jag en aning fundersam.

Frågeställningen var fortfarande inte fastslagen när jag anlände till Mexiko, men valde att låta studien styras med ett öppet sinne och nyfikenhet. Istället strävade jag efter att skapa en så djup förståelse som möjligt om platsen och dess lokala surfare, med hjälp av en preliminär intervjuguide. De slutliga intervjufrågorna fick sin form efter att de första observationerna på orten hade gjorts med hjälp av ett observationsschema². Detta gav en frihet för studien och tillät mig som forskare att granska omgivningen och därmed utforma resten av frågorna till sina mest lämpliga former. Samtidigt uppstod ändå en betydlig oro om hur materialet skulle se ut och hurdan helhet det skulle skapa för analysen. Tiden insåg jag ändå vara tillräcklig efter att ha fått tag på flera informanter och kommit igång med observationer inför materialinsamling.

2.3.1 Intervjuer

Det empiriska materialet för studien har primärt samlats in med hjälp av åtta stycken semistrukturerade etnografiska intervjuer. En intervjuguide användes som vägledare under intervjuerna, men eftersom diskussionen även innehöll följdfrågor kan intervjuerna tolkas som semistrukturerade (Alvehus, 2014). Intervjuerna utfördes på det studerade fältet, vilket antyder att de är av etnografisk art (Rinaldo & Guhin, 2019). Genomförandet av intervjuerna grundade sig på att få en starkare uppfattning om lokalbornas förhållning till surfing, surfturism och de lokala omständigheterna på surfplatserna. Urvalet av informanter gjordes delvis på basis av strategiskt urval (Alvehus, 2014) och delvis utifrån snöbollsurval (Eriksson-Zetterquist & Ahrne, 2016). Målet var att intervjua speciellt ortens professionella surfare för att få ta del av uppfattningar och upplevelser som jag inte själv som intermediär surfare hade möjlighet att närma mig i form av observationer. Ofta surfade proffsen i större vågor än jag. Dessa proffs spenderade ändå tid i området där jag var bosatt, och på så vis fick jag möjligheten att bli bekant med dem. Gemensamma vänner gjorde bekantandet lättare för mig. En del av de övriga informanterna var i sin tur bekanta med min

² Intervjuguide och observationsschema se s. 103–104

kontakt som redan hade blivit intervjuad, och som ytterligare övertygade sina bekanta om att ställa upp för intervju för min studie. Informanterna bestod av sex män i 23–49 års ålder och tre kvinnor i 29, 31 och 43 års ålder. Alla informanter var sysselsatta inom branschen för surf och turism: surfinstruktörer, reparation, tillverkning och försäljning av surfbrädor, professionella surfare och ägare till butiker för surfredskap och souvenirer. Varje informant hade varit bosatt på orten under en längre tid, men endast fem av dem var födda på orten.

Intervjuerna varade allt från 14 minuter till 32 minuter och utfördes på spanska. Detta gjordes för att respondenterna skulle kunna uttrycka sig med sitt prefererade språk. Vid tidpunkten för studiens början hade jag studerat det spanska språket i två år och använt språket dagligen under mina tidigare resor, och när intervjuerna genomfördes talade jag redan flytande. Språket orsakade ändå problem ibland. Det tog ett tag för mig att förstå vissa lokala begrepp och slangspråk, vilka jag ändå i ett senare skede fick förklaringar på. Intervjuerna spelades in med hjälp av min telefon för senare transkribering och analysering. Kaijser och Öhlander (2011) påpekar att en bandspelare underlättar bearbetningen av intervjuerna, eftersom informanternas reaktioner som till exempel skratt, betoningar och röstläge går att notera i en högre grad i jämförelse med anteckningar. Transkriberingarna gjordes på spanska för att spara så många språkliga nyanser i uttryck som möjligt, för att undvika tolkningsfel i översättningsfasen och för att den utskrivna intervjun inte skulle mista sitt budskap (Kaijser & Öhlander, 2011). Även vissa skriftliga beskrivningar av ljud och gester har inkluderats för att göra olika muntliga stilmedel och framföranden läsbara, och därigenom ge grund till en etnopoetisk transkriberingsstil (Klein, 1990). Genom att framföra informantens ”kommunikativa karaktär” kan materialet ses ur flera olika perspektiv och nya nyanser av empirin därmed upptäckas (Marander-Eklund, Illman & Henriksson, 2004). Transkriberingarna finns bevarade hos mig.

Eftersom varje informant var surfare, ställdes i stora drag samma frågor till varje informant. Informanternas allmänna förhållning till att bli intervjuade var god eftersom intervjufrågorna tangerade ett bekant ämne för dem. Med tanke på att

intervjuerna genomfördes på en plats där machokultur är närvarande, måste jag som kvinnlig forskare närma mig vissa informanter på ett på förhand uttänkt sätt. Som utländsk kvinna hade jag i enlighet med Göransson (2019) en fördel i att fånga de manliga surfarnas uppmärksamhet och på så vis övertyga dem till en intervju. Ryen (2004, refererad i Göransson 2019) poängterar att denna dynamik kan lätt uppfattas som en invit och skapa missförstånd mellan informanten och forskaren. För att undvika diverse missförstånd, började jag med att på förhand komma överens om plats och tidpunkt för intervjun och på detta sätt minimera risken för att framhäva någon typ av närhet (Göransson, 2019). Detta fungerade dock inte som tänkt; på grund av den spontana och rastlösa livsstilen som informanterna levde var det omöjligt att komma överens om specifik tid och plats för intervju – vissa dök helt enkelt inte upp (Fältdagbok 23.11.20).

Jag blev tvungen att justera min taktik efter den allmänna andan och på slutet blev intervjuerna spontana och utfördes då informanten verkade ha tid och intresse för att bli intervjuad. Detta var även orsaken till att endast preliminära planer om mängden utförda intervjuer hade gjorts innan vistelsen på orten. På grund av den upplevda, rastlösa andan, blev jag även tvungen att inte töja ut på själva intervjulängden för mycket, vilket var en överraskning för mig. Även om informanterna var engagerade i intervjusituationerna, kunde en viss rastlöshet och otålighet avkännas hos somliga yngre informanter. Detta kunde synas som en vilja att hålla på med någon annan aktivitet samtidigt: äta lunch, kolla telefonen eller ropa efter sina kompisar (Fältdagbok 8.12.20). Eftersom informanterna ändå förhöll sig positivt till att bli intervjuade, tror jag beteendet främst härstammade från ovanan att befinna sig i en intervjusituation. De kvinnliga informanterna verkade i regel ha större iver att dela med sig av sina berättelser och uppfattningar, samtidigt som deras förmåga att fokusera var aningen högre. I början av intervjusituationen strävade jag efter att skapa en konfidentiell atmosfär och betonade informantens rätt till anonymitet och min egen sekretessplikt. Den senare ansågs i allmänhet som en viktig faktor i öppenhet, eftersom surfkretsen är liten och det inte är ovanligt att rykten och skvaller löper i umgänget.

2.3.2 Observationer

Utöver den ovannämnda metoden har även observationer utförts på fältet. Observationerna utfördes som deltagande och aktivitetsbaserade observationer, eftersom jag som forskare deltog i aktiviteterna och förflyttade mig mellan händelseplatserna där informanterna utförde olika aktiviteter (Kaijser & Öhlander, 2011). Valet att använda denna metod baserar sig på att fånga in informanternas handlingar i omgivningen och den fysiska verkligheten i Puerto Escondido, för att komplettera och utöka empirin i intervjuerna. Observationer ger forskaren möjligheten att avslöja händelser i sin kontext som lätt kan döljas eller undanhållas ifall endast intervjuer utförs (Göransson, 2019). Orsaken till detta är att medan intervjuerna visar informantens personliga förhållanden till omvärlden, ger observationer uppfattning av olika materiella aspekter på själva intervjun (Marander-Eklund, Illman & Henriksson, 2004). Observationerna gav mig alltså möjligheten att betrakta helheten inifrån fältet, medan intervjuerna i sin tur gav en tydligare insyn i hur attityder och upplevelser beskrivs av de lokala medlemmarna i surfgemenskapen.

Under fältarbetet har jag använt mig av fältdagbok, som blev det allra första steget i materialinsamlingsprocessen. Jag ansåg att den gynnsammaste tiden för att anteckna var direkt efter surfingsessioner och efter diskussioner med lokala surfare, då allt fortfarande efter händelseförloppet var tydligt i mitt minne. Förutom anteckningar innehåller fältdagboken även mina egna inspelningar. Då jag befann mig på ett ställe där jag inte hade möjlighet att skriva ner mina tankar, spelade jag observationerna in verbalt för att senare ha möjligheten att transkribera dem. Med hjälp av transkribering har inspelningarna omvandlats till skriftliga fältanteckningar som jag även kommer att använda mig av i min analys. Dessa består till mestadels av berättelser och situationer som jag har själv tagit del av eller observerat av andras beteende i lineupen. Förutom detta har anteckningar även utförts över intressanta diskussioner tillsammans med mina lokala vänner som jag har i stunden ansett vara till nytta för studien.

På fältet har jag använt mig av dolda observationer, för att på offentliga platser följa och uppmärksamma specifika händelser och beteenden utan att påverka situationen med en offentlig forskarroll. Lalander (2016) påpekar att dolda observationer är bästa sättet att forska ett socialt fenomen, ifall miljön som studeras kan betraktas som offentlig och att meningen inte är att studera människors privata liv. Valet att utföra dolda observationer grundar sig på att den studerade gruppen (t.ex. lineupen) är i konstant förändring och på så vis var det omöjligt att låta varje deltagare vara medveten om att en studie utförs. För att denna avhandling ska följa en god forskningsetik, har jag dokumenterat observationerna på ett sätt som inte kan knytas till individen på ett sätt att dess kännetecken eller namn offentliggörs (Lalander, 2016), och därmed har alla informanter angivits pseudonymer. Både informations- och konfidentialitetskravet har på detta vis uppfyllts i datainsamlingsprocessen (Göransson, 2019). Förhållandet mellan närhet och distans varierade i mitt observationsarbete. Samtidigt som jag positionerade mig själv in i handlingen då jag surfade och på så vis kunde observera fältet från ett inifrånperspektiv, pendlade jag även till utifrånperspektivet för att kunna förstå världen utifrån de observerades perspektiv (Göransson, 2019). Jag upplevde även att min forskarroll blev närmare med de observerade under tiden jag spenderade på orten, då jag lärde känna surfare i vattnet och på så vis förflyttade mig från att vara främling till någon som delvis accepterades som en del av gemenskapen. I sällskapet av mina bekanta kunde jag redan känna mig som en 'insider'.

2.3.3 Informanterna

Yago

Jag bekantade mig med den 23-åriga Yago redan under våren 2019, då jag första gången besökte Puerto Escondido. Han arbetade som surfinstruktör på stranden Playa Carrizalillo, där jag under den tiden huvudsakligen surfade. Då jag återvände till Mexiko var han medveten om att jag kommer att utföra en studie om surfkulturen i Puerto och han frågade mera om varför och hur jag kommer att

utföra min studie. Han meddelade mig att han gärna tar mig med för att surfa de olika vågbryten på orten och att han kan ställa upp för intervju.

Första dagarna spenderade vi tid tillsammans i vattnet och överlag i La Punta. En dag efter att vi hade varit och surfat, hängde vi på terrassen av min hydda, och han frågade hur min studie framskrider. Jag bestämde mig att föreslå intervju i stunden, eftersom jag hade dagen innan slutfört min intervjuguide. Även om jag litade på mina kunskaper i spanska, var jag lite nervös att börja intervjuerna. Det kändes ändå skönt att få börja intervjuerna med en person som jag vet från förut, men vars förhållningssätt till temat som jag var intresserad att studera, var oklart. Min oro för språket visade sig onödig.

Yago är ursprungligen från en by ca. 50 kilometer norrut om Puerto Escondido, men har flyttat till orten då han var 14 år gammal. Innan flytten var han redan engagerad i surfing, vilket han gjorde på stränderna närmare hans egen by. Efter att ha surfat boogieboard i 2–3 år, förflyttade han sig till surfbräda kort efter att han flyttat till Puerto. Såsom flesta av informanterna, surfade han även som yngre i Playa Carrizalillo och Playa Marinero, där vågorna var mer nybörjarvänliga. Under tiden han surfade i Carrizalillo, hade han börjat arbeta som surfinstruktör på en av hans kompis surfskola, vilket öppnade upp en karriär för honom inom surf och turism. Nuförtiden arbetar han individuellt och lockar kunder överallt; på stranden, hotell, Instagram med mera. Han berättade hur han spenderar varje dag på stranden; surfandes och arbetandes. Yago beskriver hans arbete som relativt lätt och eftertraktat arbete, och att mängden killar som vill arbeta som instruktörer har ökat i samma takt som staden har blivit mer känd för sina vågor.

Hela tiden kommer det mer folk som vill lära sig surfa, hela tiden finns det fler surfskolor. Hela tiden finns det fler killar som vill ge surflektioner och tjäna pengar lätt på stranden... eller ibland är det lätt och ibland inte. – Yago

Cada vez viene más gente que quiere aprender a surfear, y cada vez hay más escuelas de surf. Cada vez hay más chicos que quieren enseñar clases de surf, ganar dinero fácil en la playa... o a veces es fácil y a veces no. – Yago

Även om surfinstruktörer många gånger fick en bra belöning av sina lektioner i relation med den andra lönenivån, spenderades dagens lön ofta på en bra middag, några öl med kompisar och i vissa fall även andra rusmedel. Att leva från hand till mun förekommer mycket i Puerto Escondido. För det mesta surfar Yago i Carrizalillo i samband med sitt arbete, men då vågorna är för små tar han sig till Zicatela eller La Punta.

Fernanda

Fernanda lärde jag känna genom Yago under hösten 2019. Fernanda surfade i samma gäng som Yago och hans kompisar, och var den enda tjejen i gänget. Hon blev nära kompis till mig under de månaderna som jag spenderade i Mexiko 2019–2020, och blev väldigt glad av att höra att jag skulle återvända till Puerto för slutet av året 2020. Fernanda var ivrig för mitt projekt och lovade hjälpa mig att få informanter för min studie. Även om hon inte själv var taggad på att bli formellt intervjuad och inspelad, delade hon gärna med sig flertal berättelser om hurdan plats Puerto Escondido, hennes hemstad, har varit förr och hur surf-sammanhållningen fungerade i dagens läge. Med Fernanda spinna diskussionen ofta in på lokala surfkillar och den machokultur som lyser genom deras tal och beteende. Killarna i gänget trodde att hon var lesbisk, enbart på grund av att de alltid såg henne spendera tid endast med killarna som var hennes kompisar. Hon berättade att hon ibland använt detta som hennes *alter-ego*, bara för att undvika killarnas machofixerade skämt om hennes privatliv. Orsaken varför hon prefererade killarnas vänskap, var att hon upplevde mexikanska tjejer hämta för mycket drama till hennes liv.

Fernanda arbetade på en surfshop i La Punta som fanns direkt bakom min hydda var jag bodde. Vi umgicks dagligen och spenderade mycket tid tillsammans surfandes och runt om i La Punta. Hon var i 30-års ålder men hade börjat surfa för bara 5 år sedan då hon hade återvänt till Puerto efter en längre period i Mexiko City. På grund av hennes arbete i surfshopen kände hon en stor del av lokala

surfare, som antingen passerade eller umgicks på surfshopen dagligen. Hon upplevdes som en solig personlighet som hälsade på varje förbipasserande individ.

Rafael och Teresa

Rafael och hans fru Teresa ägde en souvenirbutik på huvudavenyn i Zicatela. Rafael var i 43 års ålder och representerade Puerto Escondidos första surfinggeneration. Han har arbetat genom hela hans karriär med surflektioner medan hans fru Teresa, 43 år, som surfar boogieboard, tar för mestadels hand om deras gemensamma butik.

En morgon efter en tidig surfsession i Zicatela med Yago råkade vi passera surfarparets affär. Jag hade aldrig träffat dem förut, men Yago verkade känna till paret bättre. Han hälsade förbigående på Rafael och frågade ifall jag kunde intervjua dem för min studie. Rafael hade gått med på intervjuerna och förrän jag hade märkt, hade Yago redan lovat honom att jag återvänder om två timmar för att intervjua dem. Jag var förvånad men lättad – Yago övertygade mig om att paret skulle vara perfekta informanter eftersom de levt i centrum av Puertos surfscen sedan början.

Jag återvände till deras affär som överenskommet och jag började med att intervjua Teresa. Hon började surfa med boogieboard i 13 års ålder då hennes familj flyttade från Mexiko City till Puerto Escondido. Teresa fortsatte berätta hur hon i en tid arbetat som flygvärdinna, men att hon i ett senare skede började sakna mer tid för att surfa och för att se hennes barn växa och engageras inom surfing. Tillsammans med hennes make Rafael öppnade de souvenirbutiken år 2003. Som berättare var Teresa väldigt entusiastisk och använde sin kropp och röst för att leva sig in i sina berättelser. Jag intervjuade Rafael direkt efter, som berättade att han surfar för det mesta i Zicatela – hans absoluta favoritvåg sedan han började surfa som 12-årig. Rafael, som är född i Puerto Escondido, var mer återhållsam i berättande, men kom snabbt in på temat och delade gärna med sig om sina attityder.

Brayan

Den 26-åriga Brayan var en av Puertos professionella surfare. Honom träffade jag på ett antal gånger då jag bodde i staden tidigare, och vi brukade hälsa på varandra då vi möttes på stranden. Då jag anlände till Puerto såg jag på Instagram att han befann sig på en surfresa i Indonesien. Efter ett par veckor återvände han till staden och jag fick möjligheten att lära känna honom bättre eftersom han var en av Fernandas kompisar. En dag gick jag förbi surfshopen för att hälsa på Fernanda och såg hur Brayan stod utanför shopen i hans halvt neddragna vådräkt med surfbräda under armen, håret vått av saltvattnet och skämtade med turisttjejer. Vi hälsade på varandra och talade en kort stund om hur vågorna hade varit, varefter jag frågade ifall han skulle vara fri för att bli intervjuad. Han lät entusiastisk och svarade jakande, dock endast ifall han kunde äta lunch under tiden. Vi letade ett bord i en av restaurangerna på stranden. Brayan övertygade mig till att smaka på *pescadillas*, tacos med rökt fisk, som han beställt, och fyllde våra glas med *agua de naranja*, appelsinvatten. Först efter detta kände han sig redo att påbörja intervjun. Brayan berättade att han är från Puerto Escondido och surfar i Zicatela och tidvis ger surflektioner i La Punta eller Carrizalillo för att försörja sig. Hans surfkarriär började som 8-åring då hans pappa, som var en av Puertos första surfare, började coacha honom. Till början gav Brayan väldigt korta svar på mina frågor men efter att diskussionen började tangera hans åsikter om surfingens regler i Puerto, började han dela med sig mer känslofyllt. Han ville konstant försäkra att jag förstod vad som han menade, vilket gav mig uppfattningen om att det är ett viktigt diskussionsämne för lokala surfare i Puerto Escondido. Å andra sidan var detta ett ofta förekommande språkligt uttryck hos lokalbefolkningen ”*¿me entiendes?*”, ”du förstår mig?”. Eftersom han hade på sig mörka solglasögon och en djuptdragen bucket-hatt som täckte delvis hans ansikte, kände jag en viss svårighet att skapa kontakt med informanten under intervjun. Efter intervjun frågade Brayan mig ifall jag hade några planer för dagen. Jag skulle ta mig till vågorna, då lågvattnet höll på att börja. Han gav mig ett leende och

bjöd sig själv med. Havet hade svalnat till under det senaste dagarna som gjorde mig aningen avundsjuk på hans våtdräkt.

Nacho

Jag hade hoppats på att intervjua Nacho eftersom han, tillsammans med Brayán, representerade Puertos yngre generation av pro-nivåsurfare. Jag visste att Nacho var bror till min tidigare bekant från Carrizalillo. De bästa lokala surfarna i staden var allmänt kända och alla i surfgemenskapen visste vem Nacho var. Han var dessutom också vän med Fernanda. En kväll befann vi oss på Zicatelas huvudaveny, där Fernandas kompis band spelade. Nacho dök upp och vi började diskutera medan vi lyssnade på bandet. Diskussionerna hamnade snabbt in på surf och jag önskade få en intervju med honom eftersom han hade väldigt intressanta berättelser och synpunkter. Till min lycka, hade han inga hinder för att bli intervjuad och vi kom överens om en tidpunkt för intervjun.

Vi hade kommit överens om tid och plats för intervjun för två dagar sedan. En halv timme innan intervjun skulle börja, fick jag ett meddelande från honom på Instagram om att han är upptagen och kommer lite sent. Till slut kom han aldrig. Jag såg honom senare på eftermiddagen i Zicatela, han coachade en flicka att surfa. Kanske bäst att vänta tills jag ser honom igen någon dag i La Punta. Fältdagbok 23.11.2020.

Efter ett misslyckat intervju försök, hade Nacho försvunnit till El Salvador för att surfa och jag hade ingen aning när han skulle återvända. Några veckor senare råkade jag umgås på surfshopen med Fernanda när han plötsligt dök upp igen. Vi satt oss ner och Nacho berättade om sin resa; om vågorna och hur han gjort slut med sin flickvän på grund av problem med svartsjuka. Jag påminde om intervjun som vi hade kommit överens om och Nacho medgav att han hade glömt bort den. Jag övertygade honom om att intervjun inte skulle ta allt för länge, och så satt vi oss ner i stunden vid ett bord i en av restaurangerna på stranden. Informanten

berättade väldigt öppet om hans attityder mot både lokala och utländska surfare och hämtade fram även åsikter om hur de borde bete sig. Nacho, som lokal surfare, såg sig som en del av 'eliten' men samtidigt verkade väldigt jordnära. Som de övriga informanterna, började även Nacho surfa i en ung ålder. Så småningom började hans egendom växa genom att vinna surftävlingar, vilka fortfarande är hans huvudsakliga inkomstkälla utöver återförsäljning av använda surfbrädor. Nacho kommer från en fattig familj, men idag som 23-åring äger han redan sin egen motorcykel, SUV-bil och flera tomter nära staden. Utan att skryta, gav han en uppfattning om att han är väldigt stolt över hans framgång hittills. Han var tacksam till gud över att ha fötts i ett paradiset som Puerto och har möjligheten att göra det som han allra mest älskar – att surfa.

Tío Paco och Lola

Tío Paco lärde jag känna redan under hösten 2019. Lika som tidigare, hade jag söndrat min surfbräda i vattnet och måste få den reparerad så snabbt som möjligt. Paco var en av de mest betrodda reparatörer av surfbrädor i Puerto Escondido – hans 35-åriga karriär talar redan för hans del. I samband när jag lämnat min bräda in för reparation, tog jag situationen till akt och frågade ifall jag kunde intervjua honom senare under samma dag. Efter att ha sökt min dator och mitt anteckningsblock återvände jag till Paco. Jag kom in i hans verkstad där dammet av glasfiber svävade i luften och tiotals surfbrädor täckte väggytorna. Jag väntade vid ingången och ropade på hans namn och frågade ifall han hade tid för intervjun just då. Jag hör honom ropa och svänga om sig *"claro que sí, pásale, pásale!"*, "ja såklart, kom in kom in!", och ser honom lämna brädan som han just då arbetade på för att hälsa på mig. Han stryker sina händer i hans skjorta och glasfibern lämnar vita, dammiga fläckar efter sig. Paco föredrar att göra intervjun i hallen bakom mig, där det ligger endast två surfbrädor i hörnet och en tvättmaskin. Jag lägger min dator ovanför tvättmaskinen och vi börjar intervjun.

Han berättar hur han faktiskt var en pionjär inom surfing som yngre; en av de bästa surfare i byn och den första som började reparera brädor i Puerto Escondido. Jag antar att detta står som bakgrund till hans prefix *tío*, som betyder farbror/morbror. Paco älskade den snabba vågen som Zicatela är och som skapar fina tuber (eng. *barrels*) för att surfa. Vid intervjutillfället var han 49 år gammal och berättade hur han med åldern börjat ta det lugnare och numera surfar longboard i Carrizalillo. Då jag kom in på temat om lokalism, märkte jag hur Paco ibland försökte försköna hans upplevelser. Detta syntes i hur hans svar först nekade problem som lokalismen skapat, men till slut beskrev hur han i verkligheten upplevde situationen. Försköningen fick mig att tänka, att han önskade ge mig en så bra uppfattning om Puerto som möjligt. Ibland var det svårt att hänga med i hans berättelser eftersom han var väldigt tankspridd, dock var konversationen fängslande tack vare hans sätt att leva in sig. Paco underströk hans kärlek för havet, naturen och surfing, och ansåg dessa vara bästa medicin för hälsan. Det var svårt att komma in på djupet med Paco, men oavsett gav konversationen värdefull information för studien.

Efter att ha intervjuat Tío Paco, föredrog han att jag även kunde intervjuar hans fru Lola som arbetade i nedervåningen i deras surfredskapsaffär. Jag klev ner för trapporna där Lola, 29 år, genast kom emot. Vi satt oss ner i butiken och jag märkte hur hon med iver började berätta om hennes karriär som långdistans SUP-surfare (eng. *Stand-Up Paddling*). Med Lola talade vi främst om surfingens utveckling i Puerto Escondido. Vi kom även in på diskussionen om den allmänna andan och hållbarhet, vilket avvek från intervjuguiden men gav värdefull information och en helhetsuppfattning av Puerto. Som informant var Lola pigg och trevlig och delade gärna med sig hennes åsikter om hur staden borde förena sig mer för att både lokalborna och turister kunde trivas bättre.

Hugo

Hugo var ägare och chef i surfshopen där Fernanda jobbade. Utöver erbjudande av surflektioner och uthyrning av surfbrädor, tillverkade Hugo även surfbrädor som han sålde i shopen. Efter flera veckors bekantskap med honom, fick jag en känsla att vi hade lyckats skapa ett förtroendeförhållande med honom och att han möjligen kunde gå med på en intervju. Hugo var alltid vänlig och leende, men en aning reserverad, vilket gjorde det ibland svårt för mig att veta hur han förhöll sig till att jag, varken som kund eller arbetare, spenderade så mycket tid på hans surfshop. Oberoende kände jag att hans attityder som 28-årig representant av den yngre generationen av surfare, delvis avvek från de övriga killarna jag redan intervjuat. Hugo berättade mycket om hur fascinerad han är av människor som kommer från andra länder och hur de gett honom en möjlighet att lära känna olika kulturer utöver sin egen. Enligt informanten hade han aldrig haft möjligheten att åka utomlands och att han bott hela sitt liv i La Punta. Han började surfa i ung ålder, efter ett fåtal utlänningar hade börjat komma till La Punta med sina surfbrädor och lärt honom att surfa.

De började ta mig till havet och vi började med vågorna här (pekar mot stranden) framför tornet. Framför livräddarnas torn fanns det förr ett annat vågbryt, en grym våg som bröt både mot vänster och mot höger... Vågorna var bra hela tiden. Så på de viset planterades fröet för surfing i mig [...] – Hugo

Ellos me empezaron a llevar al mar y nos empezamos en las olas aquí en frente de la torre. Antes en frente de la torre de las salvavidas era una ola, otro pointbreak así chingón, izquierdas, derechas... así todo el tiempo buenas. Y entonces ahí ellos me dejaron la semilla del surf [...] – Hugo

Informanten berättade utförligt om sin historia och hur han var den första inom hans familj som började engagera sig inom surfing. Hugo delade även med sig sina framtidsplaner, om hur han som pappa för sin dotter önskade att surfgemenskapen skulle växa i Puerto, så att fler barn skulle få stöd och motivering för surf. Detta skulle höja nivån så att prosurfarnas mängd i Puerto Escondido

skulle öka. Inte förrän jag lyssnade på intervjun i efterhand, insåg jag att orsaken till varför han delade med sig av sina planer om att börja ordna surftävlingar för barn runt på kusten av Oaxaca, var ett försök på att få mig med som en delinvestorare i hans projekt. Detta kunde även ha varit hans motiv till att tacka ja till intervjun, eller så uppstod tanken under intervjuns gång.

3 TERRITORIALITET I PARADISET

3.1 Om surfingens, lokalismens och surfturismens uppkomst

Surfing härstammar från det som kallas huvudöarna av Polynesien; Hawaii, Tahiti, Cooköarna, Marquesasöarna och Nya Zeeland (Warshaw, 2010). Den traditionsenliga aktiviteten av ursprungsbefolkningen uppskattas ha fått sin början så långt bakåt i tiden som 2000 f.Kr., då allt från palmlblad till trädstammar kunde användas som flotta för att glida ner på en våg (ibid.). Surfing utvecklades snabbt till en fritidsaktivitet för både barn och vuxna, och speciellt på Hawaii tog sporten fart och blev en allmän besatthet. Under 1800-talet uppfattades just havet och surfzonen som säkra platser för ursprungsbefolkningen, vars land började koloniserats av européer och amerikaner (Walker, 2008). Hela Polynesiens befolkning sjönk ändå drastiskt tack vare erövringar, störtande, nya lagar och förbud, epidemier och oändliga arbetstimmar, vilket lämnade en stor svacka i surfingens historia (Laderman, 2014). På 1900-talet fick sporten nytt språng då medelklassens befolkning från Amerika började besöka Hawaii och etablerade sig med denna unika vattensport (ibid.). Rasdebatten blev snabbt aktuell då vita amerikaner började sprida sporten. Fortsättningsvis, tack vare resenärer spred sig sporten till andra kontinenter såsom Australien och Sydamerika, vilket hädanefter förstärkte diskussionen om samspelet mellan ursprungsbefolkning och inkräktare inom surfing (ibid.). Senare på 60-talet då surfing hade redan tagit fart speciellt i Kalifornien, ökade intresset för sporten drastiskt; medierna började producera de första filmerna i surfing och surftidskrifterna såsom *Surfing* och *Surfer* blev varje surfarens mest köpta tidningar (Warshaw, 2010). Utöver att rasdiskussionen redan nedsvärtat sporten, verkade det ändå inte besvära allt för många amerikaner som ytterligare ignorerade och förbisåg inte bara andra raser, men även kvinnor inom sporten. Warshaw (2010) hävdar att sporten sågs definitivt som "boys-only membership" och att den sexism som utspelade sig redan på 60-talet endast var en början till det som senare var på kommande.

Efter den boom som surfing hade fått under 60- och 70-talet, började kaliforniska surfare känna starka känslor av skuld av den orsaken att deras stat hade kommersialiserat, industrialiserat och populariserat sporten (Warshaw, 2010).

Inom värden av surfing innebar detta dålig karma, för att nu ha lockat allt fler surfare och icke-surfare till sporten och till deras egna surfplatser. Nykomlingar och besökare började bli utsatta för aggressivitet och våld vid stränderna, och det var då som lokalism fick sin födsel. Warshaw (2010) beskriver lokalism som lokalbornas sätt att skydda det goda som var kvar, efter att lineupen blivit fyllda av nykomlingar och att tävlingarna blivit överhypeade och kommersialiserade. Lokalism kunde spela ut sig i olika former; förolämpande rop, våld, upprepade *drop-ins* (droppa in, stjälning av vågor), hotande graffitimålningar (t.ex. "locals only") eller vandalism som plattning av däck och gnuggad surfvax över fönstren på besökande surfarens bil (ibid.). Detta territoriella beteende inom surfing var ändå inget exceptionellt, eftersom de redan hade tagit form på Hawaiiöarna och på vissa stränder i Australien. Lokalism sågs ändå alltid som en slags återgång till renhet genom att skrämja bort utomstående – vilket fungerade. Warshaw (2010) skriver även att lokalismen kunde vara synlig i surfarens uniform; lokala surfare i Kalifornien under början av sjuttioalet använde helsvarta vådräkter och red färgfria surfbrädor med den minsta tillgängliga tillverkarmärkning som möjligt. Dessutom användes *surf leash* (fångrep) endast sällan för att kommunicera egen erfarenhet och kontroll över sin surfbräda. Att tappa surfbrädan i samband med en *wipeout* (bli borttvättad eller uråkt av vågen) skulle enligt lokala vara något som man måste betala ett pris för; en simtur till stranden och möjligen hitta sin bräda itu bland strandstenarna (ibid.). Som följd av surf leashens uppfinnande, kunde nu vem som helst ta sig ut i lineupen och komma undan konsekvenserna för sina otaliga wipeouts, vilket gjorde lokala surfare förbannade (ibid.). Lokalism spred sig snabbt och vissa surfplatser blev kända för sin starka lokalism, som än idag håller vissa surfare på distans (ibid.).

För att surfingens kommersialisering började ta form redan på 70-talet, är det ingen undran på att sporten fått den uppmärksamhet och spridning som den har i dagens läge. Även om graden av lokalism varierade från plats till plats, spreds information om vågor gradvis genom surftidskrifter och videor, vilket vidare ledde till en bransch av surfturism. Branschens uppgift var nu att leverera logistiska

lösningar (transportera surfare till vågbryt) och betjäna med lokal expertkunskap på surfregionerna (Buckley, 2002). Spridningen och kommersialiseringen av sporten har alltså skapat fler samhällen runtom världen som numera lever på surfturism och på så vis blivit allt mer beroende på de besökande turisterna som letar efter vågor (Usher & Gómez, 2016).

3.2 Det är vårt territorium

Vet du varför vi är så territoriala? Eftersom de redan tog bort så mycket från oss, såsom statens historia påvisar... Visste du att spanjorerna kom och gav oss speglar och gav guld till våra kvinnor? [...] Erövringarna och allt detta påverkar mycket. Så vi är mer territoriala. – Brayan

¿Sabes como que ya estamos tan territoriales? Porque ya estaban quitando tanto, como la historia del estado... Como que sabes que los españoles vinieron y nos dieron espejos y se dieron oro a las mujeres y todo [...] Todas las conquistas y todo afecta bastante. Entonces somos más territoriales. – Brayan

Politik och politiska förhållanden ligger till grund för och styr den värld vi lever i. Till följd av uppdelningen av jordytan i separata stater, har olika territoriella strategier för att hävda, kontrollera och upprätthålla geografiska utrymmen tillämpats (Storey, 2012). Orsaken till detta är att mänskliga aktiviteter tenderar ha en rumslig karaktär och därmed står som bakgrund till individens eller grupperns behov att definiera sin omgivning och säkerställa gynnsamma förutsättningar för sina aktiviteter och utsikter (Yilmaz, 2018). Yilmaz (2018) hävdar att territorialitet i sin mest allmänna betydelse är den organisatoriska principen för att utöva politisk och social makt i ett definierat geografiskt utrymme. Medan termen huvudsakligen används för att identifiera en modern stat, kan territorialitet dessutom bli synligt bland alla samhällssegment i vilken geografisk skala som helst (ibid.) Yilmaz (2018) fortsätter med att hävda att individer och grupper tillgriper denna rumsliga strategi för att skapa sina egna arrangemang och genomför det via reglering och uteslutning av oönskade inkräktare.

Lokalbefolkningen försöker alltid låta turister som kommer veta att de måste ha respekt för oss; mot de lokala och våra barn. Detta är viktigt eftersom Puerto växer, och om de inte gör det, kommer det inte att finnas någon kontroll. Det är alltså logiskt att det finns regler i vattnet, om inte, går allt utom kontroll och det blir en enda röra. – Rafael

Los locales siempre están tratando de que todo el turismo que viene sepa que debe tener respeto hacia nosotros, hacía los locales, a los hijos de los locales. Porque está creciendo Puerto, y sí no... pues nada de control. Lo lógico es que hay reglas en el agua, sí no, todo se va fuera de control y es un desmadre. – Rafael

Inför denna studie blev det tydligt för mig att lokalborna i Puerto Escondido har definierat staden, surfplatserna och vågorna som sitt territorium. Detta var ändå inget som förvånade mig, eftersom lokalbefolkningar brukar hävda surfplatser och därav är inte ett sällsynt fenomen i surfingvärlden. Den lokalism som förekommer i samband med upprätthållning av territoriet har de facto flera vetenskapliga definitioner, och kan för övrigt kännetecknas som olika uteslutande praxis som utförs av surfare i ett försök att kontrollera andras tillgång till en specifik surfplats (Scheibel, 1995). Detta hänvisar till att ett vågbryt ska endast vara tillgängligt för den som ägnat sin tid och kunskap för det specifika vågbrytet, och härmed är utomstående inte berättigade till det. Warshaw (2010) skriver att det finns en allmän uppfattning sedan lokalismens födsel på sjuttioalet, att lokala surfare i själva verket förtjänar ett privilegium på vågor i jämförelse med den besökande utomstående surfaren.

Grunden till revirskapandet i Puerto Escondido och dess vågbryt verkade ändå inte endast bestå av en växande mängd surfare på orten, utan även statens historia (Fältdagbok, 20.11.20). En av informanterna lyfte upp de lokals territoriala karaktär genom att hänvisa till spanjorernas erövring av Mesoamerika i början av 1500-talet. Detta gav mig uppfattningen att karaktärsdraget av territorialism snarare har planterats som en del av deras ursprung – deras DNA, och där igenom blir synligt då utländska surfare upplevs som ”hot” eller inkräktare. Surfing i Mexiko fick sin början efter att amerikanska surfare hade börjat sprida sporten i

samband med sitt letande efter mexikanska vågor. En av informanterna berättade hur lokalismen var starkare än någonsin efter att mexikanerna på orten hade kommit igång med sporten på 1980-talet och deras nivå började närma sig de besökande amerikanernas. Enligt mina observationer verkade den amerikanska surfaren, *el gringo*, fortfarande inte vara omtyckt i lineupen och i snitt möter fler konflikter med lokalborna än övriga utlänningar. Detta tyder på att en rivalitet som fick sin början för tiotals år sedan fortfarande är närvarande. Dock påpekar vissa informanter att lokalismen har sjunkit drastiskt efter turismens tillväxt, eftersom besökande turister blivit allt mer viktiga för samhällets ekonomi och de lokala surfarna har blivit tvungna att anpassa sig.

Förr fanns det mer lokalism. Nu finns de mer affärsverksamhet såsom surflektioner och så... bättre att det inte finns längre. – Tío Paco

Antes había más localismo. Ahora que ya es más negocio, así con clases de surf y así... mejor no [hay más]. – Tío Paco

Mänsklig territorialitet har genom tiden studerats utifrån olika utgångspunkter såsom biologi, antropologi och psykologi (Yilmaz, 2018). På grund av dess organisatoriska karaktär har även ett fåtal organisationsforskare uppmärksammat korrelationen mellan territorialitet och organisationer. Organisationsforskarna Brown et al. (2005) definierar territorialitet som individens beteendetryck av hens känsla av ägande gentemot ett fysiskt eller socialt objekt. Pierce et al. (2001) ser att det psykologiska ägandet inom organisationer har sina rötter i tre fundamentala drivkrafter; (1) Det psykologiska ägandet uppfyller behovet av effektivitet: individer motiveras att vara kompetenta och effektiva och som en konsekvens skapas det krav som underlättar kontroll över miljön; (2) Det psykologiska ägandet är rotat i behovet av självidentitet: genom kopplingar till organisatoriska objekt kan individen kommunicera sin identitet, samt utforska och reflektera över sin egen identitet; (3) Det psykologiska ägandet grundar sig i människans inneboende behov av att ha en egen plats. Även om dessa riktar sig till en individuell nivå av territorialitet, hävdar Brown et al. (2005) att grupper

och organisationer markerar sina territorier på ett liknande sätt och därför ger stark grund till att studera territoriellt beteende i just grupper. Dessa tenderar göra anspråk på gruppmedlemskap genom bl.a. kategorisering, smeknamn, särskilda sammankomster och medlemslistor (Brown et al. 2005). Oberoende av att psykologiskt ägande i organisationer fortfarande inte fått en stor vetenskaplig uppmärksamhet, har vissa forskare studerat territorialitet i samband med arbetsplatsen (Brown & Zhu (2016): Monaghan & Ayoko (2017): Bhattacharya & Sharma (2019)). Dessutom påpekas att observationer och intervjuer med organisationens medlemmar kan ge rika beteendedata, vilket ytterligare bekräftar mitt val att använda dessa hypoteser genomgående i analysen av surfarnas territoriella beteende och organiseringspraktiker.

3.3 Den lokala surfaren

En lokal surfare... hur skulle jag beskriva? Mörk och solbränd, kastanjebrunt hår blonderat av solen, tatueringar... Eller ja, det finns lokala med goda vibbar och det finns lokala med lite aggressiva ansikten... Men de har goda vibbar också! (skrattar) [...] De blir arga då någon kommer med en dålig utländsk attityd [till lineupen], och de irriterar dem, lika som på vilket ställe som helst i världen. De är "locals first" och så kommer det också alltid att vara. – Rafael

Un surfista local... ¿cómo lo describo? Bien moreno por el sol, su pelo así castaño rubio de tanto sol, con tatuajes.... Eh bueno, hay locales buena onda y hay locales con... caras un poco agresivas... ¡Pero son buena onda también! (se ríe) [...] Pero se enojan si alguien llega con una actitud extraña mala y el local se molesta, como en todas partes del mundo. Siempre "locals first" y siempre va a ser así. – Rafael

Den så kallade lokala surfaren är en frekvent förekommande beskrivelse inom populär och vetenskaplig surfvokabulär för en till synes allmänt existerande grupp av surfare (Beaumont & Brown, 2015; Usher & Gómez, 2016; Raffin, 2021). Denna grupp står som kontrast till andra termer som är mer kulturspecifika (t.ex. kooks, groms, bros). Kategorin lokal surfare i sin tur antyds syfta till surfare med geografisk närhet till en viss surfplats. Anderson (2013) hävdar att denna grupp

individer formar en geografisk identitet som är både mark- och kustbunden. Efter att ha börjat bearbetningen av det empiriska materialet, förvånades jag över hur bra de fundamentala drivkrafterna för territorialitet, som presenteras av organisationsforskarna Pierce et al. (2001), passade in på mitt studerade sammanhang.

Innan denna korrelation blev synlig för mig, skapade jag förståelse av den lokala surfaren genom mina informanter. Jag var speciellt intresserad att höra hur denna specifika kategori av surfare uppfattas, vad som avgör lokaltillhörighet och deras egna uppfattningar om att vara lokal. Mot mina förväntningar upplevde alla förutom en av mina informanter sig som lokala surfare, oberoende av att bara en del av dem var ursprungligen från Puerto Escondido. Detta gav mig en uppfattning om att 'vara lokal' faktisk kunde skifta på en sporadisk skala, vars definitioner växlade beroende på vem som tillfrågades. Mina observationer av organisering i lineupen stödde detta antagande, eftersom de synliga hierarkierna gav intryck av att dynamiken formas utifrån evaluering av enstaka individer, snarare än strikt definierade grupperingar. I detta skede vill jag alltså poängtera att innebörden av *lokalbefolkning* och *lokal surfare* har visat sig inte vara samma. Skillnaden är att den ena syftar på geografiskt ursprung medan den andra avser en diffust definierad gruppering av surfande individer.

C: *Känner du dig som en lokal surfare här i Puerto Escondido?*

Brayan: *Ja, sanningen är att jag känner mig som en lokal surfare här eftersom min pappa är härifrån, hela min familj är härifrån och jag har alltid surfat här. Så ja, jag känner mig rätt lokal.*

C: *¿Te sientes como un surfista local aquí en Puerto Escondido?*

Brayan: *Pues sí, la verdad me siento como surfista local aquí porque mi papá es de aquí, toda mi familia es de aquí, siempre he surfeado aquí. Entonces pues sí, me siento bastante local.*

C: *Och känner du dig som en lokal surfare här i Puerto?*

Yago: *Ja, jag känner mig som en lokal surfare. Men jag har ändå respekt för de killar som är härifrån ursprungligen... fast då jag går till vattnet tror jag att jag*

redan har förtjänat respekt bland människorna [...]. Jag tror att visa respekt i vattnet är det som har gjort att jag har fått folkets respekt här.

C: ¿Y te sientes como un surfista local aquí en Puerto?

Yago: Sí, me siento como surfista local. Pero también tengo respeto a los chicos que son de lugar... aunque cuando yo voy al agua creo que he ganado respeto entre las personas [...]. Creo que mostrar respeto en el agua es lo que me ha hecho de tener el respeto de las personas aquí.

Även om den lokala surfaren kunde ha sitt ursprung utanför Puerto Escondido, blev det ändå tydligt att ju längre bort individens ursprung sträckte sig (t.ex. stat utanför Oaxaca), desto mindre kunde surfaren känna sig som lokal. Utöver detta påverkade även tiden som surfaren varit bosatt i Puerto Escondido, eftersom vissa äldre surfare som ansågs vara lokala legender inom surfscenen kunde vara födda på en annan ort i Mexiko³.

Med hjälp av Pierce et al.:s (2001) påståenden om grunder för det territoriala beteendet, kan man även hitta en förklaring till varför individer tenderar utnämnas (eller utnämna sig själva) som representanter för en grupp där medlemmarna agerar territoriellt. Om kopplingen till ett territorium (som i detta fall vore surfplatsen) för det första kunde förstärka självidentiteten som individen är i behov av, kunde det även utgöra en starkare vilja att bli socialt kopplad till territoriet (Pierce et al. 2001). För det andra hävdar Duncan (1981) att människan har ett inneboende behov av att ha en egen plats eller ett eget hem, och som anses vara hens territorium och därmed ett objekt för beskydd (Pierce et al. 2001). Brown, Brown och Perkins (2004) hävdar att platsen eller hemmet kan de facto vara bokstavig eller metaforisk, och därmed kan surfplatsen antas som ett metaforsikt hem för den lokala surfaren. Detta innebär att den lokala surfaren önskade fortsätta skydda surfplatsen som om det vore hens eget hem. Om kompetens och effektivitet fungerar som krav för territoriet, kunde individer som

³ Tabell på informanternas ursprung och surfkarriär se s. 105

uppfyller kraven slutligen godkännas till territoriet utan behov av territoriella åtgärder.

Främst måste en lokal surfare surfa i Zicatela – stranden som är ”most challenging”, eller hur? En bra lokal surfare måste [...] känna till Vågen av Puerto Escondido väl och även de andra vågorna som finns i området, den lokala måste känna till dem alla... alla surfplatserna. – Yago

Principalmente un surfista local tiene que surfear Zicatela – la playa ”most challenging”, ¿no? Un buen surfista local tiene que [...] conocer muy bien La Ola de Puerto Escondido y además todas las olas que hay aquí en la comunidad, todas tienen que conocerlas... todos los spots. – Yago

Fernanda kallade Zicatela en gång för ”la ola de respeto”, den respektgivande vågen. De äldre surfarna som uppskattades i staden var surfare som hade ägnat sin livstid åt den största och mest utmanande vågen i Puerto. Majoriteten av de yngre informanterna spenderade sin tid till att surfa just denna våg, i väntan på att förtjäna den eftertraktade respekten som deras pappor och övriga förebilder hade i deras ögon. Att ha en surfande pappa verkade dessutom förstärka surfarens identitet som lokal surfare i Puerto Escondido. Detta blev synligt i informanternas tal om sig själva, men också hur övriga talade om dem vars föräldrar hörde till surfgemenskapen. Jag fick en uppfattning av att de lokala surfarnas söner och döttrar automatiskt respekterades i högre grad och förväntades surfa bra (Fältdagbok, 7.12.20). De informanter som lärt sig surfa på egna villkor och speciellt i ett senare skede av livet, verkade tveka om sin surfaridentitet i en högre grad. Ett undantag var Nacho, som byggt upp sin pro-surfkarriär från noll utan att ha en förälder som varit engagerad i sporten.

Den dynamiska förhållanderelationen mellan surfare och surfplatsen som blev tydlig för mig i mina observationer, har även studerats av sociologerna Beaumont och Brown (2015). Deras studie ifrågasätter termen *lokala surfaren* och ser den som ”idealisk typisk socio-rumslig position”. Med detta menas att den lokala surfaren endast är den ideala typen, och att lokala surfare inte alla har samma

upplevelser. Beumont och Brown (2015) påstår att denna specifika grupp individer delar vissa specifika socio-spatiala kvaliteter (som t.ex. surfar på samma ställe, har samma ursprung), och genom sammanslagning av de delade upplevelserna ger värde för det som forskarna kallar "den lokala surfkarriären". På grund av att den lokala surfarens karriär kunde variera i Puerto Escondido, kunde Beumont och Browns (2015) hävdan stå som grund till dessa olikheter.

Det finns flera som kan vara lokala surfare här. Det finns lokala som bara säger och gör obehagligheter och ingenting annat... som surfar för skojs skull och har ingen disciplin. Eller deras disciplin är att de dricker, de röker och när de har sina dåliga stunder, är de dåliga människor. Och sedan finns det bra surfare som ägnar sig åt sporten, har andra perspektiv, behandlar människor annorlunda, och som ger och får respekt. Men till den andra lokala ges ingen respekt, bara rädslan griper dig. – Nacho

Pues, es que hay varios. Hay varios que pueden ser surfistas locales aquí. Porque hay un local que tira aceite y pues nada más... surfean por diversión y no tienen una disciplina pues. O su disciplina es la que toma, fuma y cuando tienen sus malos momentos, son malas personas. Y hay gente surfista que son buenos, que se dedican como deporte y tienen otras perspectivas, tratan diferente a la gente. Y también se dan respeto diferente. Pero a la otra gente, al otro tipo de local, no agarran respeto, solo te agarra un miedo. – Nacho

Ja, det finns visst olika lokala surfare. Men jag anser en lokal surfare vara en person som framför allt hjälper sin gemenskap [...], en som respekterar de övriga, som surfar bra och sprider lite fred, eller hur? Så ja, för mig är en lokal surfare en person vars principer är fullständiga. – Hugo

Ahh, hay muchos surfistas locales ¿no? Pero pues un surfista local me considero yo como una persona que ayuda a su comunidad más que nada [...] que se respeta los demás, que surfea bien y transmite un poco de paz, ¿no? Entonces sí, para mí un surfista local es una persona así, completa de sus principios. – Hugo

Framför allt visade empirin att de största skillnader i surfkarriärer hos lokala surfare uppstod av olika nivåer av engagemang i sporten, ansvarstagande och stöd

mot värdgemenskapen i staden, öppenhet och vänlighet mot besökare och personens kompetens i surfing. Vissa informanter, som exempelvis Nacho, påpekade att det finns en rätt tydlig linje mellan vem av de lokala som är ”bra” och de som är ”dåliga”. Det blev inte heller otydligt vilkendera typ Nacho som professionell surfare ville bli uppfattad som. Även om intervjuerna gav mig uppfattningen att det finns en tydlig skillnad mellan bra och dåliga lokala, visade observationerna att de alla ändå var kompisar sinsemellan. Såsom Rafael påpekade om de dåliga lokala: ”men de har goda vibbar också!” (”¡pero tienen buena onda también!”), vilket tyder på att den utdelade respekten ha mer att göra med hur bra du surfar. Ju bättre surfare du var, desto mer fick du förlåt för ett dåligt beteende.

3.4 Territoriellt beteende

Lokalismen... många håller fortfarande inte med och bara få människor förstår det, men surfarna är överens om det. Du måste vara surfare [att förstå], du måste veta hur det känns att surfa och när någon kommer på din våg. Eftersom människor ibland [säger] ”Åh det är bara en våg, de gör inget!” men om de sker dig flera gånger så förstår du att ja, de irriterar dig. För sanningens skull, ibland så slår de honom (lokala till utlänningen) och folk förstår inte varför, de märker inte ens orsaken varför de slåss, de tänker bara att turismen lider. – Nacho

El localismo... mucha gente igual no está de acuerdo y poca gente lo entiendo, pero los surfistas están de acuerdo. Hay que ser surfista, hay que saber sentir como es que metes en una ola y alguien mete en tu ola. Porque la gente a veces [dice] ”Ay es una ola, ¡no pasa nada!” pero si te lo hace muchas veces, ya ves que sí, te molesta. Por la verdad a veces le pegan y la gente no se entiendo, no se fijan por qué le pegan, solo piensan que se corre el turismo. – Nacho

Psykologiforskaren Edney (1975) var de första som argumenterade att det psykologiska ägandet de facto understöder ett organiserat beteende och på så sätt minskar nödvändigheten av våld, aggression och uppenbar dominans. Edneys (1975) syn var att genom hävdan på utrymme kunde besökaren få uppfattning om att den befinner sig på någon annans territorium och att regler tillämpas.

Därmed skulle den upplevda ägaren av territoriet inte behöva använda aggressiva tillvägagångssätt.

Som nämnt i det tidigare stycket om territorium, avser psykologist ägande *känslor* av ägandebegär och anknytning till ett organisatoriskt objekt. Detta tyder på att dess natur är psykologisk (Brown, Lawrence & Robinson, 2005) Territorialitet däremot hänvisar till *handlingar*, som härstammar från psykologiskt ägande i syfte att konstruera, kommunicera, underhålla och återställa territoriet (Brown et al. 2005). Brown et al. (2005) menar att territorialitet är kopplat med beteende som uppstår i ett socialt sammanhang där utrymmet upplevs hotat. Ju starkare psykologiskt värde territoriet har för individen, desto mer motiverar det individen att uttrycka och kommunicera det till de yttre (ibid.). I jämförelse till den lokala surfaren i Puerto Escondido, kunde detta betyda att surfaren som identifierar sig starkast med den ideala positionen om att 'vara lokal', skulle även ha det starkaste behovet av att uttrycka sig territoriellt. Genom att intervjua lokala surfare i olika åldrar, kunde jag se ett mönster i hur surfarna upplevde lokalism – det territoriella beteendet inom surfing. De yngre informanterna tenderade styra diskussionen in på våldsamt beteende och aggressivitet till en högre grad än de äldre surfarna. Vissa äldre surfare medgav att de i yngre ålder var aggressivare, men att genom åren insett att det finns andra sätt för uttryckning. Dock uppstår det en paradox med tanke på Brown et al. (2005) påstående: respekten och uppfattningen om att 'vara lokal' förstärks genom tid som spenderats på en surfplats, ändå minskade viljan att skydda sitt territorium.

De första stora surfarna, och jag säger; de som vi respekterade, jag såg dem försöka kontrollera att turisterna skulle ha denna respekt som en måste ha för Puerto Escondido. Jag såg hur de slog gringos. [...] Men de lokala hjälpte mig mycket [i vattnet] när jag var liten. Så jag lärde mig ett rebelliskt sätt, ett annorlunda sätt. Jag kan inte säga att jag inte längre gör det, men jag försöker först ropa för uppmärksamhet. [...] Jag ser många unga som är nu mellan 20 och 25 år och är rebeller och tror att de vill slå, och jag förstår det eftersom de fortfarande är unga, men det ser inte skärskilt bra ut längre, det verkligen ser inte bra ut... - Rafael

Los primeros surfistas grandes, que te digo los respetamos, yo vi a ellos tratando de controlar que los turistas tuvieron este respeto que tienen que tener de Puerto Escondido. Vi como les pegaron a los gringos. [...] Pero ellos, los locales, me ayudaron mucho [en el agua] cuando yo era pequeño. Entonces yo aprendí una manera rebelde, así diferente. Ahorita no te voy a decir que ya no, pero trato que la primera llamada como un atención. [...] Yo veo muchos jóvenes que ahorita están ahí de 20 a 25 años y son rebeldes y piensan que quieren pegar, y yo entiendo que son jóvenes todavía, pero ya no se ve muy bien, no se ve muy bien... - Rafael

3.4.1 Markering och försvar

Organisationsforskarna delar territoriellt beteende i två kategorier: markering och försvar (Brown et al. 2005). Brown et al. (2005) hävdar att markering avser det territoriala beteendet hos organisationsmedlemmar som konstruerar och kommunicerar kopplingen till det specifika organisationsobjekt som anses som territorium. Markering på arbetsplatsen kunde avse namnskylt på kontordörren och familjfotot på arbetsbordet för att kommunicera och konstruera det egna territoriet (ibid.). Vidare förstärker dessa fysiska markeringar även organisationsmedlemmens koppling till sitt egna upplevda utrymme (Pierce et al. 2001). Brown et al. (2005) påstår att även sociala markeringar som titlar och ritualer används för att kommunicera och konstruera territorium. Den lokala surfarens titel och deras ritualer inom surfing kan därigenom ses som markeringar som kopplar organisationsmedlemmen till det upplevda territoriet. En ritual kunde anses vara lokalas sätt att paddla rakt ut till toppen av lineupen. Där har de möjligheten att fånga vågen innan alla andra, och på så vis som första surfare på vågen ha förkörsrätt. Utlänningar måste vänta längre ner och avvakta på de vågor som lokala bestämmer att lämna över (Fältdagbok, 8.12.20). Även andra ritualer var synliga:

Vi satt i lineupen tillsammans med Fernanda och Gordito (ett allmänt förekommande smeknamn för en knubbig person i Mexiko) och slängde skämt och uppmanade varandra till de små vågorna i La Punta den dagen. Efter att vi hade hamnat vänta en stund på vågor, började Gordito lekfullt kalla vågorna med hjälp av 'el caracol', snäckan. Detta gjorde han genom att blåsa i sina ihopsatta händer

och på så vis skapa ett högt eko. Snart kunde vi se några små vågor rulla in igen.
Fältdagbok 7.12.2020

Utöver dessa ritualer som de lokala surfarna kan ses utföra, förekommer det även fysiska markeringar för territorium i Puerto Escondido. Vid varje surfplats kunde man hitta en blå skylt som angav vågbrytets namn och illustrerade en våg i mexikansk aztek-stil. Den valda stilen på illustrationen kunde tolkas som vilja att understryka ställets ursprungsbefolkning och deras identitet (Brown et al. 2005). Dessa skyltar lämnade ändå utrymme för tolkning eftersom kulturgeografen Metro-Roland (2011) påpekar att uppfattningen av skyltar styrs utifrån den egna anknytningen till platsen. För lokalborna kunde skyltarna permanent markera och kommunicera gränser för territorium, medan den besökande turister kunde tolka skyltarna endast som vägledare. Dessa skyltar var relativt nya och hade blivit uppsatta efter att jag senast befann mig i Puerto Escondido.

Figur 4: Skyltar i närheten av surfplatserna

På grund av surfsplatsernas och själva vågornas offentliga natur, är deras gränser svåra att definieras och markeras av dem som anser sig vara ägare för territoriet. Det går alltså inte att synligt reglera tillgång t.ex. med stängsel för vem som kan inträda territoriet och vem som inte kan göra det. Brown et al. (2005) påpekar att i sådana situationer där gränsen för territoriet är svårt för utomstående att inse, kan organisationsmedlemmar förvänta sig intrång med större sannolikhet. Dessa situationer leder till försvar från den upplevda ägaren av territoriet (Brown et al. 2005). Då uppfylls alltså inte heller det önskade organiserade beteendet som Edney (1975) påstår minska behovet av våld och aggressivitet.

Studier inom surfing har visat att tvångsåtgärder ofta uppstår när surfare inte är medvetna om, eller inte följer surfetiketten (Usher & Gómez, 2016). Etiketten reglerar i allmänhet hur surfare bör agera på en specifik plats, eller på den så kallade arenan, men i vissa fall även informellt reglerar vem som har och inte har tillgång till den. Ibland kan utomstående surfare, såsom nykomlingar, besökare eller internationella resenärer bli hotade av lokala, ifall de vistas otillräckligt erkännande gentemot det lokala sammanhanget, dess värden och etiketten (Olive, 2019). Reglerna och etiketten varierar ändå från plats till plats och är ytterligare en faktor som skapar missförstånd mellan surfare. Responsen för beteende av denna typ kommer oftast från lokala surfare, som försöker informera utomstående om vad som utgör och vad som inte utgör acceptabelt beteende (ibid.). Oliver (2010) betonar att dessa uttryckssätt ofta framstår aggressiva och kan innebära hotfulla blickar, verbala övergrepp, skador på egendom (t.ex. surfbräda) eller i extrema fall våldsamma konfrontationer. Man kan säga att uteslutande och ibland våldsamt beteende har under historiens gång blivit en norm inom surfing (Oliver, 2010). Organisationsforskarna påpekar att territoriellt beteende inom organisering förstärks då medlemmar är nya för varandra, har mycket olika bakgrunder och därmed saknar en gemensam uppfattning av symboler för att meningsfullt skapa territoriala gränser och regler (Brown et al. 2005).

Yago: *Ibland blir saker och ting intensiva och aggressiva...*

C: *Och skulle du vilja slå?*

Yago: *Nej, men jag vill inte heller att de förlorar respekten för mig.*

C: *Så hur gör du?*

Yago: *Jag ber om respekt och om det inte respekterar mig... en kompis säger "folket förstår tal men knytnävsslagen gör saker och ting tydligare".*

Yago: *Algunas veces las cosas se ponen intensivas y agresivas...*

C: *¿Y te gustaría pegar?*

Yago: *No, pero tampoco quiero que me falte el respeto.*

C: *¿Entonces cómo lo haces?*

Y: *Pidiendo respeto y si no me respetan... dice un amigo "hablando si entiendo la gente pero los putazos hacen las cosas más claras".*

C: *Så tycker du att lokalismen i Puerto är en bra eller dålig sak?*

Brayan: *Det är både och. Det är bra eftersom utan lokalism skulle vi inte ha respekt från någon – det vi förtjänar när vi är i vattnet, för att vi ska kunna göra vårt arbete och surfa i fred.*

C: *Och varför tror du att det är dåligt?*

Brayan: *Vi försöker vara lite mer enade, så att slagsmål inte ska ske. Eftersom lokala vinner ändå alltid. Men sanningen är att jag har haft tillräckligt med besvärliga sammanträffanden med människor över dumheter... så jag bara ropar på dem.*

C: *Så att ropa på dem är ditt sätt att lösa [situationen]?*

Brayan: *Det har varit min bästa teknik! (skrattar) Om jag pratar väldigt snällt så varken lyder de eller uppmärksammar de mig. "Hej snälla du, kan du betala för brädan du söndrade?" Pff nej... Men om du ropar högt med ett ansikte som djävulen "Hallå! Betala mig!" (höjer på pekfingret), är det annan sak... (lyfter upp händerna, imiterar ett ljud av att springa iväg och skrattar).*

C: *¿Pues piensas que el localismo de Puerto es malo o es bueno?*

Brayan: *Es de los dos. Es bueno porque sin localismo no tuviéramos respeto de nadie – lo que merecemos cuando estamos en el agua para poder hacer nuestro trabajo y para surfear tranquilos.*

C: *¿Y por qué piensas que es malo?*

Brayan: *Tratamos de ser un poco más unidos, para no llegar a los golpes. Porque siempre los locales van a ganar. Pero la verdad sí he tenido bastantes encuentros problemáticos con gente por pendejadas, entonces pues les hablo fuerte y ya.*

C: *¿Entonces hablar fuerte es tu manera de resolver [la situación]?*

Brayan: *iHa sido mi mejor técnica (se ríe)! Si les hablo muy bonito, no te hacen caso ni te pelan. "Hola, puedes pagarme la tabla que rompiste, ¿por favor?" Pff no... Pero si les hablas fuerte y con cara de diablo "¡Oye! ¡Págame!" (levanta el dedo) es otra cosa... (levanta las manos e imita un sonido de huir, y se ríe).*

C: *Har du någonsin haft besvärliga sammanträffanden med andra surfare?*

Nacho: *Ja, ganska många. Slagsmål... För sanningens skull så ja, många konflikter och till och med en rättegång en gång. Men inget utanför det normala.*

C: *Och vad händer innan en konflikt?*

Nacho: *Tja, ibland droppar de in på din våg eller på grund av deras dumheter så bryts din bräda. Och jag måste säga "hallå, betala mig" och om utlänningen säger "åh men jag, varför då?" och blir arg, så måste du säga "du betalar min bräda med det goda, eller vill du med det onda?" och om den säger "nej" så, beroende på den lokala, så slår han eller då går han iväg med hans (utlänningens) bräda. Men ja, det blir lite grovt.*

C: *¿Nunca has tenido encuentros problemáticos con otros surfistas en el agua?*

Nacho: *Sí bastante. Peleas... La verdad muchos conflictos y hasta demanda una vez. Pero nada fuera de lo normal.*

C: *¿Y qué pasa antes de un conflicto?*

Nacho: *Pues ellos a veces te quitan la ola o por sus pendejadas se parte tu tabla. Y tengo que decir "oye págame" y si el extranjero te dice "ah pero yo, ¿por qué?" y si se va enojado tienes que decir "te vas a pagar mi tabla por la buena ¿o quieres con la mala?" y si se dice "no", depende del local, le pega o le quita su tabla. Pero sí, se pone un poco rudo.*

Pierce et al. (2001) hävdar att individer i en organisation ofta upplever betydande negativa känslor när deras ägodelar hotas eller deras utrymme kränks. Även om fysiskt våld anses vara osannolikt i dagens organisationer, finns det ändå en rad andra vanliga reaktionära försvar i organisationerna (Brown et al. 2005). Dessa kan vara informella reaktioner som uttryckande av irritation, rop, smällning av dörrar, arga epost-meddelanden och sökande av stöd från kollegor, likasom mer formella reaktioner såsom klagomål till överordnade eller protestbrev (ibid.). På grund av att i surfing handlar tävlan främst om vågorna *per se* istället för bara befinnandet på surfplatsen, kunde en koppling snarare kunna ses mellan två olika

organisationer som tävlar om ett och samma objekt, som t.ex. en företagskund. Territoriala beteendet skulle alltså istället uppstå från att en av de tävlande organisationerna upplever ha en starkare koppling till objektet (företagskunden), som den andra organisationen försöker ”stjäla” utav egenintresse. Denna uppsättning refererar till att det de facto förekommer två skilda aktörer som har olika uppfattningar om territoriala gränser och regler (Brown et al. 2005).

Vi har varit här från första början och de kommer för att njuta av vårt ställe, men våra regler är gjorda och de är våra villkor. Och så är det även globalt inom surfing: lokala först. [...] Men surfplatsen är nog för alla, så länge de respekteras och du vet din plats i havet. Men om du inte känner till din plats och vill surfa i de stora vågorna, kommer du alltid att ha besvär. – Brayán

Nosotros estamos aquí de siempre y ellos vienen para disfrutar de nuestro lugar, pero nuestras reglas están hechas pues, es nuestras condiciones. Y es mundial en el surf: locales primero. [...] El área de surf sí es para todos, pero siempre cuando respeten y sepan su lugar en el mar. Pero si no sabes tu lugar y quieres ponerte con las olas grandes, siempre vas a tener detalles. – Brayán

Empirin i studien visar att ju större vågorna som tävlas om är, desto starkare blir gränserna för territoriet. Utgångspunkten är att större vågor är farligare och svårare att surfa och vidare ökar risken för personliga och materiella skador som resultat av bl.a. krockar. För att en kollektiv säkerhet i vattnet kan uppnås, spelar den enskilda surfarens kunskap och kompetensnivå en viktig roll. Som nämnt tidigare, påpekar Pierce et al. (2001) att då effektiviteten är hög i gruppen och medlemmarna delar en gemensam uppfattning om hur bete sig på territoriet, minskas också behovet av territoriella åtgärder (Pierce et al. 2001). De organisationsmedlemmar som lyckas uppfylla kravet av effektivitet och kompetens möter därmed mindre territoriellt beteende vid ingång på ett territorium.

Även om territoriet först och främst avser själva vågorna, finns det enligt enskilda informanter en surfplats i Puerto där utomstående kan bli utsatta för territoriella åtgärder genom att endast befinna sig i lineupen. Nacho berättade att alla andra vågbryt är välkomnande för utlänningar att surfa, förutom en våg. Han berättade

att vågen som bryter mot vänster i Carrizalillo är perfekt för turister och surflektioner, men att vågen till höger är endast för de lokala. Orsaken är att denna våg möter svällning endast en gång i året och då den bryter, är det enda stället där de lokala kan surfa i fred utan turister. Han fortsätter genom att hävda att det vore ett kaos om alla surfade där och att det dessutom är farligt i och med att vassa stenar ligger strax under vattenytan. Denna våg surfade jag som utlänning en gång under min visit, vilket ändå skedde i sällskap av Yago som uppmanade mig att hänga med till detta vågbryt. Under mina tidigare vistelser kommer jag ihåg hur vissa lokala ropade på mina lokala kompisar, som även då bjudit mig in till vågbrytet i fråga.

Figur 5: "Normas del surfing", surfnormer i La Punta

Försök på kommunikering av territoriets regler på vågbrytarna i Puerto Escondido har gjorts i form av plakat på surfplatserna. Även om de grundläggande normerna inom surfing förekommer, finns det ändå ingen benämning om det som varje informant tenderade starkt understryka: lokala surfare först och de bör respekteras.

Reglerna anses vara essentiella för att möjliggöra smidig surfing och att alla kan njuta och ha det roligt i vattnet. Territoriella åtgärder anses av lokala surfare vara nödvändiga då dessa normer inte följs. Teresa uttrycker sig att surfare som inte följer regler är ”envisa som åsnor” och för att ordning ska finnas och en korrigerande ska kunna ske, måste lokala ingripa. Detta tyder alltså på att surfetikett upprättas och verkställs av den lokala surfgemenskapen.

Jag gillar verkligen att det finns lokalism i Puerto, att det finns lokalbefolkning som surfar väldigt bra och att de tar hand och håller ordning där inne [i lineupen], jag gillar det. Men jag gillar inte när det är slagsmål, jag gillar inte våld och knytnävar. [...] Jag föredrar 'peace and love', men när det måste ske, så måste det ske. Eftersom det plötsligt finns åsnor. – Teresa

Me gusta mucho que hay localismo en Puerto, que hay locales que surfean muy muy bien y que ellos cuidan y ponen orden ahí adentro, eso me cae bien. Pero no me gusta cuando hay peleas, no me gustan la violencia y los golpes. [...] Yo prefiero peace and love, pero cuando tienen que ser, tienen que ser. Porque hay burros de repente. – Teresa

Tío Paco visade sig vara den enda som de facto inte identifierade sig som en lokal surfare i Puerto Escondido. Dock, tack vare att han var en av de första surfare i staden och därigenom befunnit sig i centrum av stadens surfscenen enda sen början, kategoriseras han ändå som 'lokal' utav de övriga surfarna i Puerto (Fältdagbok, 25.11.20). En möjlig orsak till varför han tvekade kategorisera sig själv som lokal surfare, kunde uppstå utav orsaken att han påstår sig ogilla det territoriella beteendet som lokala surfare ofta kopplas med.

Sanningen är att jag tycker lokalism inte alls är bra. För som sagt, människor, utlänningar kommer och lämnar oss med pengar, så varför ska vi slåss? Bättre att vara motsatsen och vara vänlig mot alla som kommer och så... njuta av havet och stranden och allt. – Tío Paco

La verdad, yo pienso que no es bueno el localismo. Porque, pues, como te digo, las personas, los extranjeros vienen y nos dejan con dinero, ¿para qué estar peleando? Mejor estar lo contrario y ser amable con todos que vienen y este... disfrutar el mar y la playa y todo. – Tío Paco

4 ORGANISERING PÅ VÅGORNA

4.1 Tävlan om vågorna

Efter att ha diskuterat hur lokaltillhörighet framstår på ett hävdad territorium, är det dags att styra blicken in på den organisering som sker på utrymmet där de egentligen surfas. Arenan, *vågbrytet*, där surfare i vattnet med ett och samma mål organiserar sig, bidrar till samordning av en kortvarig grupp av surfare som kallas för *lineupen*. Denna grupp tenderar att dyka upp, omvandlas, försvinna och bygga upp sig i olika former. Eftersom gruppen av surfare i vattnet är tillfällig och utvecklas konstant, men begränsas alltid till att vara nära den specifika platsen där vågorna bryter, väcker detta intresse för forskning av organisering i delat handlingsutrymme (Raulet-Croset & Borzeix, 2014). Raulet-Croset och Borzeix (2014) anser en efemär organisation uppstå i en omgivning som är offentlig, men som samtidigt kan tillgodoses och 'erövrats' av organisationsmedlemmar, och som därigenom får en stor betydelse i individens liv. Detta stöder Brown et al.:s (2005) påstående om psykologiskt ägande över organisationsobjekt; vågorna blir *in situ* ägda av de lokala surfarna. Handlingsutrymmet är delat mellan deltagare och är i konstant förändring. Rådande surfförhållandena och vågstorlek dikteras av naturen och kan således extrapolera hur organisatoriskt utrymme kan ta upp flera former. Därav kan platsen anses vara i kontinuerlig deformation (Ratner, 2020).

Uppställningen av en grupp surfande individer är dynamisk och efemär eftersom medlemskapet i gruppen förändras ständigt när enstaka surfare då och då går in och lämnar vattnet. Såsom mängden individer i *lineupen* förändras konstant, förändras likaså fördelningen av deltagares åldrar, ursprung, skicklighetsnivåer och kön (Fältdagbok, 18.11.20). På grund av Puerto Escondidos popularitet bland internationella resenärer och surfare, består *lineupena* av individer från olika socio-ekonomiska och etniska bakgrunder, vilket komplicerar organiseringen. Raulet-Croset & Borzeix (2014) hävdar att etnografiska metoder såsom observation ger upphov till att förstå de organiseringspraktiker som formas av och styr deltagare på ett visst handlingsutrymme, men hjälper även att förstå vilka problem som förekommer i organiseringen.

Lussault och Stock (2010) hävdar att platsen har en viktig roll i organisering eftersom den både producerar och produceras av metoder. Metoderna fokuserar särskilt på hur individer som använder utrymmet verkligen beter sig och hanterar utrymmet. Hur dessa metoder utformas i surfing är alltså starkt kopplat till omständigheterna just den dagen. Då vågorna är stora och farligare att surfa, beter sig surfarna mer allvarligt än under de dagar då vågorna är små och lämpar sig för en större mängd surfare. När vågförhållandena är *pesado*, massiva, är vågorna stora och av hög kvalitet, blir då även tävlan om vågorna, den knappa resursen, hårdare (Fältdagbok, 29.11.20). Under en stor svällning är toleransen för brott mot surfetiketten mindre och de lokala surfarna ingriper starkare ifall en person exempelvis droppar in på en våg som ansetts ha varit bra (Fältdagbok, 30.11.20). Gruppen kan påstås vara löst organiserad, men handlingarna styrs i själva verket av komplexa praktiker, normer samt omständigheterna. Målet i surfing är att maximera mängden surfade vågor, samtidigt som var och en önskar fånga så många vågor för en själv som möjligt. Den lokala surfaren har, såklart, en fördel i denna tävlan om vågorna.

Tävlingen [av vågorna] är mellan de lokala, inte lokala mot turister. Turister måste alltid vänta på att lokalbefolkningen surfar först. Eller så måste de vänta på vågorna som lokala lämnar över, de kan inte tävla. – Yago

La competencia [de las olas] es entre locales, no locales contra turistas. Turistas siempre tienen que esperar para que los locales surfean primero. O tienen que esperar las olas que dejan los locales, no pueden competir. – Yago

När vågen kommer har den lokala alltid företräde. Den lokala har alltid beslutet om att fånga eller inte fånga vågen. Så ja, det finns privilegier. Det är en fördel när du surfar med många människor. Om det gynnar dig? Utan tvivel nog. – Brayán

Cuando viene una ola, siempre la preferencia es para el local. Siempre lo local va a tener la decisión de ir o no ir en esa ola. Entonces, sí hay privilegios. Es una ventaja, cuando estás surfeando con mucha gente. ¿Si te beneficia? Bastante, la verdad. – Brayán

Även om surfetiketten tyder på att den första surfaren på vågen har förkörsrätt till hela vågen, bevisar observationerna att lokala surfarens privilegium upphäver denna regel. Reglerna i Puerto Escondido lyder alltså att den lokala surfaren alltid har rättighet att välja vilken våg hen vill ha. Tävlingen av de bästa vågorna sker därmed mellan de skickligaste lokala surfare, och den som fångar dagens största våg, *La Ola del Día*, styrs av darwinismen ”den starkaste överlever”. Resterande surfare tävlar sinsemellan om vågorna som blir över.

Spänning och rivalitet är konstant närvarande på arenan och ibland kunde konkurrensen leda till synliga konflikter. En dag surfade jag i Zicatela tillsammans med Yago då en konflikt mellan honom och en amerikansk turist ägde rum. Den amerikanska turisten hade fångat en våg som Yago, som självnämnd lokal, hade också bestämt att gå för. Yago droppade in på samma våg, varefter den amerikanska killen tog fast i Yagos fotled i försök på att fälla ner honom ur hans bräda. Den amerikanska turisten upplevde alltså ha förkörsrätt till vågen eftersom han fångade vågen först. Yago reagerade starkt på turistens försök på sabotage, vilket ledde till en konflikt mellan dem i strandvattnet. Efter ett par utbytta kommentarer såg jag hur Yago knuffade turisten i bröstkorgen. Konflikten lättade ändå snabbt och amerikanen paddlade sitt håll och Yago sitt. Efter en stund förklarade Yago situationen för mig och medgav att han tvekade slå turisten på grund av att barn befann sig strax intill och ville därmed inte visa dåligt exempel för de unga surfarna. De lokala anser alltså sig själva ha rätten att fånga vilken våg som helst oberoende av nivån som den utomstående surfaren har, eller ifall vågen redan är upptagen (Fältdagbok, 4.12.20).

De lokala har även en annan fördel; ju bättre den lokala surfaren är, desto mindre chans finns det för en annan surfare att ha mod att droppa in på samma våg. Det blev ändå synligt att speciellt barnens och yngre lokala surfarnas (*groms*) vågor blev många gånger stulna av utländska surfare, vilket ofta väckte starka motreaktioner hos deras pappor och andra lokala surfare. De surfare som stal vågor från yngre lokala (som inte var kapabla att försvara sig själva) fick dels höra rop eller bli fysiskt övergripna av de andra lokala (Fältdagbok, 7.12.20).

Exempelvis hamnade den amerikanska pro-surfaren Jacob Szekely ut för Nachos knytnävsslag och utvisning, efter att ha stulit vågor strax under ögonen för yngre lokala surfare. Szekely kommenterade händelsen efteråt till *Stab Magazine* och betonade att han förväntade sig komma undan konsekvenser för ett beteende som var emot surfetiketten, eftersom vågorna var små och endast få till synes lokala surfare befann sig i lineupen (Raffin, 2021).

Lokala kvinnliga surfare tenderade även möta intrång på sina vågor till en större grad än män. Orsaken till detta var att, likasom barn, förväntades kvinnor inte försvara sig eller göra fysiska påhopp på andra surfare till den grad som män förväntades göra. Brown et al. (2005) poängterar att risken för intrång på territorium ökar då den potentiella kostnaden som konsekvens upplevs vara lägre. Teresa som kvinnlig lokal påpekade att hon upplever sig ha tur och nytta som fru till en bra surfare, eftersom lokala alltid hjälper henne i svåra situationer med övriga surfare.

Klassikern är att de ser att du är kvinna och de tar vågen av dig. Se här, ett exempel häromdagen: Det var redan förmiddag och det fanns inte många surfare ute. Plötsligt så kom en argentisk kille och satte sig precis brevid mig, även om det fanns så många vågor. Plötsligt när jag skulle fånga en våg, korsade han framför mig och jag började skrika "hej hej hej" men han for ändå. Så när han kom tillbaka sade jag till honom "hej jag skrek till dig!" och han säger "ahh, för vadå, de finns många vågor och det är dessutom så små, lägg av nu!", med mycket attityd. Men då såg jag Brayan och jag sade till honom "den här åsnan tog en våg från mig och säger att det inte gör något" och Brayan blev väldigt arg. Killen inser detta och ber "Åhh förlåt mig, förlåt mig!!", men Brayan svarar bestämt "Nej, ingen förlåtelse. Stick. UT!" och han gick. Brayan slog honom inte eller något. Mig lydde han inte, men Brayan nog. Allt skulle ha gått totalt annorlunda om killen skulle bara ha sagt "ursäkta mig, jag såg dig inte". Så det är alltså attityden. – Teresa

El clásico que piensan que es mujer y te agarran la ola. Mira, un ejemplo del otro día: Ya era mediodía y no había mucha gente, y de repente llegó un chico argentino y se puso justo al lado de mí o sea había tantos picos. De repente cuando yo iba a agarrar una ola, él se me cruzó enfrente de mí y empecé a gritar así "ey ey ey" pero se fue. Entonces cuando él volvió le dije que "oye te grité" y dice "aah para nada, hay muchas olas y además están chiquitas, ya basta!" así con mucha actitud. Pero

luego vi a Brayan y le dije que "este burro me quitó una ola y dice que no hay pedo" y Brayan se fue muy enojado. Y luego el chico se da cuenta y dice "Ohh perdón, perdón!!" y Brayan dice "No, perdón NO. Salte. ¡Afuera!" y sí, se fue. Brayan no le pegó ni nada. Pero a mí no hizo caso, pero a Brayan sí. Todo se habría ido totalmente diferente si el chico solo hubiera dicho "discúlpame, no te vi". Entonces es la actitud. – Teresa

Skrämsel och att bli utvisad ur vattnet som följd av respektlöst beteende mot de lokala tenderar vara ett allmänt förkommande territoriellt fenomen. Dock kan utvisning ske framgångsrikt endast om den lokala har lyckats kommunicera sin auktoritet och den andra surfaren känner ett behov av att fly från platsen för att undvika en större konflikt (Fältdagbok, 4.12.20) En mildare version av utvisning är en order på att förflytta sig lägre ner från lineupens högsta position, *el pico*, toppen. Att fånga vågor från den högsta positionen i lineupen på ett *pointbreak* såsom La Punta, var menat endast för lokala surfare och i vissa fall för övriga surfare med den högsta skicklighetsnivån. Den exakta punkten för *el pico* varierar ändå enligt hur stora vågorna är just då och var exakt de största inrullande vågorna börjar bryta. Ifall en surfare med otillräckliga kunskaper befann sig på ett ställe i lineupen som inte motsvarade dess kunskaper, blev deltagaren ofta ombedd att förflytta sig lägre bort (Pierce et al. 2001). Detta gjordes av de lokala inte endast utav egenintresse för vågorna, utan även för säkerhetsskäl. En nybörjare med longboard ska inte befinna sig på en plats där vågorna är som störst, eftersom risken att deltagaren inte kontrollerar sin bräda och därmed orsakar kollisioner är hög.

Organisationsforskarna Bhattacharya och Sharma (2019) påpekar att det ibland uppstår en oklarhet, eftersom territoriet ibland upplevs som eget och ibland som själva organisationens territorium. Att uppleva territoriet tillhöra organisationen, t.ex. de lokala surfarna, kan ge upphov till viljan att tillhandahålla relevant information och tillgång till resurs från deltagare som inte upplevs vara en del av organisationen (Bhattacharya & Sharma, 2019). Att uppfatta vågorna tillhöra lokala surfare kan det därmed resultera till lokalas kollektiva försök på försvar i

situationer där någon annan upplevd lokal blivit orespekterad. Att försvara en annan surfare, eller att tillhandahålla relevant information om vågbrytets fysik eller dess existens är sätt för surfare att skydda sin plats från utomstående och potentiell framtida trängsel. Balansen mellan trängsel och den växande turismen är svårt att hitta – samtidigt som lokala är något motvilliga att dela vågorna med en växande publik, är de ändå beroende av surfturismens inkomster. Att tillhandahålla information har bland annat varit orsaken till att vissa vågbryt fått namn som ”the secret spot”, för att allmänheten inte ska få veta om vågbrytet eller dess exakta läge, samtidigt som de ändå namnges och markeras som territorium (Brown et al. 2005). Dessa hemliga vågbryt kunde delas med utlänningar endast mot utbyte av en lämplig ekonomisk belöning.

4.2 Trängsel på territorium

Jag vaknar kl. 5.45 på morgonen och Fernanda knackar redan på min dörr. Jag drar på mig bikini och vaxar snabbt min bräda. Idag skulle svällningen anlända som vi så mycket hade väntat på. Strax efter klockan sex är vi på stranden och ser hur ett tjugotal surfare redan njuter av de stora vågorna som rullar in mot stranden. Vi paddlar ut bestämt och Fernanda kör jargong med de andra lokala om hur vattnet har kallnat till under natten. Jag såg hur skickligt surfare glider mellan övriga surfare, men lika många som wipeoutade konstant i de kraftfulla vågorna. Mängden surfare ökade fortfarande och snart fanns det över 50st andra surfare i lineupen. Jag började hela tiden förstå bättre vad de lokala menade, då de refererade till att La Punta är ett kaos. De enorma vågorna fortsätter att städa bort de minst kompetenta surfare – selektionen sker på naturens villkor. Fernanda ler och säger ”¡Ay Catharina, mira qué locura!” ”Oh Catharina, kolla, vilken galenskap!” och hänvisar till fyra surfare som droppar in på en och samma våg. Reglerna verkar otydliga eller då bryr sig igen om dem, alla tänker bara själviskt ”den här vågen är MIN!”. Intensiva ordbyten och krockar uppstår och Fernanda rekommenderar mig att ta avstånd från en man som inte har kontroll över sin bräda. Fältdagbok 29.11.2020

Figur 6: Trängsel i La Punta

Surf som sport avviker från andra sporter, eftersom dess arena är naturligt begränsad. I regel går det alltid att bygga fler korgbolls- eller tennisplan, men nödvändiga vågbryt för surfing är omöjliga att konstruera mer av i havet. Dessutom är vågen i regel menad att surfas endast av en individ åt gången. Detta betyder att ett ökat intresse för sporten hämtar mer trängsel till lineupen, vilket gör att vågorna måste delas med ett större antal surfare och konkurrensen ökar. Att dela vågor är något som verkar klyva surfare i två olika skolor; de som delar sin resurs och det som inte delar sin resurs. Hur aktiv deltagaren är i gemenskapen tenderade påverka surfarens vilja att antingen dela eller inte dela sitt territorium. Det allra skickligaste surfare som var starkt engagerade i sporten på tävlingsnivå förhöll sig striktare till surfetiketten, medan de surfare som surfade främst för att njuta och spendera tid med vänner och familj delade vågorna mer gärna.

Tío Paco: *Jag är en de få människor som alltid gillar att dela vågor och inte bli arg då jag surfar, jag vill alltid vara glad. Det är orsaken varför jag går till stranden, för att njuta och roa mig. Inte för att gå runt och slåss med människor.*

C: *Ah, du har goda vibbar alltså!*

Tío Paco: *Ja, sanningen är att så är det. Om det finns någon som surfar på min våg, säger jag hellre "ta den!" eller då surfar vi den tillsammans. (skrattar)*

Tío Paco: *Yo soy uno de las personas que me gusta siempre compartir las olas y no enojarme cuando estoy surfeando, solo siempre andar feliz. Por eso voy a la playa, a disfrutar. No andar peleando con las personas.*

C: *¡Ah eres buena onda!*

Tío Paco: *Sí, la verdad sí soy. Si hay alguien surfeando mi ola, mejor digo "dale!" o vamos los dos. (se ríe)*

Vågor som delas med flera surfare har fått en allmänt förekommande namngivning: *party waves*. Orsaken varför vågor i regel inte delas med andra surfare är för att den surfare som fångat vågen först ska kunna njuta av vågen och ha utrymme för att genomföra manövrar. Då vågen delas med andra personer ökar risken för krockar och därmed uppstår även personliga och materiella skador lättare. I vissa fall var *party waves* ändå acceptabla; om vågorna var små och om de surfare som delade vågen alla var nybörjare. Playa Carrizalillo var speciellt ett ställe där vågorna ofta delades med övriga deltagare, både på grund av att det fanns rejält med utrymme för det och för att deltagare främst bestod av nybörjare.

I Carri[zalillo] kan du droppa in med andra, men inte i La Punta. Lokala gänget lämnar inga vågor för dig. – Yago

En Carri[zalillo] puedes bajar con otras, pero en La Punta no. La banda no te deja olas. – Yago

Då lokala surfare befann sig i La Punta, var de sällan villiga att lämna bra vågor över för någon. Efter att ha lämnat Puerto talade jag i telefonen med Fernanda som berättade att den brasilianska världsmästaren i surfing, Gabriel Medina, hade

anlänt till Puerto. Hon berättade att Medina hade surfat i La Punta och de lokala surfarna hade starkt försvarat sitt territorium genom att inte låta ens världsmästaren fånga vågor.

*Ja, han surfade här men för lokala är det sak samma, de bryr sig inte. De bryr sig inte vem du är om du inte är härifrån. Så de lämnade knappt några vågor.
– Fernanda*

Sí, él estaba surfeando aquí, pero los locales como equis, no les importa. No les importa quién eres si no eres de aquí. Entonces casi no dejaron olas. – Fernanda

Vi lokala... många älskar oss, många hatar oss. Vi är de mest hatade och mest älskade [...] De älskar dig eftersom du är den bästa, men de ogillar dig då du inte lämnar dem vågor. Dina vänner är alltså falska, så det är svårt att vara lokal, det är inte lätt. (skrattar) – Brayán

Los locales... muchos nos quieren, muchos nos odian. Somos los más odiados y los más queridos [...] Te quieren porque eres lo mejor, pero no te quieren porque no dejas olas. Tienen dos caras siempre tus amigos, entonces es difícil ser un local, no es fácil. (se ríe) – Brayán

Även om lokala i regel inte var villiga att dela vågor med utomstående, var alla surfare ändå välkomna till vågbrytena oberoende av skicklighetsnivån. En dag då jag surfade i La Punta bevittnade jag de facto ett intressant fenomen: en lokal surfare fångade vågor på toppen av lineupen för att ge dem över till hans bekanta som var en intermediär surfare. På detta vis kunde den intermediära utlänningen surfa bra vågor utan att befinna sig högt i lineupen och med lov droppa in på vågen. En av instruktörerna påpekade till mig att detta är "el truco", tricket. En allmän uppfattning om behov av ordning och hierarki på arenan verkade råda, dvs. att surfare ska befinna sig på en plats i lineupen som motsvarar ens skicklighetsgrad. Orsaken till detta var att vågorna skulle kunna distribueras rättvist och att arenan vore så säker som de rådande omständigheterna tillät. I La

Punta förverkligades det ändå sällan i praktiken, eftersom deltagare representerade alltför många olika skicklighets- och kunskapsnivåer.

La Punta är en total trafik... surflektioner, människor som lär sig, människor som är på nästa nivå... det är en katastrof, en total katastrof. Och jag försöker säga till människor som jag ser att redan har en avancerad nivå, då de kan hantera manövrar väldigt bra, att "Det är din tur att surfa i Zicatela! Nästa nivå, next level, nu går vi!". Så att det finns mer utrymme för de som fortfarande lär sig.
– Rafael

La Punta es un tráfico total eh... clases de surf, gente aprendiendo, gente que está en el siguiente nivel... es un desastre, un desastre total. Y trato decirle a gente que cuando ya tiene un nivel avanzado que ya que pueden pegarle muy bien [la ola] y hacer maniobras muy bien que "¡Tu turno meter en Zicatela! Siguiente nivel, next level, ¡Vámonos!". Para que haya más espacio para los que todavía aprenden.
– Rafael

4.3 Att konstant evaluera och bli evaluerad

Oberoende av att tudelningen mellan lokala och utlänningar är starkt närvarandet i vattnet, är organiseringspraktikerna hos surfare betydligt mer komplexa och mångfasetterade än så. Organisationsforskaren Vermuelen (2011) hävdar att organisering av sport på en offentlig plats handlar om att (1) definiera område, (2) spela med olika ordningar, (3) göra interna skillnader och (4) bestrida yttre gränser. Dessa påståenden opererar bra på den organisering som sker på surfplatsen. Organiseringen av surfare sker på ett offentligt, men begränsat ställe, där gruppen av deltagare kan uppfattas som efemär och föränderlig. Hur den diversifierade gruppen surfare i praktiken organiserar sig måste ändå klargöras.

Klockan var kvart i nio och det var dags för morgonens surfsession i La Punta. Jag var lite nervös ifall jag skulle fånga några vågor med min shortboard eftersom det var redan dags för högvattnet. Jag paddlade ändå ut till lineupen och såg hur det fanns många surflektioner i gång. Jag bestämde mig att ta det lugnt, kolla in vågorna och de övriga surfarna en stund innan jag paddlade längre ut. Vågorna verkade inte vara stora idag, vilket var orsaken till att det inte heller fanns många

surfare ute. Efter att ha väntat i ungefär 10–15 minuter utan att försöka på en enda våg, började jag positionera mig för en våg som närmade sig. Då jag började paddla in på vågen hör jag en vissling från en instruktör som just ska ge fart åt sin student, och visar med viftande pekfinger att jag inte ska åka på vågen. Jag backar ur. Instruktören närmar sig mig och säger ”Mira, no te vas porque tú no tienes la prioridad” ”Se här, du ska inte åka eftersom du inte har förkörsrätt”. Jag visar tummen upp och övertygar honom om att jag väntar på den nästa (även om jag inuti redan hoppades på att vara berättigad till att fånga en våg). Jag avvaktar alltså ett par vågor till, tills jag återigen positionerar mig till en våg som jag hade avsikt att fånga. I samma stund ser jag hur en annan instruktör pekar på sin student för att kommunicerar mig att jag inte ska åka på den vågen heller. Jag backar ut en gång till. Vågorna började så småningom bli bättre och efter några minuter ser jag hur en perfekt våg närmar sig – nu är det min chans, tänker jag. Jag paddlar in på vågen, poppar upp på brädan och glider problemfritt förbi de övriga surfarna i lineupen, enda fram till stranden. Efter att ha paddlat ut igen, blev jag förvånad hur instruktörernas attityder mot mig förändrades. Nu började de uppmana mig till kommande vågor ”Dale chica! Dale! Dale con todo!”, ”Sätt igång du! Ta den, ta den med allt [du har]!”, och även hjälpte mig fånga en av sessionens största våg ”Ven por acá, te voy a ayudar con una buena!”. En tredje instruktör bad till och med om förlåtelse efter att ha knuffat sin student på en våg som jag redan hade fångat högre upp i lineupen. Så mitti allt kände jag som om dynamiken hade blivit helt omsatt, efter att ha visat vad jag går för liksom.

Fältdagbok 28.11.2020

För att surfare ska kunna uppnå målet med att fånga vågor och skapa en så säker miljö för aktiviteten som möjligt, är det gynnsamt för medlemmar att skapa uppfattning av de naturliga omständigheterna, men också de övriga deltagarna inom handlingsutrymmet (Mc Daniel Sumpter, 2019). Organisationsforskaren Mc Daniel Sumpter (2019) påstår att surfare delar in andra surfare till bros, ”bröder”, de som anses vara legitima surfare, och kooks, ”dårar”, de som utesluts, utskrattas

och vars tillgång till resurs nekas. Dessa termer är allmänt förekommande inom surfvokabulär, och tenderar vägleda surfarens uppfattning om de övriga surfarnas skicklighetsnivå i surfing. Termerna används aktivt bland surfare även i Puerto Escondido. Genom information om den andra surfarens sociala kategori, kan surfare göra avgörande beslut på hur han eller hon ska bete sig och förhålla sig mot de övriga surfarna (Vermeulen, 2011).

Denna avhandling hävdar att evaluering och kategoriseringen av surfare inte endast berör skicklighetsgraden, men beaktar även surfarens ursprung. Med andra ord kategoriseras surfare inte endast som legitima och okunniga surfare, men även som lokala och icke lokala surfare. Dessa subgrupper skapar tillsammans variabler som vägleder organisationsmedlemmen och dess uppfattning om de övriga i handlingsutrymmet. Just på grund av den lokala surfarens starka position på surfplatserna i Puerto Escondido, tyder empirin på att den lokala surfaren har en högre social position i jämförelse med den legitima surfaren med bästa kompetens, som ofta anses vara referenspunkten.

*Det spelar ingen roll om du är proffs, det spelar ingen roll alls, lokala surfar först. Även om du är 'kook' men lokal, har du förkörsrätt till vågen. Så när jag åker till *andra byar i närheten*, killarna där... jag säger inte att de är 'kooks' men även om de inte har en så hög nivå – de tar vågen. Jag väntar på nästa.
– Brayán*

*No importa si eres muy pro, no importa nada, local va primero. Si eres un kook pero local, te vas primero. Así que cuando yo voy a *otros pueblos cercanos*, los chicos... no digo son kooks pero no tienen mucho nivel – se van en la ola. Yo espero la próxima. – Brayán*

Informanter påpekade att surfaren får bete sig som lokal endast i sin egen stad eller by, och då man besöker vågbryt på andra orter måste man visa respekt till stället lokala med att vänta på sin tur som utomstående. Genast då man överskrider gränsen för Puerto Escondido, tar man rollen som en besökande surfare och då ser den sociala kategoriseringen annorlunda ut. Själv märkte jag

att som surfare måste du alltså konstant evaluera de andra surfarna i lineupen och deras skicklighetsnivå och ursprung i jämförelse med dig själv. Såsom de lokala påpekade, är det viktigt att veta sin egen nivå och plats för att undvika kollisioner och konflikter. Genom en konstant evaluering av sig själv och de andra deltagarna, får man en bättre uppfattning om var man ska positionera sig och vilka vågor som man själv kan sträva efter. Denna evaluering måste göras genomgående under en surfingsession eftersom omständigheterna och deltagare i handlingsutrymmet förändras konstant.

4.3.1 En social ordning

Wolfe et al. (2005) påstår att deltagare i sport skapar en organisation som komponerar olika kapslade hierarkier. Utgående från mina observationer och intervjuer som gjorts med informanter har jag uppfattat en social ordning bland surfare i lineupen. Denna ordning styrs av kategorisering som lever genom konstant evaluering. Barak och Levin (2002) påpekar att en social kategorisering avgör dessutom hur starkt deltagare kan känna sig vara inkluderade i en uppfattad gemenskap. Denna sociala ordning styr alltså organiseringen av surfare i vattnet, men tydliggör även ordningen där det surfas. Ordningen i lineupen ser ut som följande:

1. Lokala surfare
2. Legitima surfare
3. Lokala surfinstruktörer med kunder
4. Okunniga surfare

Lokala surfare får alltid bestämma vilken våg de surfar. Detta är oberoende av vilket kön, vilken ålder och vilken kompetens surfaren har. Tävlingen av de bästa vågorna sker därmed bland surfare som representerar den första subgruppen. Denna grupp bestämmer även villkoren för det särskilda utrymmet, t.ex. vem som är välkommen och vem som utvisas, och därmed fungerar samtidigt som gränsvakt

för handlingsutrymmet. I jämförelse till gränsvakten som Vermuelen (2011) hävdar vara en yttre aktör, fungerar lokala surfare som en inre gränsvakt som aktivt själv tar del i spelet. Detta kunde uppfattas som huvudsakliga orsaken till varför lokala surfare i allmänheten uppfattas som den partiska domaren inom surfing. En gränsvakt måste ändå ha en hög kompetens i sporten för att bli respekterad och vara trovärdig (Vermeulen, 2011).

Den andra subgruppen av surfare består av utomstående legitima surfare som har en hög kompetens. Dessa surfare är alltså antingen bosatta utlänningar eller turister. Att ha hög kompetens innebär bra skicklighetsgrad och kunskap om vågbrytet och reglerna, samt en god uppfattning om ens egna plats i lineupen. Enligt Vermuelen (2011) är kontroll, behärskning och autonomi tecken på kunskap om regler, vilket uppskattas högt även i surfing. Denna grupp tävlar sinsemellan om vågor som inte surfas av de lokala. Legitima surfare kan kallas för *bros*, såsom legitima lokala surfare också görs.

De lokala instruktörerna och deras klienter är starkt representerade i lineupena i Puerto Escondido. Samtidigt som instruktörerna måste vara kapabla att erbjuda bra vågor för deras studenter, måste de noggrant evaluera vilka vågor som en student kan bli knuffad på. Om en lokal eller legitim surfare har fångat vågen, blir studenten i regel inte knuffad på samma våg. På detta vis blir vågen och dess surfare respekterade. Ifall en student blev knuffad på samma våg som en lokal surfare, följde oftast en konflikt mellan surfaren och instruktören. I situationer där en okunnig surfare eller en annan student befann sig på vågen, kunde instruktören knuffa sin student på samma våg. Från en synpunkt kan instruktörerna också uppfattas som gränsvakter, eftersom deras uppgift är att (1) koppla ihop olika individer i en sportaktivitet (ålder, kön & etnicitet), (2) kontrollera sina studenter och vad som händer och (3) utbilda nya deltagare (Vermuelen, 2011).

De övriga utomstående i vattnet blev kategoriserade som okunniga. Dessa surfare kunde bestå av nybörjare som var nationella/internationella turister eller bosatta utlänningar. Ifall surfaren agerade respektlöst och starkt emot surfetiketten, blev

dessa ropade på, utbildade eller kallade *kooks* bakom ryggen för dem. Oberoende av att nybörjare inte uppfattades som en del av surfgemenskapen, hade det ändå en viktig uppgift för den allmänna ekonomin. I jämförelse till den allmänna föreställningen inom surfvärlden som ofta lyder ”if you are not surfing already, don’t start with it”, så såg verkligheten annorlunda ut i Puerto Escondido. I själva verket hörde jag en lokal surfare ifrågasätta varför turister anländer till Puerto endast för att ”ligga på stranden” då man istället kunde surfa världsklassens vågor. Surfarna gav mig uppfattningen om att den som inte surfar verkligen går miste om en alldeles skärskild aktivitet. Gemenskapen på orten förhöll sig alltså positivt till nya deltagare och ville utmana besökare att lära sig mera om sporten. Det som strakt underströks var ändå behovet av en säker omgivning för aktiviteten.

4.3.2 Påverkande mekanismer

Att bli evaluerad i lineupen och därmed kategoriserad som surfare beror på varierande orsaker. Vissa av de mekanismer som styr kategoriseringen är osynliga till början, men genom konstant observation blir synliga för evalueraren. Dessa utgör t.ex. surfarens kompetens och beteende. En del av mekanismerna är i sin tur synliga och icke påverkbara av individen, såsom kön och etnicitet. Dessa synliga mekanismer tenderar att lättare bli evaluerade utifrån stereotyper, dvs. mottagaren förlitar sig på tidigare uppfattningar istället för inkommande information (Hilton & von Hippel, 1996). Jag påstår att dessa synliga och osynliga mekanismer påverka aktivt kategoriseringen av en inkommande deltagare i den efemära gruppen av surfare.

Respekt

Ordet respekt hade en enorm betydelse hos de lokala surfarna. Varje informant betonade starkt att då du är respektfull mot andra, kan du även förvänta dig respekt i gengäld. Respekt är i allmänhet en viktig princip i den latinamerikanska kulturen, och att agera utan respekt är att bete sig förskräckligt mot den andra parten (Usher & Gómez, 2016). Organisationsforskarna Rogers och Ashforth

(2014) argumenterar för att respekt är en av de viktigaste sociala tecken som organisationsmedlemmen kan få från sin omgivning, eftersom de validerar individens och organisationens värde. Respekt över relationer, uppfattningar och beteenden tillgodoser allmänna mänskliga behov hos en individ i en organisation, och vidare tyder på att respekt är ett socialt fenomen (Rogers & Ashforth, 2014).

De flesta lokala förtjänar att bli respekterade. [...] Om du anländer till ett land väldigt arrogant, att du ligger ovanför de andra personerna, så klart att du inte kommer att klara dig bra. Men om du kommer väldigt ödmjuk, väldigt lugn, respektfull, var som helst kommer det att ta emot dig med öppna armar. – Nacho

La mayoría de los locales merecen que te respeten. [...] Si llegas a un país muy sobre levante así que te quedas más arriba que las otras personas, pues no les va a andar bien. Pero si vienes muy humilde, muy tranquilo, respetuoso, donde sea te van a recibir con manos abiertas. – Nacho

Att respektera lokalbefolkningen var villkoret för att utlänningar ska få befinna sig på territoriet. Att vara respektfull var ett sätt att kommunicera vördnad mot det lokala sammanhanget. Turisten uppfattades kommunicera respekt genom att vara *tranquilo*, lugn och ödmjuk. Genom att respektera de lokala, kunde man alltså som besökare även få respekt i utbyte. Att respektera handlade inte endast om hur man beter sig mot lokalborna, men även hur medvetet man behandlar platsen, dvs. miljön och omgivningen i Puerto som turist (Fältdagbok, 23.11.20). Informanterna påpekade att det är rätt allmänt är att utlänningar började agera som ”lokala” i lineupen efter att ha bosatt sig på orten, vilket fick sällan godkännande från lokalborna. För att få respekt som surfare, krävdes det mer än miljömedvetna val och *buena onda*, goda vibbar. Respekten som surfare måste förtjänas genom surfing.

Tja, det finns en förvirring. Det är något som är förvirrande, för när turister anländer är det en helt annan sak. Jag menar, de är liksom vänliga och respektfulla... skulle man kunna säga. Men när de blir invånare, ändras deras sätt att vara. Jag vet inte varför... Inte alla såklart, men vissa nog. Kanske det är för att vi alla är mänskliga, eller hur? – Hugo

Pues así hay un confusión. Como algo muy confuso por qué cuando llegan turistas, es una cosa muy diferente. O sea, son como muy amables y respetuosos... puedes decir. Pero ya cuando están de residentes, ya cambian de su forma de ser. No sé por qué... No todos, la verdad no todos, pero algunas personas sí. Puede ser por qué todos somos humanos, ¿no? – Hugo

Ingen utlänning kommer någonsin att bli lokal. Du tjänar din respekt, och det enda stället där du kan tjäna din respekt är i Zicatela. Du tjänar respekt genom att surfa, inte genom att be om det. – Yago

Ningún extranjero va a ser local, nunca. Se gana su respeto, y el único lugar donde puede ganar su respeto es en Zicatela. Tú ganas respeto surfando, no por pidiéndolo. – Yago

Att surfa den mest krävande vågen, Zicatela, fungerade som en barometer till att en bosatt utlänning kunde bli klassificerad som legitim surfare. De mest respekterade lokala surfare ägnade sin tid för Zicatela och om utlänningar eftertraktade respekt som surfare, måste de också surfa denna våg.

Engagemang

Att få respekt som utländsk surfare i Puerto Escondido tenderade dessutom inte bara ha att göra med ens kunskaper inom surfing, men också hur engagerad man var i gemenskapen samt viljan att utvecklas inom sporten. Även om att de bosatta utlänningars ”försök på att agera som lokala” irriterade de faktiska lokala surfarna, finns det ändå en naturlig förklaring på detta. Brown et al. (2005) hävdar att engagemang i territoriellt beteende ökar då individens engagemang för organisationen ökar. Med andra ord är det en naturlig reaktion att individens beteende speglas ur de beteende som härstammar från värdgemenskapen. Dessutom, då man bosätter sig på en ny ort handlar det lika mycket att omforma sin egen plats, vilket Pierce et al. (2001) hävdar vara ett essentiellt mänskligt behov.

Att vara engagerad och ha kunskap inom surfing kunde kommuniceras genom att agera enligt surfetiketten. För att bli uppfattad som legitim surfare måste man alltså kunna respektera inte endast de andra surfarna, men också reglerna som är gjorda för att organiseringen i vattnet ska ske så smidigt som möjligt. Till min förvåning blev jag en dag ombedd av en lokal surfare att utbilda en amerikansk turist som agerade mot reglerna och betedde sig oförskämt mot lokala surfare (Fältdagbok, 8.12.2010). Detta fick mig att tro att jag i den specifika lokala surfarens ögon redan hade blivit ”accepterad” och sågs som en legitim surfare.

För att bli accepterad som legitim surfare måste man ändå delvis agera emot den rådande surfetiketten, vilket kan förefalla något paradoxalt. Hugo påpekade att det lätt uppstår lokalism då oklassificerade surfare befinner sig i närheten av *el pico* i lineupen. Då en surfare inte vet sin plats, är det naturligt att den blir ombedd att flytta sig bort. Hugo påpekade ändå att det finns ett acceptabelt undantag till att befinna sig högt uppe i lineupen. Det var acceptabelt endast om man ville visa vad går för – för att vinna sin plats helt enkelt.

Plötsligt finns det lite lokalism i vattnet då det finns utlänningar som vill komma till toppen och göra vad de vill... och detta går inte... ”Flytta på dig! Flytta dig längre bort!”. Men om du ska droppa, droppa då också! Det här är vibben, om du ska droppa, gå! Men då ska du också göra det. (skrattar) – Hugo

De repente hay un poco de localismo en el agua porque de repente hay extranjeros que quieren ponerse en el pico y estar haciendo lo que quieran... y eso no...”Muévete pa’ abajo! Muévete!”. Pero si te tiras, ¡Tírate! Esa es la onda pues, si te vas a tirar, ¡Jálate! Pero tírate pues. (se ríe) – Hugo

Att vinna sin plats handlar alltså om att testa både de egna gränserna och surfetikettens gränser. Bara genom att visa vad man går för och möjligen agera emot etiketten, var ibland det enda sättet att bli accepterad som legitim surfare. Det som ändå uppfattades vara avgörande var hur man presterade en våg som man t.ex. droppade in på; ifall du surfar vågen väl kommer du att accepteras medan ett misslyckat försök lätt leder till konflikt.

Dessutom kunde jag som utomstående surfare känna hur jag dag efter dag blev mer integrerad med den lokala surfgemenskapen. Efter att ha spenderat flera dagar i följd i vattnet tillsammans med nya bekanta, blev surfandet roligare för varje dag. Att bli hälsad på av lokala då man paddlade in och bli uppmanad till vågor resulterade till en lättsam stämning. De sessioner då inga bekanta lokala befann sig i vattnet samtidigt kändes nästan som besvikelser – det fanns ingen att skämtas med (Fältdagbok 10.12.20). Stämningen i en lokaliserad lineup kan ibland kännas avvärijande och därför gillade jag att surfa i sällskap med bekanta lokala, som jag visste att skulle stå upp för mig vid en möjlig konflikt. Såsom Vermuelen (2011) hävdar; då gränsvakten befinner sig på handlingsutrymmet kan vissa deltagare känna sig mer trygga. Dessutom påpekade Teresa att som kvinna kan man ibland bli tilldelad vågor bara för att du kommer bra överens med de lokala killarna, vilket jag utifrån mina observationer instämmer i. Dock nämnde hon att även kvinnorna måste vinna sin plats i lineupen. Om du misslyckas eller inte utnyttjar vågen som de lämnat åt dig, kommer de efteråt inte att ge dig andra chanser.

Kön och etnicitet

Studier bevisar att kvinnor och representanter med en varierande etnisk bakgrund än majoriteten tenderar bli exkluderade till en högre grad (Barak & Levin, 2002). En orsak till att kvinnor och andra minoriteter ofta är benägna att bli offer för exkludering är social kategorisering utifrån stereotyper (Hilton & von Hippel, 1996). Mc Daniel Supmter (2019) påpekar att kvinnliga surfare möter stereotypisering och exkludering till en högre grad än män eftersom surfgemenskapen oftast är mansdominerad. Dessutom finns det rådande könsnormer i surfing som tyder på att kvinnor inte surfar lika bra som män, och att kvinnor blir lättare sexualiserade utgående från utseende (Waitt, 2008).

En grupp tjejer satt mitt i lineupen och snackade sinsemellan en god stund utan att se omkring sig. I vissa situationer var tjejerna även i vägen för mig då jag skulle paddla in på en våg. Yago såg detta och sade åt mig "Nunca pones como esas chicas por favor, si quieres platicar, ve a la cafetería", "Snälla gör aldrig som dessa tjejer,

om du vill snacka, gå till caféet”, och andra killarna rutom skrattade instämmande. Fältdagbok 30.11.20

Exkludering av minoriteter är dolt i Puerto Escondido eftersom ingen verbalt uttryckte sin vilja att exkludera en surfare p.g.a ens kön eller etnicitet. Att indirekt undervärdera kvinnor och placera dem lägre ner i den uppfattade sociala hierarkin uppkom ändå. Kvinnor blev lättare nervärderade av sitt inkorrekt beteende än män, dock skedde detta bakom ryggen av kvinnorna. Därav tenderade män endast verbalt och fysiskt ingripa andra män i situation av konflikt. I Puerto Escondido är majoriteten av surfare män och förhållningssättet mot kvinnliga surfare är i ett förändringsstadium. De få kvinnor som surfade på avancerad nivå fick alltså allmänt verbalt erkännande. Såsom män blev kallade *bros* i vardagligt språk, kunde en kvinna kallas *manita*, som är en förkortning av *hermanita*, lillesyster. Under de sista dagarna i vattnet blev jag som redan bekant utlänning kallad *manita* av de lokala instruktörerna. Termen användes ändå också som smeknamn för kvinnor med goda vibbar, och därav verkade inte ha samma anknytning till surfing som den manliga termen hade. Om en kvinna surfade bra, kunde man höra killar säga ”*ella surfea bien*” eller ”*ella esta pesada*”, ”hon surfar bra” eller ”hon är tung”, som hänvisar till hennes kompetens att surfa massiva vågor. På grund av att surfing handlar om tävling i slutändan, blir kön och etnicitet neutraliserade genom tillräcklig kompetens i själva aktiviteten.

4.4 Från oenighet till harmoni

Lokalism och surfnormer som organiseringspraktiker skapar potential till en effektiv fördelning av resursen på den offentliga platsen. Dessa allokeringspraktiker hjälper surfare att skapa en säker miljö för aktiviteten, men samtidigt hämtar de med sig oönskat anti-socialt beteende till lineupen. De lokala informanterna hänvisade ofta att personer som var orsaken för en konflikt, dvs. surfare som anlände till lineupen utan respekt mot det lokala sammanhanget och reglerna, var personer med *mala onda*, dåliga vibbar. Personer med dåliga vibbar

upplevdes allmänt inte vara välkomna och tidvis blev ombedda eller tvingade att avlägsna sig.

Som empirin hittills bevisat, kunde det anti-sociala beteendet bestå av varningar, verbala motsättningar, förolämpande rop, användning av grovt språk, utvisningar, fysiska övergrep som t.ex. knytnävsslag och knuffning, samt snatteri av den andras egendom t.ex. surfbräda. Konflikter eskalerade då personen som agerade emot surfetiketten inte var villiga att medge sitt misstag och be om förlåtelse. Informanterna påpekade att ingen vidare konflikt äger någonsin rum om den person som orsakat en konflikt ber om förlåtelse. Motreaktionens grovhet i en konfliktsituation var ändå i direkt relation till platsen och omständigheterna, dvs. vilket vågbryt man befann sig på och hur bra en våg som blivit t.ex. avbruten av en annan surfare, uppfattades vara. Ifall vågen som blivit stulen ansågs vara ”ful” hävdade informanterna att det inte fanns behov att ingripa. Genom observationer blev det ändå synligt att ingrepp ägde rum också på mindre och mer obetydliga vågor.

*En gång... kom det en mycket bra våg, för mig var den väldigt bra. Jag gjorde en manöver på toppen av vågen och kom ner och vågen formade en tub, en otrolig våg, och jag tog mig in i tuben, den var perfekt, riktigt perfekt. Och då jag höll på att komma ut [från tuben], droppade en lektion på vågen och *gör ett ljud av kollision*. Om de skulle ha varit en mindre våg skulle det inte ha varit problem, men för mig var det en väldigt bra våg. Så jag blev arg. Som om du skulle vilja explodera. Så jag sade åt honom... [...] Men till slut inser du att det bara är en våg, eller hur? Killen bar om ursäkt och jag sade att det är ok, allt lugnt. Sanningen är att jag inte gillar orsaka problem. För vadå? Bättre att ha kompisar. Men det beror verkligen på personen. Om personen verkligen vill ha problem, så ja, han kommer få problem. Men för min del kommer jag aldrig att slå, eftersom jag vill inte heller att det ska hända mig. Jag är inte en sådan person. – Hugo*

*Una vez... venia una ola muy buena, para mi era una muy buena. La di un pegue así y bajé el pegue y me hice un tubo así, una ola increíble y yo me metí un tubo así perfecto, perfecto. Y estuve en el punto de salir, la clase bajó y *hace un sonido de colisión*. Si era una ola más chiquita, no hay pedo, pero para mí era una ola muy buena. Y me enojé. Como que quieres explotar. Entonces le dije... [...] Pero al final te das cuenta de que solo es una ola ¿no? Me pidió disculpas el chico y le*

dije que está bien, no pasa nada. La verdad no me gusta hacer problemas. ¿Para qué? Mejor tener amigos. Pero realmente todo depende de la persona. Si te están agrediendo, pues obviamente te vas a responder con agresión. Si la persona de verdad quiere problemas, sí, se va a tener problemas. Pero de mi parte nunca voy a ir a golpear, porque tampoco quisiera que eso pasara a mí. No soy de este tipo de persona. – Hugo

Nacho: Den lokala säger inget till utlänningen om vågen är ful.

C: Men om det uppstår en konflikt, vad tycker du är det bästa sättet att lösa?

Nacho: Genom att prata och lugna ner sig. För i ögonblicket när du är arg är det ibland bättre att undvika det och bara vända om sig.

Nacho: El local no va a decir nada al extranjero por una ola fea.

C: Pero sí hay un conflicto, ¿qué piensas que es la mejor manera para resolverlo?

Nacho: Hablando y tranquilizándote. Porque en el momento cuando estás enojado, pues a veces es mejor evitarlo y hacerte la vuelta.

Det som speciellt intresserade mig var att observera hur informanterna uttryckte sig territoriellt på vågbryt i jämförelse till hur de verbalt påstod sig bete i situationer av konflikt. Vissa av informanterna verkade agera mer i linje med deras ord, medan andras aktioner och ord skapade en paradox. Orsaken till detta kunde ha varit att informanterna inte var stolta över sitt beteende och därför förskönade verbalt sitt agerande. En intressant notering kunde ses i bl.a. Nachos beteende; han påstod att det bästa sättet att agera i konfliktsituationer var att lugna ner sig, medan han tidigare blev fångad på video där han slår proffset från USA som knyckte vågor av lokala barn (se s.59). Efter att proffset hade blivit utvisad av Nacho, bad proffset om förlåt och tog sin riktning mot stranden. Nacho bestämde sig ändå att återvända till honom för att acceptera hans ursäkt och dra tillbaka utvisningen som följd.

Brown et al. (2005) hävdar att förhållandet mellan territoriellt beteende och konflikt kan förefalla något paradoxalt. De skriver att territoriellt beteende kan uppstå som svar på en konflikt över ett organisatoriskt objekt, och kan dessutom

öka mängden konflikter på kort sikt (ibid.). Brown et al. (2005) fortsätter med att hävda att territoriella beteendet över tid kommer ändå att minska konflikterna när organisationsmedlemmar etablerar och upprätthåller sina egna territorier. Därav kan territoriell markering som t.ex. titlar och ritualer göra det möjligt för individer att undvika eskalerade konflikter eftersom territoriella gränser är tydliga för andra (ibid.). Därmed är de lokala surfarnas territoriella beteende motiverat.

Även om det anti-sociala beteendet hos lokala surfare lätt kan dömas som negativt och problematiskt, måste man också se på baksidan av myntet. Det territoriella beteendet på vågbryt härstammar från lokalbefolkningens vilja att behålla kontroll över utrymmet som är betydelsefull för dem. Som tidigare nämnt har sporten genom historien blivit "whitewashed" i koppling med kolonialisering och vitas kulturella ägande av en aktivitet som härstammat från ursprungsbefolkningar (Hough-Snee & Eastman, 2017). Därav uppstår det en relevant etisk frågeställning: Är skurken den som genom territoriellt beteende försöker skydda sin betydelsefulla naturresurs eller den med pengar som antar allt tillhöra honom? Brown et al. (2005) påpekar att nyckeln till att förstå relationen mellan konflikt och territoriellt beteende är att betrakta förhållandets dynamik över en längre tid. Lokala surfares territoriella beteende kan därmed uppfattas få bränsle både från det förflutna och oron över platsens framtida utveckling. De facto att lokala ser lokalism som en aktivitet "som skyddar och tar hand om platsen" hänvisar också på att upprätthålla en kontroll över platsen så att dess bärformågan inte överskrids. De lokala informanterna ville starkt lyfta fram deras egna åsikter om den ökade turismen och utlänningarnas roll både i vattnet och på land. Flera informanter underströk speciellt deras önskan på hållbar utveckling och stöd för det lokala sammanhanget. Detta var önskvärt för att staden inte skulle möta samma bieffekter av overturism som andra längre hunna turistorter i Mexiko har bemött. Dessutom oroade sig lokalborna över den ökande trenden av utlänningarnas företagsverksamhet på orten, speciellt med tanke på en potentiellt snabb ökning i den allmänna prisnivån och hänsynslöst utnyttjande av ortens naturresurser för individuell vinstmaximering.

Teresa: *Jag tror att man bör också se på människornas samvete. Om du kommer till en plats och ser att det är packat, bättre tänka "ja, jag ska inte surfa ännu, bättre att surfa när det är lugnare". Jag menar, om du tänker på allas säkerhet eller ej, och ibland på grund av det, speciellt på pointbreaks, är det ett kaos. Och sanningen är att de gör mig väldigt ledsen, det får mig på dåligt humör och jag vill inte surfa när det är så.*

C: *Ja, jag förstår. Och känner du att Puerto har förändrats?*

Teresa: *Ja, 2000%. Väldigt mycket. Nej, nej, nej... det är en radikal förändring. Väldigt tung.*

C: *Hur får det dig att känna dig? Till exempel, hur ser du Puerto om närmaste 5–10 åren?*

Teresa: *Eeeh jag vet inte, jag vill inte ens föreställa mig. Jag hoppas bara att människor kommer med mer medvetenhet om sina handlingar, mer naturenliga, mer än bara på grund av konsumentism. Det är mitt hopp.*

Teresa: *Creo que también debería de ver la conciencia de las personas. Si tu vienes a un lugar y ves que esta llenísimo, mejor pensar "bueno, no voy a surfear todavía, mejor surfear cuando está más tranquilo". Ó sea, si uno piensa en la seguridad de todos y a veces por eso, los pointbreaks ya, es un caos. Y ahí la verdad me da mucha tristeza y me pongo de malas y no me da ganas de surfear cuando es así.*

C: *Bueno sí, entiendo. ¿Entonces te sientes que Puerto ha cambiado?*

Teresa: *Sí, de 2000%. Muchísimo. No, no, no... es un cambio muy radical. Muy pesado.*

C: *Y cómo te hace sentir? Por ejemplo, cómo ves Puerto en los próximos 5-10 años?*

Teresa: *Eeehhh no sé, ni quiero imaginar. Solo espero que la gente viene con más conciencia de sus actos, más natural, más que solo por consumismo. Eso es mi esperanza.*

Även om territorialitet har bevisat sig som en fungerande organiseringspraktik i kontexten, har det extrema fientliga territoriella beteendet ändå harmfula effekter för värdgemenskapen. På grund av att surfare allmänt förhåller sig negativt till yttre gränsvakter (Lieberman, 2015), kunde man genom starkare autonoma evalueringspraktiker hitta en möjlig lösning till problematiken som är närvarande i vattnet. Enligt empirin kunde konflikter minska och resurserna fördelas mer effektivt och säkert i lineupen genom följande förslag på autonomi:

1. Tidsmässig segregering: surfarna förväntas själv besluta över tidpunkten att ta sig ut i vattnet. Vågbrytet bör undvikas då det redan är överbelastat.
2. Rumslig segregering: surfarna förväntas själv besluta över vilket vågbryt som motsvarar egen kunskapsnivå. Skickliga surfare ska söka sig bort från lättare vågbryt för att öppna upp utrymme för de som fortfarande lär sig.

För att detta ska kunna tillämpas i praktiken, borde deltagare starkare evaluera sig själva, sin kunskap och färdigheter samt det tillfälliga omständigheterna.

I denna avhandling har jag porträtterat surfarens anknytning till det lokala sammanhanget, och hur det sociala i kombination med platsen och omgivningen präglar organiseringspraktikerna. Genom att ha studerat praktiker på platsen, har jag vidare kunnat skapa förståelse för läsaren om hur den föränderliga platsen (vågorna), styr surfing som en social aktivitet. Innan studien hade jag de facto underskattat den icke-mänskliga platsen som mekanism i organiseringen. Genom realiseringen av denna studie har det blivit uppenbart för mig att varken surfing eller organisering kan ske utan själva platsen, och därför står vågbryt, svällning och rådande omständigheterna i en central roll för organiseringen av det mänskliga.

Detta har fått mig att inse att de sociala praktikerna mellan surfare är i verkligheten sekundära och tillämpas i koppling med omständigheterna, främst för att säkerställa en rättvis och fungerande fördelning av resursen och platsen. Dessa praktiker verkar härstamma i grund och botten från att surfare delar en spirituellt betydelsefull plats. Såsom Walker (2008) skriver uppfattas havet och vågorna vara sakrala för surfare. Organisationsforskaren Gupta (1996) påpekar att då en organisation befinner sig på en sakralt uppfattad plats, styr dess målsättning snarare av andliga bekymmer om mänskligt liv, än ur kapitalistiska utgångspunkter. Surfare kan därmed påstås organisera sig utifrån ett perspektiv som grundar sig på en betydelsefull koppling till platsen, vilket betyder i praktiken att de lokala alltid har företräde. Dock kan praktikerna i lineupen idag konstateras också ta en växande hänsyn till det kommersiella infallet för sporten.

Surfturismens uppväxt i Puerto Escondido har resulterat till att surflektioner är en aktiv aktör i vattnet och de besökande turisterna ses numera som viktiga intressenter. Vissa villkor måste enligt lokalborna ändå tillämpas för att platsen ska kunna betjäna både dem och turister också i framtiden. Därav har fördelning av platsen och dess resurs fått en ny bemärkelse; det är inte längre "locals only", det är "locals first". Svårigheten ligger ändå i att konstruktivt kommunicera och skapa förstånd om regler mellan deltagare som kommer från olika bakgrunder, och därför saknar en gemensam uppfattning av symboler för att kommunicera platsspecifika villkor. Organiseringspraktikerna på platsen kan härmed uppfattas som en balansgång – som letande efter harmoni i paradiset.

Havet är för att slappna av sig, det är inte för att gå runt stressad. Att komma och dela vågen med de andra och avlägsna sig glad, eller hur? Säger Tío Paco skrattandes.

El mar es para relajarse, no es para ir estresado. Llegar y compartir la ola con los otros y saliendo feliz ¿no? Dice Tío Paco riendo.

5 AVSLUTANDE DISKUSSION

5.1 Studien och lärdomar

Fokus för studien har från början legat på territoriellt beteende inom en efemär grupp som befinner sig i en miljö som blivit hävdad som territorium av vissa deltagare. Detta har studerats inom en kontext av lokala surfare i Puerto Escondido, Mexiko. Jag började denna avhandlingsprocess med ett genuint intresse för de till synes komplexa organiseringspraktiker. Jag tog mig ut på fältet med ett öppet sinne för att studera en platsspecifik aktivitet vars organisering jag ursprungligen uppfattat som mellanmänniskt. Under processen fick jag ändå lära mig att organiseringen utformades i själva verket i starkare koppling med själva naturen och de föränderliga omständigheterna, än i koppling med de övriga deltagarna på platsen. De rådande surfförhållandena och bland annat vågstorlek visade sig göra den första selektionen av deltagare. Därmed har jag i avhandlingen undersökt komplex organisering som sätts samman av sociala mekanismer, men framförallt av de naturliga och politiska mekanismerna som dikterar omständigheterna.

I denna avhandling har jag gjort kopplingar mellan det mänskliga och det icke-mänskliga som tillsammans konstruerar organiseringspraktiker bland deltagare i en specifik aktivitet. Den offentliga arenan där organisering äger rum har blivit genom psykologiskt ägande hävdad av platsens lokala individer, vilket har gjort att territoriella åtgärder utfört då resursen uppfattas hotad av det yttre. Även om det territoriella beteendet är socialt konstruerat, härstammar det från den fysiska omgivningen och naturliga begränsningar. Såsom Brown et al. (2005) poängterar är detta beteende även djupt inrotat med uppfattningen av makt; den som kontrollerar platsen kan även reglera vad som händer inom platsens gränser samt vem som inkluderas eller exkluderas från territoriet. Därmed har platsens regler och villkor blivit utformade av de individer som anser sig vara lokala inom handlingsutrymmet. Detta indikerar att organiseringen är i direkt relation med rådande naturliga omständigheter, men att praktikerna också har sociala karaktärsdrag. Den sociala organiseringen har jag förtydligat genom att förklara hur en evaluering av övriga deltagare och rådande omständigheter görs. I

samband med denna evaluering indelas påverkande faktorer till de som jag i avhandlingen kallar synliga och osynliga mekanismer. Vidare har jag diskuterat lokalism och surfetikett som allokeringsspraktiker vilka eftersträvar balansgång och en så effektiv fördelning av resurs som möjligt för att en harmoni på handlingsutrymmet ska kunna uppnås.

Denna studie bidrar till en del teoretiska insikter som kan vidare diskuteras också utanför avhandlingens specifika kontext. Som Bringham (2006) hävdar, finns det ingen anledning till att tro att socialt liv endast utgör mellanmänskliga relationer, utan snarare utformas av relationer mellan det mänskliga och det icke-mänskliga. Guthey et al. (2014) påpekar att organisationsforskning har länge porträtterat organisationer som fritt flytande enheter som är skilda från de naturliga och sociala landskap som de ockuperar. Detta har lämnat ett tomrum i förståelse eftersom just begreppen plats och känsla av plats är de som tillåter forskare att utveckla nya och mer intergrerade förståelser för organisationer och deras medlemmar (ibid.). Ratner (2020) poängterar att plats inom organisatorisk forskning ger viktig insikt på sociala relationer som existerar inom handlingsutrymmet. Denna avhandling är en studie där organiseringspraktiker studerats med speciell hänsyn till det naturliga landskapet som aktör för det sociala livet.

Som jag tidigare motiverat, involverar surfing både fysiska erfarenheter och sociala diskurser. Dessa formar tillsammans en spatial performans där det mänskliga förbinds med naturen. Denna förbindelse kan porträtteras exempelvis såsom det ofta i surfgemenskapen görs; ”the right wave will come for the one who is patient”, och att mänsklig själviskhet snarare tolkas som odiöst då det tävlas om vågorna. En bra våg ska snarare ses som ”naturens gåva” för den som med tålamod och ödmjukhet väntar, och på så vis är naturen gestaltad som något överlägset gentemot det mänskliga. Panelli (2010) skriver ur ett kritiskt samhällsgeografiskt perspektiv och visar hur olika grupper av människor (bl.a. surfare, ursprungsbefolkning) har komplexa och snarare andliga relationer med naturen. Forskaren fortsätter med att konstatera att dessa relationer ofta härstammar från

koloniala diskurser (inkräktare / det yttre) och samtidigt förstärker sociala skillnader och vidgar maktrelationer (ibid.). Relationer till naturliga och politiska landskap berör utan tvekan också organisationsforskare, speciellt på grund av att organisationer alltjämt blir mer diversifierade. Härmed är det ändamålsenligt att uppskatta det sociala livet i en organisation som en helhet i koppling med dess omringande landskap. Till skillnad från tidigare forskning om organisering kring människa och natur där människan fortfarande sätts som den primära aktören för organisering, kan denna studie ge insyn på organisering där det mänskliga de facto är sekundärt för organiseringen. Istället dikteras organiseringen primärt utifrån naturen och dess påbjudande omständigheter. Dessutom har denna studie avbildat att det sociala livet innefattar också starka sociospatiala kulturskillnader utformade från det förflutna och av varierande uppfattningar om det framtida.

Med denna avhandling vill jag främst utmana organisationsforskare till att ifrågasätta den mänskliga behärsningen som styrande meningsskapare i organisering. Genom att styra blicken in på det icke-mänskliga (och framförallt det organiska) i organisationer kan vi lära oss att se på det mänskliga i organisering som något sekundärt, som formar en interaktiv helhet i koppling med landskap och natur. Med tanke på att studien styrs inte endast utifrån en enstaka organisationsteori, utan snarare från en mixtur av olika teorier från det organisatoriska fältet, kan man uppenbart säga att den är ett steg ut från det traditionella företagsekonomiska ramverket. Genom att utföra en parallell diskussion om organisering i samspel med natur, territorialitet i organisationer och efemära grupper har jag alltså kunnat studera detta starkt understuderade kontext inom fältet för organisering. Härmed syftar denna kontextspecifika avhandlingen inte bara att fastställa väsentlig kunskap utan också väcka och framkalla personlig förståelse. Med detta sagt hoppas jag att min studie kan stå som inspiration för övriga studenter och forskare som tvekar ta ett steg ut från de traditionsenliga kontexter inom fältet, och studera sina egna passioner med nya, vetenskapliga glasögon.

5.2 *Trovärdighet och etiska överväganden*

Organisationsforskarna O'Doherty och Neyland (2019) understryker det betydande behovet av etnografisk forskning i organisationsstudier inom handelshögskolor. Det finns ett växande behov av att förstå hur organisering egentligen sker eftersom studier inom fältet bevisar en växande mängd nya former av icke-mänsklig samordning i organisationer (ibid.). Dock påminner O'Doherty och Neyland (2019) att de organisatoriska verkligheter som porträtteras genom etnografisk forskning kräver kritisk översyn, eftersom det vi upplever vara "verkligheten" sällan de facto är det. Snarare kan etnografier visa hur flera verkligheter av ordning och kaos kan samexistera, vilket betyder att de inte heller ska förenklas utan åtanke (ibid.). När jag nu nått denna punkt i skrivprocessen, kan jag lätt påstå att flertal timmar har spenderats på att förklara den ordning och kaos som den studerade kontexten och dess organiseringspraktiker konstrueras av. Detta har jag först försökt tydliggöra för mig själv, för att sedan begripliggöra det i ord och text. Under processen har jag flera gånger stannat upp för att tänka; är det verkligen så? har jag tolkat rätt? porträtterar jag det som sker på riktigt eller tolkar jag bara mina egna tolkningar? O'Doherty och Neyland (2019) påpekar att mållös vandring och att vara vilsen i processen utgör en viktig del av etnografisk forskning, eftersom då når man en djupare nivå av vad organisering egentligen innebär. Med detta menas att man måste "tappa bort sig" för att riktigt kunna förstå och ifrågasätta sin omgivning (ibid.). Under denna process har jag fått lära mig att organisering inte är, och därför inte heller ska vara enkelt att beskriva.

Göransson (2019) påstår att då man utför en etnografisk studie i en främmande social och kulturell värld, måste forskaren kritiskt diskutera framförallt sina egna urval både på fältet och under skrivprocessen. Essentiellt är att begripliggöra det material som samlats från fältet, men samtidigt försäkra att materialet inte förvanskas under processens gång (ibid.). Thomas Hylland Eriksen (2000, refererad i Göransson, 2019) kallar förvanskningen för *översättningsproblemet* och påpekar att det förekommer inte bara som konsekvens av att kombinera empiri med teoretiska begrepp, utan berör också urval och tolkningar som etnografen gör

utifrån det empiriska materialet. Göransson (2019) säger ändå att etnografens tolkningar alltid ses som en produkt av de interaktioner och sociala relationer som uppstår på fältet. För att slutprodukten kan vara trovärdig förväntas forskaren därför utgå från en reflektiv medvetenhet och förståelse över hur det egna valen under processen styr studiens slutresultat (ibid.). Även om jag har till min bästa förmåga försökt upprätthålla egenreflektans genom hela processen, lämnar även denna avhandling utrymme för misstolkningar. Faktumet att studien utförts i en främmande social och kulturell omgivning och dessutom inkluderat användning av främmande språk, har det lämnat utrymme för möjlig misstyding. För att minimera feltolkningar, har jag valt att inkludera de spanska citaten i avhandlingen och därmed distinktera möjliga skillnader i hur jag tolkat och översatt citaten. Vidare har mina egna översättningar av spanska citat reviderats och godkänts av akademins språkcenter.

Genom att vara bekant med och ha en tidigare uppfattning av miljön och aktiviteten från förut, tror jag ha medverkat i mina tolkningar och analyser i denna avhandling. Detta har framförallt varit en viktig faktor i analysen eftersom mina tidigare uppfattningar har förstärkt min förståelse för själva helheten. O'Doherty och Neyland (2019) hävdar att forskarens koppling till forskningsobjektet är naturligtvis en metodologisk paradox. Att studera en organisation som forskaren är bekant med kan påverka forskarens objektiva tolkningsförmåga, dock kan en forskare inte heller berätta historier om hur en organisation fungerar eller inte fungerar, om forskaren inte vet hur man agerar inne i den (ibid.). Förmågan att porträttera det som sker på fältet kan endast uppnås av en forskare som blivit en kompetent och skicklig medlem i organisationen som studeras (ibid.). O'Doherty och Neyland (2019) menar att det som eftersträvas är insider-kunskap, samtidigt som forskaren bör vara medveten och navigerar sin roll från att vara insider och outsider genomgående. Med denna åtanke kan jag påstå att utan en tidigare kunskap om och förståelse för själva aktiviteten, miljön och språket skulle jag inte ha haft möjlighet att utgöra denna studie. O'Doherty och Neyland (2019) fortsätter dock genom att påpeka att forskarens medvetenhet inte ska förloras och

att etnografen bör förbli en outsider för att producera ett etnografiskt bidrag (ibid.). Detta ifrågasätter jag ändå genom motiverade, kontextspecifika reflektioner i mitt sista kapitel. Studien begripliggör de praktiker som konstrueras i kontexten, men samtidigt måste det tydliggöras att studien berättar en historia och begripliggör endast ett ögonblick av olika samexisterande verkligheter.

5.3 ”Du måste vara surfare för att förstå”

Surfing handlar inte bara om samspel mellan människor och den icke-mänskliga naturen, utan även den emotionella bemötande om hur de får oss att känna (Anderson, 2014). Under skrivprocessen har jag insett hur verbal och icke-verbal kommunikation av olika former utgör inte bara en stor del av surfarnas organiseringspraktiker, utan också hela surfkulturen. Det talas i vattnet och på stranden, men också på sociala medier, i tidskrifter och filmer. Det som diskussionen ofta kulmineras till är att endast anhängare i surfing kan förstå *hur det känns*. Avhandlingen har inte direkt tangerat detta, men nu på slutrakan har jag kunnat se en koppling som inte var synlig för mig tidigare. Just genom att förstå hur de känns att surfa, påstår Anderson (2014) att vi kan förstå också vågornas djupare betydelse för en surfare. Detta kunde vidare ge insyn på surfarens förhållanderelation till själva surfplatsen. Problemet ligger i att surfare bara sällan lyckas (eller ens har viljan) att verbalt beskriva den magi som surfing och vågorna för dem har (Ford & Brown, 2005).

“ ‘Can you tell me how it feels like to surf?’ – ‘I don’t think I can. I don’t think another surfer would ask this question.’ ” (Anderson, 2014).

Nacho påpekade att ”du måste vara surfare för att förstå hur det känns att surfa”, Fernanda blev irriterad då en nybörjare talade nonstop om surfing och Teresa ogillade då personer som surfat i tre månader började agera territoriellt. Surfare vill skapa medvetenhet om att riktig surfing är en aktivitet som kräver hög skicklighet och förmåga som vunnits genom erfarenhet och tålmod, inte genom ”en köpt t-shirt med surftema från sportbutiken” (Anderson, 2014). Surfing måste

alltså upplevas för att kunna förstås. Därigenom försvinner också en del av magin, då det verbalt försöks förklaras. Detta överförs vidare också till lokalism och beskrivning på hur det exempelvis känns att befinna sig i en lokaliserad lineup där starka känslor uttrycks. Som deltagare och forskare på platsen var det lätt att förstå hur och varför beteende och konflikter ägde rum, men stämningen och närvaron var betydligt svårare att beskriva. Du bara känner vibbarna.

Detta har fått mig att tro att den euforiska känslan av surfing; *känslan av att rida den perfekta vågen*, tillsammans med platsens betydelse för identiteten och behovet av egen plats (Pierce et al. 2001) är det som gör att surfaren knyts så starkt till surfplatsen. Detta kunde vidare få surfaren att agera territoriellt då den viktiga *upplevelsen* på den egna platsen känns hotad. För att upplevelsen och känslan av ägande över den betydelsefulla platsen ska försäkras, är organiseringspraktiker och allokering av resurs nödvändiga att implementeras. Utgående från detta föreslår jag att organisationsstudier dessutom skulle utforska vidare platsens och naturens affektiva värde och den omfattande skalan av känsloladdningar som de väcker hos deltagare. Detta kunde vidare skapa förståelse över hur samspelet av känslor, natur och plats skildras i organisationer och djupa vår förståelse också om territorialitet i organisationer.

Genom texten har jag velat låta en icke-surfare fördjupa sig i surfarens realitet och förklara hur praktikerna på en lokaliserad surfplats konstrueras. På detta vis har jag kunnat ge nya inblickar på hur organisering i ett offentligt handlingsutrymme konstrueras och att territoriellt beteende de facto uppkommer även i miljöer som är tillgängliga för alla. Denna avhandling medför ändå en viss intersubjektivitet och kan förstås ur olika narrativa perspektiv (Roelvink & Zolkos, 2015). Läsarens uppfattningar är alltså beroende av hens kopplingar och erfarenheter med just denna kontext och miljö. Även om jag i denna avhandling har strävat efter att porträttera organiseringen så objektivt och läsarvänligt som möjligt, så har jag för mig att texten ändå kan uppfattas till fördel utifrån olika skikt. Alla dessa skikt bidrar förhoppningsvis med en favör till helheten och väcker nya insyn för vidare diskussion inom fältet. Genom att förlita mig på mina informanter, så skulle jag

dock vilja påstå att den allra djupaste förståelsen blir upplåst av en läsare som också personligen fått uppleva surfplatsen och dess magi. Av en läsare som tillika vet *hur det känns att glida genom tid och rum mot det icke-definierade.*

KÄLLFÖRTECKNING

- Adams, T. E., Holman Jones, S., & Ellis, C. (2014). *Autoethnography*. Oxford University Press.
- Ahrne, G., & Svensson, P. (2017). *Handbok i kvalitativa metoder*. Liber.
- Alvehus, J. (2014). *Skriva uppsats med kvalitativ metod: En handbok*. Stockholm: Liber.
- Anderson, J. (2013). Surfing between the local and the global: identifying spatial divisions in surfing practice. Cardiff, United Kingdom: The Author.
- Anderson, J. (2014). Exploring the space between words and meaning: Understanding the relational sensibility of surf spaces . *Emotion, Space and Society*, ss. 27-34 Vol. 10.
- Barak, M. E., & Levin, E. (2002). Outside of the corporate mainstream and excluded from the work community: A study of diversity, job satisfaction and well-being. *Community, Work & Family*, (ss. 133-157).
- Beaumont, E., & Brown, D. (2015). *Once a Local Surfer, Always a Local Surfer': Local Surfing Careers in a Southwest English Villag*. Leisure Sciences.
- Bhattacharya, S., & Sharma, P. (2019). Dilemma Between 'It's My or It's My Organization's Territory': Antecedent to Knowledge Hiding in Indian Knowledge Base Industry. *International Journal of Knowledge Management*, ss. Vol 15., No. 3.
- Booth, D. (2020). Nature sports: ontology, embodied being, politics. *Annals of Leisure Research*, ss. 19-33.
- Bringham, N. (2006). Bees, butterflies, and bacteria: biotechnology and the politics of nonhuman friendship. *Environment and Planning A*, ss. 483-98, Vol 38.
- Brown, G., & Zhu, H. (2016). 'My workspace, not yours': The impact of psychological ownership and territoriality in organizations. *Elsevier, Journal of Environmental Psychology*, ss. 54-64.
- Brown, G., Brown, B., & Perkins, D. D. (2004). New housing as neighborhood revitalization: Place attachment and confidence among residents. *Environment and behaviour*, (ss. 36: 749-775).
- Brown, G., Lawrence, T. B., & Robinson, S. L. (2005). Territoriality in organization. (ss. 577-594). *Academy of Management Review*.
- Buckley, R. (2002). Surf tourism and sustainable development in the Indo-Pacific Islands. I. The industry and the islands. *Journal of Sustainable Tourism*, ss. 405-424.

- Coakley, J. (2009). *Sports in society. Issues and controversies*. Boston: 10th ed. McGraw Hill.
- Comley, C. (2018). Chapter 5: "Mexicans don't surf" An intersectional analysis of Mexican American's experiences with sport. i lisahunter, *Surfing, Sex, genders and Sexualities* (ss. 91-109). Routledge.
- Davies, C. (2008). *Reflexive ethnography : a guide to researching selves and others*. London: Routledge.
- de la Rosa García, N. Y. (2015). "Vida Política y Conflicto territorial en una Comunidad de la Costa Chica de Oaxaca, San Pedro Mixtepec". Hämtat från Universidad Autónoma Metropolitana, TESIUAMI:
<http://tesiuami.izt.uam.mx/uam/aspuam/presentatesis.php?recno=22181&docs=UAMI22181.pdf>
- Duncan, N. G. (1981). Home ownership and social theory. i J. S. Duncan, *Housing and identity: Cross-cultural perspectives* (ss. 98-134). London: Croom Helm.
- Edney, J. J. (1975). Territoriality and control: A field experiment. *Journal of Personality and Social Psychology*, (ss. 31: 1108 –1115).
- Eriksson-Zetterquist, U., & Ahrne, G. (2016). Intervjuer, kap 3. i Svensson, & Ahrne, *Handbok i kvalitativa metoder*. Liber.
- Ford, N., & Brown, D. (2005). *Surfing and Social Theory - Experience, embodiment and narrative of the dream glide*. London & New York: Routledge.
- Göransson, K. (2019). *Etnografi - Sjösätt, navigera och ro i land ditt projekt*. Studentlitteratur.
- Goodin, R. E. (1996). Inclusion and exclusion. *European Journal of Sociology* (ss. 343-371). Cambridge University Press.
- Gupta, R. K. (1996). Is there a Place for the Sacred in Organizations and their Development. *Journal of Human Values*, ss. 149-158.
- Guthey, G., Whiteman, G., & Elmes, M. (2014). Place and Sense of Place: Implications for Organizational Studies of Sustainability. *Journal of Management Inquiry, The Author*, ss. 254-265 Vol. 23(3).
- Hilton, J. L., & von Hippel, W. (1996). Stereotypes. *Annual Review of Psychology Vol.47 No.1*, 237-271.
- Hough-Snee, D., & Eastman, A. (2017). *The Critical Surf Studies*. Reader. Duke University Press.

- Hsieh, H.-F., & Shannon, S. E. (2005). Three Approaches to Qualitative Content Analysis. *Qualitative Health Research, Vol 15 No. 9* (ss. 1277-1288). Sage Publications.
- Hunt, C. (den 5 5 2015). *The Puerto Escondido Horror Show*. Hämtat från Magic Seaweed: <https://magicseaweed.com/news/the-puerto-escondido-horror-show/7512/>
- Kaijser, L., & Öhlander, M. (2011). *Etnografiskt fältarbete*. Lund: Studentlitteratur.
- Kalonaityte, V. (2018). When rivers go to court: The Anthropocene in organization studies through the lens of Jacques Rancière. *Organization* (ss. 517-532 Vol.25(4)). The Author.
- Klein, B. (1990). Transkribering är en analytisk akt. *RIG - Tidskrift tidskrift, Vol. 73, Nr. 2*.
- Laderman, S. (2014). *Empire in Waves - A Political History of Surfing*. California: University of California Press.
- Lalander, P. (2016). Observationer och etnografi, kap 7. i Ahrne, & Svensson, *Handbok i kvalitativa metoder*. Liber.
- Liberman, K. (2015). *Turn-Taking in the Surfers' Lineup*. Hämtat från Surfers Today: <https://www.surfertoday.com/surfing/turn-taking-in-the-surfers-lineup-an-academic-analysis-by-kenneth-liberman>
- Lisahunter. (2017). The long and short of (performance) surfing: Tightening patriarchal threads in boardshorts and bikinis? *Sport in Society*, ss. 1382-1399.
- Luhr, E. (2015). Seeker, Surfer, Yogi: The Progressive Religious Imagination and the Cultural Politics of Place in Encintas, California. *American Quarterly, Vol 67, No. 4* (ss. 1169-1193). The Johns Hopkins University Press.
- Lussault, M., & Stock, M. (2010). " 'Doing with space': towards a pragmatics of space". *Social Geography*, ss. Vol. 5 No. 1, pp. 11-19.
- Marander-Eklund, L., Illman, R., & Henriksson, B. (2004). *Metodkompassen: kulturvetarens metodbok*. . Åbo: Åbo Akademi: Religionsvetenskapliga skrifter.
- Mc Daniel Sumpter, D. (2019). *Bro or Kook? The effect of dynamic member evaluation in civility and resources in surf lineups*. California, USA.
- Metro-Roland, M. (2011). *Tourists, Signs and the City - The Semiotics of Culture in an Urban Landscape*. England: Ashgate Publishing Limited.

- Miguel-Velasco, A. E., Martínez García, K. A., Moncada García, M., López Hernández, R. C., & Martínez Olivera, C. (2019). Social conflict and its impact on tourism. The case of the cities of Oaxaca, México. *Investigación & Desarrollo* (ss. 107-136). Tecnológico Nacional de México / Instituto Tecnológico de Oaxaca.
- Monaghan, N., & Ayoko, O. B. (2017). *Open-plan office, employees' enactment, interpretations and reactions to territoriality*. Brisbane, Australia: UQ Business School, The University of Queensland.
- O'Doherty, D., & Neyland, D. (2019). The developments in ethnographic studies of organising: Towards objects of ignorance and objects of concern. *Organization, The Author*, ss. 449-469 Vol. 26(4).
- Olive, R. (2019). *The Trouble with Newcomers: Women, Localism and the Politics of Surfing*. *Journal of Australian Studies*.
- Oliver, S. (2010). Your Wave, Bro!: virtue ethics and surfing. *Sport in Society* (ss. 1223-1233). Routledge.
- Pierce, J. L., Kostova, T., & Dirks, K. T. (2001). Torward a Theory of Psychological Ownership in Organizations. *Academy of Management Review*, (ss. Vol. 26, No. 2, 298-310).
- Pink, S., & Morgan, J. (2013). Short-Term Ethnography: Intense Routes to Knowing. I: Symbolic Interaction. *Symbolic Interaction* (ss. Vol. 36, pp. 351-361). Society for the Study of Symbolic Interaction. Vol. 36, pp. 351-361.
- Raffin, Z. (den 5 1 2021). *Jacob 'Zeke' Szekely Gets Swung On By Mexican Local*. Hämtat från Stab Magazine: <https://stabmag.com/stabcinema/jacob-zeke-szekely-gets-swung-on-by-mexican-local/>
- Ratner, H. (2020). Topologies of Organization: Space in Continuous Deformation. *Organization Studies, The Author*, ss. 1513-1530, Vol. 41 (11).
- Raulet-Croset, N., & Borzeix, A. (2014). Researching spatial practices through Commentated Walks: "on the move" and "walking with". *Journal of Organizational Ethnography*, ss. Vol. 3, No. 1, pp. 27-42.
- Rinaldo, R., & Guhin, J. (2019). How and Why Interviews Work: Ethnographic interviews and Meso-level Public Culture. *Sociological Methods & Research*. The Author.
- Rode, M. (den 12 8 2020). *The First Session at Puerto Escondido*. Hämtat från Magic Seaweed: <https://es.magicseaweed.com/news/the-first-session-at-puerto-escondido/12006/>

- Roelvink, G., & Zolkos, M. (2015). Affective ontologies: Post-humanist perspectives on the self, feeling and intersubjectivity. *Emotion, Space and Society*, ss. 47-49 Vol.14.
- Rogers, K. M., & Ashforth, B. E. (2014). Respect in Organizations: Feeling Valued as “We” and “Me”. *Journal of Management, The Author.*, ss. Vol. 43 No. 5, 1578–1608.
- Roux-Rosier, A., Azambuja, R., & Islam, G. (2018). Alternative visions: Permaculture as imaginaries of the Anthropocene. *Organization* (ss. 550-572 Vol 25(4)). The Author.
- Scheibel, D. (1995). Making waves with Burke: Surf Nazi culture and the rhetoric of localism. *Western Journal of Communication*, ss. 253-269.
- Storey, D. (2012). *Territories: The Claiming of Space*. Taylor & Francis Group.
- Towner, N., & Lemarié, J. (2020). Localism at New Zealand surfing destinations: Urkheim and the social structure of communities. *Journal of Sport & Tourism*, ss. 93-110.
- Usher, L. E. (2013). *"We Share Our Territory": Re-Defining Surf Localism and Human Territoriality on The Pacific Coast of Nicaragua*. USA: The Pennsylvania State University: The Department of Recreation, Park and Tourism Management .
- Usher, L., & Gómez, E. (2016). *Surf Localism in Costa Rica: Exploring Territoriality Among Costa Rican and Foreign Resident Surfers*. Journal of Sport & Tourism.
- Usher, L., & Kersetter, D. (2015). *Surfistas Locales: Transnationalism and the Construction of Surfer Identity in Nicaragua*. The Author.
- Waite, G. (2008). ‘Killing waves’: surfing, space and gender. *Social & Cultural Geography*. New South Wales, Australia: Routledge.
- Waite, G., & Warren, A. (09 2008). ‘Talking Shit over a Brew after a Good Session with your Mates’: surfing, space and masculinity. *Australian Geographer* (ss. 353-365). Australia: Routledge.
- Valencia Chávez, L. A. (2020). *“Representaciones sociales de los impactos del turismo de surf en Puerto Escondido, Oaxaca, México”*. Toluca, Estado de México: Universidad Autónoma del Estado de México: Centro de Investigación y Estudios Turísticos.
- Walker, I. (2008). Hui Nalu, Beachboys, and the Surfing Border-lands of Hawai'i. *The Contemporary Pacific*, ss. 89-113 Vol 20.(1).

- Walsh, J., Meyer, A., & Schoonhoven, C. (2006). A Future for Organization Theory: Living in and Living with Changing Organizations. *Organization Science*, ss. 657-671 Vol. 17(5).
- Warshaw, M. (2010). *The History of Surfing*. Chronicle Books.
- Watson, T. J. (2010). Ethnography, Reality, and Truth: The Vital Need for Studies of 'How Things Work' in Organizations and Management. *Journal of Management Studies*. The Author.
- Vermeulen, J. (2011). The bridge as playground: Organizing sport in public space . *Culture and Organization*, ss. Vol. 17, No. 3, 231–251.
- Vermeulen, J., Koster, M., Loos, E., & van Slobbe, M. (2016). Play and work: An introduction to sport and organization. *Culture and Organization, Routledge*, ss. 199–202, Vol. 22, No. 3.
- Williamson, M. (den 8 3 2016). *Extinct Waves: Surf Spots Destroyed by Man*. Hämtat från Stab Magazine: <https://stabmag.com/news/extinct-waves-surf-spots-destroyed-by-man/>
- Wolfe, R., Weick, K., Usher, J., Terborg, J., Poppo, L., Murrell, A., . . . Jourdan, J. (2005). Sport and Organizational Studies: Exploring Synergy. *Journal of Management Inquiry, Sage Publications*, ss. 182-210, Vol. 14 No.2.
- Wright, C., Nyberg, D., Rickards, L., & Freund, J. (2018). Organizing in the Anthropocene. *Organization* (ss. 455-471 Vol. 25(4)). The Author.
- Ybema, S., & Kamsteeg, F. (2009). Making the familiar strange: A case for disengaged organizational ethnography. i S. Ybema, D. Yanow, H. Wels, & F. Kamsteeg, *Organizational Ethnography - Studying the Complexities of Everyday Life* (ss. 101-119). London: SAGE Publications.
- Yilmaz, S. (2018). *Human Territory: A Spatial Control Strategy*. *Alternatif Politika*, 10 (2): 131-155.

APPENDIX

Bilaga 1. Surftermer

Beachbreak En vattenmassa som bryter på sandbotten och skapar ett vågbryt för surfing.

Bro Legitimerad surfare. En surfare med *buena onda*, goda vibbar.

Droppa in på någon, ta en våg av någon Att poppa upp och stjäla en våg som redan är upptagen av en surfare. Inte en legitim teknik eller manöver, utan ett allvarligt brott mot surfetiketten.

Grom, grommet Ett barn som surfar. Vanligtvis används termen i positiv klang för att skämta bort yngre surfare.

Kook Okunnig surfare. En surfare som inte har en hög kompetensnivå och uppför sig på ett sätt som avslöjar hans eller hennes okunnighet. Används för att nedvärdera personer som försöker för hårt att bli uppfattade som surfare.

Leash Fångrep som knyts vid surfbrädans bakdel och fästs runt surfarens fotled för att förhindra att brädan tvättas bort om surfaren faller av.

Lineup En diffus köformation av deltagare på vågbrytet. Stället där surfaren mland andra väntar på att fånga en våg. Gruppen är i konstant förändring.

Longboard En surfbräda som är längre än standardstorleken.

Lokalism Territoriella beteendet över vågorna som lokala surfare uttrycker mot utomstående surfare.

Pointbreak En vattenmassa som bryter mot korallrev, stenar eller undervattenskanjon och skapar ett vågbryt för surfing.

Poppa upp Att stiga upp på surfbrädan i samband med att fånga en våg.

Shortboard En surfbräda som är kortare än standardstorleken.

Surfvax Vax som appliceras på surfbrädans yta för friktion, hjälper surfaren att hållas på surfbrädan.

Spot Surfplats, vågbryt och dess näromgivning.

Svällning Vindenergi som har överförts till havet och sedan möter kusten. Storleken, riktningen och perioderna av svällningen avgör hur vågorna visar sig på ett visst vågbryt.

Vågbryt Handlingsplats där det surfas. Den semi-permanenta platsen i havet där vågen bryter och bildar en våg som kan fångas och surfas, tills den så småningom kollapsar. Havsbottens topografi bestämmer vågens form och typ.

Wipeout Att falla ur brädan och bli borttvättad av vågen.

Bilaga 2. Intervjuguide

- Basinformation om informanten
 - Namn, ålder och födelseplats
 - Yrke och karriär
 - Tidpunkt och plats för början av surfkarriär
 - Plats där informanten surfar mestadels av tiden
- Attityder om lokala surfare
 - hur beskriva en lokal surfare
 - ifall upplever sig som en lokal surfare
 - anseende över lokala surfarens fördelar och rättigheter
 - ifall upplever att övriga lokala håller med dessa påståenden
- Surfplatsen och utlänningar
 - till vem hör surfplatsen, vem får surfa
 - hur har surfplatsen och Puerto Escondido ändrats inom de senaste 5 åren
 - hur upplevs utlänningar som besöker/bor i Puerto Escondido
 - hur upplevs utlänningar i lineupen
- Lokalism och konflikter

- erfarenheter om problematiska sammanträffanden i lineupen
- upplevs konflikter ske mellan utlänning – lokal, lokal – lokal eller utlänning - utlänning
- det bästa upplevda sättet att lösa konflikter
- attityder om lokalism – problem eller ej
- Framtiden
 - hur ses Puerto Escondido om 10 år
- Övriga kommentarer

Bilaga 3. Observationsschema

Vad kan jag se?

Vad ser jag runtomkring mig? Hur ser omgivningen ut? Hur ser surfarna ut? Hur stora är vågorna? Hur många surfare finns det? Vilka bräddor surfar de? Vilken är deras skicklighetsnivå? Hur beter de sig? Talar surfarna med varandra? Hur förhåller sig lokala surfare med varandra? Vilken är relationen mellan lokala surfare och utlänningar? Vilken roll spelar surfinstruktörer och hur positionerar de sig? Finns det några praktiker? Vilka är reglerna i lineupen? Är reglerna samma i varje lineup? Berör reglerna alla eller finns det undantag?

Hur känner jag mig?

Vilken inverkan har omgivningen på mig? Hur uppfattar lokalbefolkningen mig som forskare? Hur uppfattas jag som surfare i lineupen? Vad får lokala surfare mig att känna? Vad får andra utländska surfare mig att känna? Vilken inverkan har övriga surfares kompetensnivå på mig?

Vad kan jag höra?

Vad talar surfarna? Hurdant är språket som används? Hur talar surfare om andra surfare? Vilken ton använder surfare vid konflikt?

Bilaga 4. Tabell: Informanternas surfkarriär och ursprung

Informant, ålder	Surfkarriärens längd	Huvudsakliga surfplats	Född i Puerto Escondido
Yago, 23	10 år	Carrizalillo	Nej
Fernanda, 31	5 år	La Punta	Ja
Rafael, 43	31 år	Zicatela	Ja
Teresa, 43	27 år	Zicatela	Nej
Tío Paco, 49	37 år	Zicatela, Carrizalillo	Nej
Lola, 29	10 år	Carrizalillo, långdistans	Ja
Nacho, 23	15 år	Zicatela	Ja
Brayan, 26	18 år	Zicatela	Ja
Hugo, 28	15 år	La Punta	Ja